

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת תולדות תש"פ

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורש"י עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט

או הרבה כפי הפנאי.

נדה פרק רביעי – בנות כותים דף לב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"
 ר' שרי

איש כותב בפרשה – (ברכה ב:) ואם לא היוצא האיש – איש פטרה בחליה, ולא קטן, אלא מה טעם אין מביאין, וגדלו חייז' סרים – לאו בר הקמת שם הוא, ואינו מעוה ליבם, וכן אילנות, וכיון דמיימם בלא מצוה – נושא אשת אחוז בתום, ושרה היא, ובכרת, עיני בן יונתם. קודם לאמה – וקמה נקבה טובלת לארבעה עשר, ובתה אראה ליום לא בלומם שגולה, והשכיבה קודם

לאמה משום גזע תרומה. עין בול ובית שיערים מאיין ישראל – פומבדיתא – חוץ לארץ, משום תרומה ארץ ישראל – והפסלה בגניעה, יוצאה גמולו – כגון זול ובנה גרדה, והני מילי באבילה – כולה שמואל אמרה, בכבורת פברק 'הלוקח בדמיה' (כוא), ואפילו בזו ונדה לא פסלי לה בגניעה, למיכת שמן של תרומה – ודסיכה בכבילה, ובאבילה קאמרין תרומת חוץ לאמה, אסורה לגדה, ורמיא – ודסיכה באבילה, ולא הללו – בפרשת אבילות טמאים בתרומה כתיב, לרבות את הפך – כגון 'בקדשים לא יאכל עד אשר יסור', שהיה בכלל אבילה, דכתיב (דברים ד'): 'ואכלת מנשר דגך' גוי, 'תורש' – חמרא הוא, וקרי ליה אבילה, ותבא כפיס גוי – כקבלה בני שרי קאי, אי הני – דהייש למיעשטא, ורבי יוסי – לטעמו כולה מעריסות, אשה ואשה – לרבות קטנה, כדפרש פנרשי לתו – משמנו קדשים, ואשה כי תורה ובה וע' – בדה משתי קרי, דכתיב (ויקרא טו) 'שבעת ימים תדהב בנדה', והיטתה אשה – זאשה אשר ישב אבי אותה שכבת זרע', לביאה – שמשכבא בביאת אדם מנורת הכהוב, דכתיב 'ויסמאו', ולא משום גזעית שכבת זרע הוא, שרתי מנע בין תסריתו הוא ואינו טמא, הלכתא נמי – לענין נדה יום אחד ולענין ביאה בת שלש, דברים הללו הלכה מנייהו, מסיני הם, כדפרש ר' אבול הרדא מנייהו הלכתא, הי קרא ויהי הלבנת – כלומר, מנד, קרא חדא מנייהו משמנה, וי מנייהו הלכתא מקרא בלא הלכתא ויהי מנייהו אצטרך הלכתא: קרא תפא כתיב – עין דרבי לרובי אתא כל שהוא אשה, משמנת בת יום אחד, אבל בת שלש לא משמנת עיה פסי מנת טרתי א כל בת ארבע אתא בת שלש – לענין ביאה הלכתא, ומקרא לא משמנת, ורבנן אסמכתא בעלמא אסמכתא, ובת יום אחד לגדה – משמנתא מקרא, ומאחר – רביאה בת שלש הלכה למשה מסיני היא, ומקרא לא משמנת, עיקר דריוו תרומה לאמאי? לתא? למעו'

רבי מאיר היא. **דתניא**, קָבָן וקָטְנָה - לא חוֹלְצִין לָא מִבְּמִין, דְּבַר רֵבִי מֵאִיר. אֲמַרו לֹא רֵבִי מֵאִיר: יֵפֶה אֶמְרַת שְׁאֵין חוֹלְצִין - "אִישׁ" כְּתוּב בַּפְּרָשָׁה, וּמְקַשְׁיָן אִשָּׁה לְאִישׁ, וְכַח פֵּעִים אֵין מְבַמְיָן? אֲמַר לָהּ: קָבָן - שְׁמָא יוֹצֵא סְרִים, קָטְנָה - שְׁמָא תַּמְצֵא אֵילִינִת, וְנִמְצָאוּ פּוֹעֲזֵין עֶרְוַת שְׁלֵא בְּמִקּוּם מְצוּה. וְרַבְּנַן: וְיָל פְּתַר רֵוֹפֵא דְקָטְנִים - וְרַבִּי כְּמִנֵּים לְאוּ סְרִיםִים נִינְהוּ, וְיָל פְּתַר רֵוֹפֵא דְקָטְנִים - וְרַבִּי כְּמִנֵּים לְאוּ אֵילִינִת נִינְהוּ. וְאִמַר דְּשִׁמְעַת לִיה רֵבִי מֵאִיר מְיֻזְמֵא דְשִׁכְתֵּיה, אֲבָל מְיֻזְמֵא דְלֵא שִׁכְתֵּי מִי שִׁמְעַת לִיה? - הָא גְמִי שִׁמְעַת לְשִׁכְתֵּי הוּא, דְּתֵנָּה, אֲמַר רֵבִי יוֹסִי: מְעֻשָׁה בְּעֵין בּוֹל - הֵמְכִילֵיהּ קוֹדֶם לְאִמְהָ. וְאֲמַר רֵבִי: מְעֻשָׁה בְּבֵית שַׁעְרִים - הֵמְכִילֵיהּ קוֹדֶם לְאִמְהָ. וְאֲמַר רֵבִי יוֹסִי: מְעֻשָׁה בְּפּוֹמְבִּידֵתָא - הֵמְכִילֵיהּ קוֹדֶם לְאִמְהָ. - בַּשְּׁלֵמָא דְרֵבִי יוֹסִי וְרֵבִי - מִשְׁמֵן תְּרִמַת אֵרִץ יִשְׂרָאֵל, אֲלֵא דְרַב יוֹסִי לְמָה לִּי? וְהָא אֲמַר שְׁמוּאֵל: אֵין תְּרִמַת חוּץ לְאֵרִץ אֶסְרוּהּ - אֲלֵא כְּמִי שְׁמוּמָאָה יוֹצֵאָה מְגוּפוּ, וְהֵנִי מִילֵי - בַּאֲבִילָה, אֲבָל בְּגִינְהָ - לְאוּ אֲמַר מִר וְהוּא: לֹא נִצְרַכָּה אֲלֵא לְסוֹכְחָה שְׁמֵן שֶׁל תְּרוּמָה. דְּתֵנָּה: "לֹא יִחַלְלוּ אֵת קוֹדֶשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר רִיבּוּ לוֹ" - לְרֵוֹת אֵת הַסֵּף וְאֵת הַשְׂוֹתָה. - שְׁוֹתָה לְמַה לִּי קְרָא? שְׁתַּבְּהַל בַּאֲבִילָה: - אֲלֵא, לְרֵוֹת אֵת הַסֵּף בַּשְׂוֹתָה. וְאִיבַעֲיָת אִימָא מְקַבָּא: "וְתִבֵּא כְּמִים בְּקִרְבּוֹ" וְכִשְׁמֵן בְּעֶצְמוֹתָיו" - אִי תְּכִי - דִּין נְמוֹ! - אֲנִן דְּדִרְשִׁין "אִשָּׁה" וְ"אִשָּׁה", וְכִי חַוְיָן מְפַרְשִׁי לְהוּ - לֹא גוֹרֵו בְּהוּ רַבְּנָן, אִינְהוּ דְלֵא דְרִישׁ "אִשָּׁה" וְ"אִשָּׁה" - וְכִי חַוְיָן לִי מְפַרְשִׁי לְהוּ - גוֹרֵו בְּהוּ רַבְּנָן, מֵאִי "אִשָּׁה" וְ"אִשָּׁה"? דְּתֵנָּה: "אִשָּׁה" - אֵין לִי אֲלֵא אִשָּׁה, תַּיִנוּקַת בַּת יוֹם אֶחָד לְגִדְהָ מְנִין? תַּלְמוּד לומר: "אִשָּׁה". אֲלֵמָא, כִּי מְרַבִּי קְרָא - בַּת יוֹם אֶחָד מְרַבִּי, וְרַמְיָנְהוּ: "אִשָּׁה" - אֵין לִי אֲלֵא אִשָּׁה, תַּיִנוּקַת בַּת שְׁלֹשׁ שָׁנִים יוֹם אֶחָד בְּלִיָּה מְנִין? תַּלְמוּד לומר: "אִשָּׁה" - אֲמַר רָבָא וְהִי הִלְכְתָא נִינְהוּ, וְאִסְמְכְוִינָן רַבְּנָן אֶפְרָאֵי. הִי קְרָא וְהִי

איש כותב בפרשה – (ברכה ב:) ואם לא היוצא האיש – איש פטרה בחליה, ולא קטן, אלא מה טעם אין מביאין, וגדלו חייז' סרים – לאו בר הקמת שם הוא, ואינו מעוה ליבם, וכן אילנות, וכיון דמיימם בלא מצוה – נושא אשת אחוז בתום, ושרה היא, ובכרת, עיני בן יונתם. קודם לאמה – וקמה נקבה טובלת לארבעה עשר, ובתה אראה ליום לא בלומם שגולה, והשכיבה קודם לאמה משום גזע תרומה. עין בול ובית שיערים מאיין ישראל – פומבדיתא – חוץ לארץ, משום תרומה ארץ ישראל – והפסלה בגניעה, יוצאה גמולו – כגון זול ובנה גרדה, והני מילי באבילה – כולה שמואל אמרה, בכבורת פברק 'הלוקח בדמיה' (כוא), ואפילו בזו ונדה לא פסלי לה בגניעה, למיכת שמן של תרומה – ודסיכה בכבילה, ובאבילה קאמרין תרומת חוץ לאמה, אסורה לגדה, ורמיא – ודסיכה באבילה, ולא הללו – בפרשת אבילות טמאים בתרומה כתיב, לרבות את הפך – כגון 'בקדשים לא יאכל עד אשר יסור', שהיה בכלל אבילה, דכתיב (דברים ד'): 'ואכלת מנשר דגך' גוי, 'תורש' – חמרא הוא, וקרי ליה אבילה, ותבא כפיס גוי – כקבלה בני שרי קאי, אי הני – דהייש למיעשטא, ורבי יוסי – לטעמו כולה מעריסות, אשה ואשה – לרבות קטנה, כדפרש פנרשי לתו – משמנו קדשים, ואשה כי תורה ובה וע' – בדה משתי קרי, דכתיב (ויקרא טו) 'שבעת ימים תדהב בנדה', והיטתה אשה – זאשה אשר ישב אבי אותה שכבת זרע', לביאה – שמשכבא בביאת אדם מנורת הכהוב, דכתיב 'ויסמאו', ולא משום גזעית שכבת זרע הוא, שרתי מנע בין תסריתו הוא ואינו טמא, הלכתא נמי – לענין נדה יום אחד ולענין ביאה בת שלש, דברים הללו הלכה מנייהו, מסיני הם, כדפרש ר' אבול הרדא מנייהו הלכתא, הי קרא ויהי הלבנת – כלומר, מנד, קרא חדא מנייהו משמנה, וי מנייהו הלכתא מקרא בלא הלכתא ויהי מנייהו אצטרך הלכתא: קרא תפא כתיב – עין דרבי לרובי אתא כל שהוא אשה, משמנת בת יום אחד, אבל בת שלש לא משמנת עיה פסי מנת טרתי א כל בת ארבע אתא בת שלש – לענין ביאה הלכתא, ומקרא לא משמנת, ורבנן אסמכתא בעלמא אסמכתא, ובת יום אחד לגדה – משמנתא מקרא, ומאחר – רביאה בת שלש הלכה למשה מסיני היא, ומקרא לא משמנת, עיקר דריוו תרומה לאמאי? לתא? למעו'

הלכתא? אילמית בת יום אחר - **הלבנת**, בת שלש שנים יום אחר - **קרא**, **קרא** ומקרא קתיב: **אֵלֵא**, בת שלש שנים יום אחר - **הלבנת**, בת יום אחר - **קרא**. - ומאחר דהלכתא, קרא למה ל?

הלכתא? אילמית – תרתיין מותרות, ובשן דלא היא צרת ערהו ותרין רביעו הם: דהכא אייר דקביל עליהו חזר, וכי האי גונא משני בריש "כן סורר ומורה" (סנהדרין טו,ב) ואין להאריך כאן יותר. ואם האמת הדין הישירין שמא ימצא סרים – ויתבדקה אם עשה כיפה כשמשתחוה, או אחד משאר סימנין גדי דעמים, ודאמר התם לוד חזר סורר עד שיתו בו כל סימנין סרוסיו חזר לומר. דאין מועלת בהשתחוה עד שהוא גזרל עמים.

והמכילות קודם לאמה – ומשום שראתה, דאי משום שנענה באמה ששנא לה, אלא כן מאי אשמעינן על לודות נמי מטאין ובפרק "עד כמה" (בכורות כ"א) דקאמר גבי הלכה באבילותו לבחן קטן – הוא חזר לזבח לזבח גדול ששכל, כדמשמע ע"ה, ושמיה בכלל אבילה – ואם האמת פריש "חולצין" (חולץ ק"א) בגי קבל, למה ל' כל בפש' לרבות שותהו? ובא אשמעינן דהלכתא מדחזר לזבח.

ובשמן בעצמותיו – ואם האמת, דמעיקרא מייתו מן תורתה, וחדר מייתי אסמכתא! דבפרק "רבי עקיבא" (שבת פ"א) תנן דסיכה ביום הכפורים אסור, אף על גב שאין ראה לדרב, וזכר לרב – ש'אמר: 'ותבא מניס קבר', ואומר רבינו תם: וקרא ד'לא יחללו' – אשכחנן דהיא. ופרקי "התפרין" (סנהדרין פ"א) דרשין מניה תרוב מניה, ובפרק קמא דזבחים (ג"ב) מדרשין לדרשא אחריתי. ומדאורייתא לא היו סן כשותה, ותוע דאין חייבין כרת אלא אוכל ושותה בלבד. ורבינו ר' שמעון פברק דרומא (ע"ג), מן שיש לו מידות כראשן – קר כדרכו, ואינו חושש, ועוד אומר רבינו: וכו' ודוקא סיכת שני אסמכתא נבן אקרא, אלא מדרבנן, אבל פברק טעם און שותן חזיר ושל בלח – שריא ובפרק 'כל שעה' (פסחים כ"ב) אמר: המנח חלב של שור הנסקל על גבי מכתו – פטור אלא אסור הוא, משום דאסור בהנאה. משמע אבל חלב דעלמא – אפילו אסורא ליבא, אי גרס הלכתא הוא – אמי שפיר, ולא ידעין הלכתא אלא חזר. ומיהו ברוב פסרים גרס "נינה" – היעני, לפי שלא פרש אבא הי קרא ויהי הלכתא, כלומר, אודן כן פוסקים, אך צריך לפרש משום דקאי – תני אפישר, ולא דלוקא, ומיהו דרבי ר' יוחנן, דהיינו "הלבנת ניהו", אף על גב דליבא אלא חזר. וליבא לעמוד הבא **לנקבה** כל שהוא בין גזולה בין קטנה – וקרא דרשין אחריתי. ובעינת מדעווערע – עריך מדרש פופיק ליה קרא אחריתי. אחרניא, אדן שריא לעימד דתרייתו משמנתע מדאי קרא, דהא לקמן אמר אביי: מדקאמר רבי יוסי "זאת תורת הוב" – בין גזול בין קטן, אייתור "לזכור" – לרבות מעיות.

למענטש

נדה פרק רביעי - גנות כותים דף לב עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינליץ)"
הוספת

1 למענוי אשה מלובן - אף על גב דבכל זכותן הורשין ויזו לרבות, והבא הורשין
2 למענשי, פירש שיש כיון דלא אצטרף לרבות, מפרשי לקרא ולכך איתיה,
3 לומר, ודוקא איש אמרויהו, ולא אשה, וכן גבי אשה - אשה אמרויהו ולא איש, הקשה
4 דבר רבתי ויהיה בן נתן; למה לא למענשי אשה מלובן, או ממשעיל לנתן פריק בש"ט, א)
5 מוירמיהו דמיהו דארבעה דעמי לטעמי אבאש, ו
6 ותו לא? ותידך: דמכל מקום הזה אמיתא דאתי
7 בכל דחומי מנישי, ולא מיטמא באורם - מיטמא
8 בלובן, אשה - לא כל שכן ואף על גב דאיכא
9 למשיריהו, ואף על גב דאיש, שכל מיטמא בראיתו בייבא
10 איכא למיניה, גילוי מילתא בעלמא הוא,
11 צריכי? דאי כתב רמנא זכר כו' - תימה: א) ה
12 פירש רבתי ונמשל בן מאיר בפרק י"ד
13 הגדה' (גדה נר) דאייתקש זב לניהו, מרחיבי
14 "והיה בניהו" וגו' - למנא אדם למנא גבירי,
15 אם יתעב משכבו ומחשבו, וכן פירש בסמוך גבי
16 כלי חרס, דמיסא, וכן משמע בריבזא
17 דהפך (גדה מאב) דמגריך בקעולא על גבי נדה
18 דמיטמאה פנימי בחתיף, מרחיבי "בשבה", וגבי
19 אז עריך ארז ולא מיטמא פנימי בחתיף, כי יהיה
20 זב מבישר - דן שחצא עמיהו, ממנע
21 דאיצטרף קרא ולא נגסו בגדה.
22 **עליונו** של בן מנלן - דאל הייתה גיסתיה ר' יהודה
23 דכתיב "וכל הנוגע בכל אשר היה
24 תחתיו טמא": מאי "תחתיו"? אלימא תחתיו חוב
25 - מראש יגע במשכבו נפקא אלא כל אשר
26 יהיה חוב תחתיו, והיה חובו בספריו, ומאי ניהו?
27 נשאו, מאי טעמא "ודגש" תיב, ולא איש
28 רשי? דהא כבר נפקא מתחתיה, ועוד דכתיב
29 "ודגש", תיבב כבוס גבירי, חזרו בר רשי
30 מיגיסא? וזו דהכיביו מוקא ארז קרא בעלמא של זב
31 הא כדייא בתורת כתיבי מוקי לה מברכב! ועוד:
32 היכי היה בעי לאוקומי מיהו, הא במשכב תיבב
33 כבוס גבירי נגוגו, בו והבא אל כתיב כבוס
34 בגירסיו בו? והאי נגוא פריכינן בפרק קמא (גדה נדה)
35 של בו מיהו מן נדה', ועוד: היכי מוקי ליה בעליונו
36 על זב ודגש מיהו, אלא תיבב ומשקו, והאי?
37 להם דרתיה ממוקא, לקרא תיבב "וטמא ער הערבי"
38 ונראה דרשי' לא גרס: מאי "תחתיו" אלימא בו,
39 אלא גירס: "כל הנוגע בכל אשר היה תחתיו"
40 טמא ער הערב", והנשאו נמי טמא, ומאי ניהו?
41 נישא, מאי טעמא "ודגש" תיבב - נתן הכותב
42 מטמאה בו', והכי פירשה: "והנוגע בכל אשר
43 היה תחתיו" - מברכב איידי, כדמוקין לה בתורת
44 כתיבי, והאי קרא אתר מברכב תיבב, וחקל בין
45 מענע לטמא - דמונע - משטת אדם ולא אשה,
46 דבכא אל תיבב כבוס גבירי, ובמשאו - מטמא
47 אדם לטמא גבירי, כדקמיסין קרא "ונשאו"
48 אתם וכבס גבירי, ואקאי על כל מה דכתיב בענין
49 מעייתויהו, ומרכבו, ומושבו, ועליונו של זב ודרשין
50 הבא מרחיבי "ונשאו" אתר בלא ר"ו, ואי
51 ארישא דתורב, דכתיב ביה "וטמא", וקא

1 **למענוי** אשה מלובן - אף על גב דבכל זכותן הורשין ויזו לרבות, והבא הורשין
2 למענשי, פירש שיש כיון דלא אצטרף לרבות, מפרשי לקרא ולכך איתיה,
3 לומר, ודוקא איש אמרויהו, ולא אשה, וכן גבי אשה - אשה אמרויהו ולא איש, הקשה
4 דבר רבתי ויהיה בן נתן; למה לא למענשי אשה מלובן, או ממשעיל לנתן פריק בש"ט, א)
5 מוירמיהו דמיהו דארבעה דעמי לטעמי אבאש, ו
6 ותו לא? ותידך: דמכל מקום הזה אמיתא דאתי
7 בכל דחומי מנישי, ולא מיטמא באורם - מיטמא
8 בלובן, אשה - לא כל שכן ואף על גב דאיכא
9 למשיריהו, ואף על גב דאיש, שכל מיטמא בראיתו בייבא
10 איכא למיניה, גילוי מילתא בעלמא הוא,
11 צריכי? דאי כתב רמנא זכר כו' - תימה: א) ה
12 פירש רבתי ונמשל בן מאיר בפרק י"ד
13 הגדה' (גדה נר) דאייתקש זב לניהו, מרחיבי
14 "והיה בניהו" וגו' - למנא אדם למנא גבירי,
15 אם יתעב משכבו ומחשבו, וכן פירש בסמוך גבי
16 כלי חרס, דמיסא, וכן משמע בריבזא
17 דהפך (גדה מאב) דמגריך בקעולא על גבי נדה
18 דמיטמאה פנימי בחתיף, מרחיבי "בשבה", וגבי
19 אז עריך ארז ולא מיטמא פנימי בחתיף, כי יהיה
20 זב מבישר - דן שחצא עמיהו, ממנע
21 דאיצטרף קרא ולא נגסו בגדה.
22 **עליונו** של בן מנלן - דאל הייתה גיסתיה ר' יהודה
23 דכתיב "וכל הנוגע בכל אשר היה
24 תחתיו טמא": מאי "תחתיו"? אלימא תחתיו חוב
25 - מראש יגע במשכבו נפקא אלא כל אשר
26 יהיה חוב תחתיו, והיה חובו בספריו, ומאי ניהו?
27 נשאו, מאי טעמא "ודגש" תיבב, ולא איש
28 רשי? דהא כבר נפקא מתחתיה, ועוד דכתיב
29 "ודגש", תיבב כבוס גבירי, חזרו בר רשי
30 מיגיסא? וזו דהכיביו מוקא ארז קרא בעלמא של זב
31 הא כדייא בתורת כתיבי מוקי לה מברכב! ועוד:
32 היכי היה בעי לאוקומי מיהו, הא במשכב תיבב
33 כבוס גבירי נגוגו, בו והבא אל כתיב כבוס
34 בגירסיו בו? והאי נגוא פריכינן בפרק קמא (גדה נדה)
35 של בו מיהו מן נדה', ועוד: היכי מוקי ליה בעליונו
36 על זב ודגש מיהו, אלא תיבב ומשקו, והאי?
37 להם דרתיה ממוקא, לקרא תיבב "וטמא ער הערבי"
38 ונראה דרשי' לא גרס: מאי "תחתיו" אלימא בו,
39 אלא גירס: "כל הנוגע בכל אשר היה תחתיו"
40 טמא ער הערב", והנשאו נמי טמא, ומאי ניהו?
41 נישא, מאי טעמא "ודגש" תיבב - נתן הכותב
42 מטמאה בו', והכי פירשה: "והנוגע בכל אשר
43 היה תחתיו" - מברכב איידי, כדמוקין לה בתורת
44 כתיבי, והאי קרא אתר מברכב תיבב, וחקל בין
45 מענע לטמא - דמונע - משטת אדם ולא אשה,
46 דבכא אל תיבב כבוס גבירי, ובמשאו - מטמא
47 אדם לטמא גבירי, כדקמיסין קרא "ונשאו"
48 אתם וכבס גבירי, ואקאי על כל מה דכתיב בענין
49 מעייתויהו, ומרכבו, ומושבו, ועליונו של זב ודרשין
50 הבא מרחיבי "ונשאו" אתר בלא ר"ו, ואי
51 ארישא דתורב, דכתיב ביה "וטמא", וקא

1 לפענוי איש מאורם - ואף על גב דקרא לאו באורם מימי - על כרחין כיון דקרא
2 יתיירא, הוא, לדרשא אתא, והוה שך ל' לדרוש דבר הקרוב לענין, דרשה בו, והכי
3 קאמר, אשה טמאה דבר האמור בה, דהיינו אורם, ואין איש טמא דבר האמור באשתו,
4 ואי קשיא: הוה לה למיכתב לך, ודרשה בין נדה אין תיבב נמי, ולכתיב בה נדה נמי
5 אורנא תיבב, ודרשין לה לקמן בה, ונמי
6 תרוייהו צריכי, כדקאמר לקמן: הוה דגבי נדה
7 למענשי איש מרם ממש, שאין רם ודיונא מפי
8 האמה טמא בויהו, והאי - למענשי שכתב
9 זרע אורם, האי - באי דאיתשעי ביה, והאי -
10 דאיתשעי ביה, והא דרנאי אשה - לענין
11 גבא תיבב: "ואיש כי יזו וזמה ימים רבים",
12 "ימים" - שנים, "רבים" - שלשה, "ואיש
13 ימים" - דבעיד מחייב לויכא זבה: שבעת ימי נדה
14 ושלשה ימי זבה, שאין זבה אלא לאחר נדה,
15 כדמרשי בשעתא בתייראי דמיתלין, לנפך
16 מנה - כיון דבת ז' אדם טמא בנדה, בת
17 עשרה נמי מטמאה בויהו, דאין זבה בלא נדה,
18 שאינה אלא לאחר נדה, ואלא קרא - ואישך
19 דכתיב בין נדה, למה לי לפענוי איש מאורם
20 - הדכי משמע אשה מטמאה בויהו, ולא איש,
21 והא משעתא - לעיל, חד לפענוי משכבת וזע
22 אדם, אם יראה שכתב זרע אורם, זכב לענין
23 וזכים - מרבי ז' אדם אחד, איש - כי
24 יהיה זב, איש אין לי אלא איש - ואיש כי
25 דתאמנא כמנעו בעיני, יכתיב נמי גרסינן: ומאזר
26 הלכתא, קרא למה לי? ואכן השעה לשכתב
27 זרע קמחד, למה לי לכתוב בויהו? איש
28 איש לרבות קטן בן זימן, ולמה לי למכתב
29 בקבולת ואיש? לרבות בת זימן אחד לנדה ובת
30 עשרה לויכה: בראיתו בכימים - בן שרואה
31 שלש ביזם אחד, בין שרואה שלש בשלשה ימים
32 רצופין - הוי' זו, הלפינן בבבא קמא בפרק
33 "ביעד" (דא, כ) ולכור ולקבה" - מה קבה
34 בימים, אי הכי בימים, וראויה גופייה כתיב,
35 מנה דכתיב שלש, וקראי "טמא", אבל זבה
36 שרואה שלש ביזם אחד - הוי' זבה, זב ז' א'
37 מייבא באונס - דכתיבי "בדמי" - ולא
38 מחמת אונס, זבה מיטמאה באונס, בהאי פירקא
39 (נדה ל"ב) שכדאמו' "איש כי יזו זב דמה" -
40 הרי אונס אמור, משכב זב ויהיה מטמא אדם
41 דכתיב (ויקרא טו') "ואיש אשר יגע במשכבו",
42 ותיבב (שם): וכל הנוגע במשכבו' וגו', בעליונו
43 של זב - ולא תחתונו מטמא אדם,
44 אלימא

1 **למענוי** אשה מלובן - אף על גב דבכל זכותן הורשין ויזו לרבות, והבא הורשין
2 למענשי, פירש שיש כיון דלא אצטרף לרבות, מפרשי לקרא ולכך איתיה,
3 לומר, ודוקא איש אמרויהו, ולא אשה, וכן גבי אשה - אשה אמרויהו ולא איש, הקשה
4 דבר רבתי ויהיה בן נתן; למה לא למענשי אשה מלובן, או ממשעיל לנתן פריק בש"ט, א)
5 מוירמיהו דמיהו דארבעה דעמי לטעמי אבאש, ו
6 ותו לא? ותידך: דמכל מקום הזה אמיתא דאתי
7 בכל דחומי מנישי, ולא מיטמא באורם - מיטמא
8 בלובן, אשה - לא כל שכן ואף על גב דאיכא
9 למשיריהו, ואף על גב דאיש, שכל מיטמא בראיתו בייבא
10 איכא למיניה, גילוי מילתא בעלמא הוא,
11 צריכי? דאי כתב רמנא זכר כו' - תימה: א) ה
12 פירש רבתי ונמשל בן מאיר בפרק י"ד
13 הגדה' (גדה נר) דאייתקש זב לניהו, מרחיבי
14 "והיה בניהו" וגו' - למנא אדם למנא גבירי,
15 אם יתעב משכבו ומחשבו, וכן פירש בסמוך גבי
16 כלי חרס, דמיסא, וכן משמע בריבזא
17 דהפך (גדה מאב) דמגריך בקעולא על גבי נדה
18 דמיטמאה פנימי בחתיף, מרחיבי "בשבה", וגבי
19 אז עריך ארז ולא מיטמא פנימי בחתיף, כי יהיה
20 זב מבישר - דן שחצא עמיהו, ממנע
21 דאיצטרף קרא ולא נגסו בגדה.
22 **עליונו** של בן מנלן - דאל הייתה גיסתיה ר' יהודה
23 דכתיב "וכל הנוגע בכל אשר היה
24 תחתיו טמא": מאי "תחתיו"? אלימא תחתיו חוב
25 - מראש יגע במשכבו נפקא אלא כל אשר
26 יהיה חוב תחתיו, והיה חובו בספריו, ומאי ניהו?
27 נשאו, מאי טעמא "ודגש" תיבב, ולא איש
28 רשי? דהא כבר נפקא מתחתיה, ועוד דכתיב
29 "ודגש", תיבב כבוס גבירי, חזרו בר רשי
30 מיגיסא? וזו דהכיביו מוקא ארז קרא בעלמא של זב
31 הא כדייא בתורת כתיבי מוקי לה מברכב! ועוד:
32 היכי היה בעי לאוקומי מיהו, הא במשכב תיבב
33 כבוס גבירי נגוגו, בו והבא אל כתיב כבוס
34 בגירסיו בו? והאי נגוא פריכינן בפרק קמא (גדה נדה)
35 של בו מיהו מן נדה', ועוד: היכי מוקי ליה בעליונו
36 על זב ודגש מיהו, אלא תיבב ומשקו, והאי?
37 להם דרתיה ממוקא, לקרא תיבב "וטמא ער הערבי"
38 ונראה דרשי' לא גרס: מאי "תחתיו" אלימא בו,
39 אלא גירס: "כל הנוגע בכל אשר היה תחתיו"
40 טמא ער הערב", והנשאו נמי טמא, ומאי ניהו?
41 נישא, מאי טעמא "ודגש" תיבב - נתן הכותב
42 מטמאה בו', והכי פירשה: "והנוגע בכל אשר
43 היה תחתיו" - מברכב איידי, כדמוקין לה בתורת
44 כתיבי, והאי קרא אתר מברכב תיבב, וחקל בין
45 מענע לטמא - דמונע - משטת אדם ולא אשה,
46 דבכא אל תיבב כבוס גבירי, ובמשאו - מטמא
47 אדם לטמא גבירי, כדקמיסין קרא "ונשאו"
48 אתם וכבס גבירי, ואקאי על כל מה דכתיב בענין
49 מעייתויהו, ומרכבו, ומושבו, ועליונו של זב ודרשין
50 הבא מרחיבי "ונשאו" אתר בלא ר"ו, ואי
51 ארישא דתורב, דכתיב ביה "וטמא", וקא

1 תיבב ביה כבוס גבירי, והכי קאמר: הדינע ערובי חוב יטמא, וכן גושא, דהיינו עליונו של זב נתן, הכותב מטמאה שלאחריו, דעל כרחין "ונשאו" ארישא קראי קאי לא אסיפא, דהא
2 כתיב "אתם" וגבי נישא אל שייך "אתם", אלא "אתם" קאי אמאי דקרינן "נשאו", וההסודת קאי ארישא דקרא, ופריך: אימא דנתק מטמאה תוורה למנא אדם לטמא גבירי, אבל אדם
3 או גבירי ליטמא כגון מרובם ומימי "ויטמא" - מטמאה אדם למענע, והדינא שטוק לנוגע מברכב, ובגו נשאו מברכב אל אכלין משכב, ומיהו שי ליישב גירסא דרשאו דרדשי
4 ודרשאו, ואף על גב דקראי ארישא מברכב, אלא ארישא מברכב אלא בתחתיו, דאמר בתורת כתיבי, ומייתי לה בפרק "משכב" (עירובין מ"א) דאשכח - מטמא
5 מושב, דתפרס - טמא מרכב, אלמא מה שחתויהו, לא אקרי מרכב אלא מושב, ולהכי קאמר דבעי "תחתיו", במאי מיידי? אי במשכב - מראש יגע' כו', והוה מצי למפרך: דבמשכב כתיב
6 כבוס גבירי, והבא אל כתיב, אלא דיערפא מנייה פריך, אי נמי: משום דהא לא כתיב כבוס גבירי - משום דעריך קרא מברכב כתיב, כתיב על כבוס גבירי, ומפרשי: אלא שחוב "תחתיו" -
7 דהיינו, עליונו של זב, אלא מטמא אלא אכלין ומשקו וטומאת ערב דכתיב בקרא - משום מברכב, דמברכב מטמא אדם או בגדו, גרס שפיר, מאי טעמא? אלא כתיב, כתיב, ומתחתיו גרידא
8 לא מה מקמינן בעליונו של זב, ולא כתיב בריש טומאה מלכזב, אלא הוה מקמינן לה במרכב, ולא לאו נמי "תחתיו", מיבא"ט, וזו הוה מקמינן לה לטמאה קרא דאכלין משכב, בנשא
9 כיון דכתיב בה כבוס גבירי, והוה אמיתא דנתק למנא אדם או גבירי - קמשמע לן "תחתיו" דארישי בעליונו של זב, וכתב גבי מרכב דליכא כבוס גבירי, וכתיב ביה "וטמא" דמשמע טומאה
10 קלה, ועוד, דעל כרחין גרסינן: "ונשאו" תיבב, ידא' לא דרשין עליונו של זב אלא מתחתיו, היכי פריך "אימא נתק מטמאה ומורה"? והכא תיבב ביה טומאה תוורה, דקאמר "נתק?"
11 ודגש

נדה פרק רביעי - בנות כותים דף לג עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזון)" רכא תוספות

1 והנשא תוכיב - חסר וי'ו. תימה: דבמסורת הוא מלא? מיהו מצענו שהמסורת הוא חולק
2 על התלמוד בסוכת שבת (נהג.) בני גי עלי 'מעבדים' כותבי. ומקראות שלטו
3 כתיב 'מעבדים' מלא.
4

5 מה היא מטמאה אותם וכלי חרס - משום 'דבשפוחין' (בבא בתרא טז.) גבי נושא נבלה
6 ומדכא אף רב גב דמטמא שאר בגדים שעליו אטו
7 מטמא אדם וכלי חרס לכן נקטינהו הבא.
8 כלל ופרט המרוחקין זה מזה - מפורש בפרק
9 'חובלי' (בבא קמא פה.א.)
10 תניא אמר רב מאיר דבי - לרבי יוחנן דאמר
11 בפרק 'הר הד' (נדה ט"ב.) ירד ירבי מאיר
12 לשיטת עקיבא בן מלאכלאי, ותימא דן ירוק
13 יפיש ידם ירוק הדבא - כלל ירוק ממש כי הדאי
14 דלעיל, דלא דחה ממנו. וכן לעקיבא: מטמאה
15 כותיה דם ירוק דיהוה, מרם ירוק שהוא טמא
16 ולעיל פירש שבעה אחר.

17 סופרתא - למנין שבעה - ואם אמרו: דאמר
18 כי כיצור צולין וזבמסכת נידוי (טו.ב.)
19 מקצת היום כבולו, ובה גדולה אמר דתום
20 דמשכחת אליביה בראיה בין השמשות, וכי
21 ככותים סובין דהבי פריך לקמן (ט"א.) לרב,
22 דאמר: יום שפסקתו בו עולה למנין שבעה, דרב,
23 ככותאי אמרו לשמעתיה: ויש לומר: דבי ימי
24 לית להו מקצת היום כבולו אלא כסוף פיהו. וכו'
25 שומרת זים. אבל בתחלה, כמו שאמרים כותים -
26 מודה דלא אמרין, ומת שקשה פרוק קמא דראש
27 השנה (י"א.) נפרש בסוף במיתלון בעורת ה'.
28 והואו' דרוק ומרוק אנפשה - אין אמתא.
29 מדפרך בפרק בתרא (נדה ט"א.) ורב, ככותאי,
30 אמרו לשמעתיה: רואיה היאו וסרתה - אמר
31 רבתי ימקא: ומשכחת בשמיטה. בדתיה שחמחר
32 על ידי פליטה אחר ראיית שלשה ימים רצופין -
33 דקימא לן כרבנן, בפרק 'רבי עקיבא' (שבת פ"ב.)
34 רבעין שע עונת שלימות. אי ימי: אחר ראייה
35 אחת, ואחר חקין רבי ור' יודנת שבעה נקיים
36 על טיפת דם כחרדל. דמטמא צור ניי נקיים
37 מוצר, דבעא דאורייתא תקין. ומבאן, אשה
38 ששמשה, וראתה מיד - דלא להרחיל לספור
39 נקיים עד אחר יום רביעי, ובעת שע עונת
40 שלימות. וכן ספרי רבינו בעזרא, ואפילו רבא דפליג
41 הבא אמרי רב תוא, נראה דהו, רב מילא
42 השיבו

אלימא תחתיו דוב - דהוא מדרס וכו'. ומאי נירו גישא - בגד הישא על הוב, מאי
טעמא? 'והנשא' - 'והנשא' כתיב. לא דיענא מאי היא. ונראה בעיני שהוא פירוש
משושב. נתקן הכתוב מפורטא תורה - מדרכתיב 'וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו
יטמא והנשא אותם יכבס בגדיו' - ומלא רבינו וכתבו: 'וכל הנוגע בכל אשר יהיה
תחתיו והנשא אותם יכבס בגדיו' - ומלא רבינו וכתבו: 'וכל הנוגע בכל אשר יהיה

אלימא תחתיו דוב - מ'ואיש אשר יגע במשקבו'
נקא, אלא הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו, ומאי
נירו - עליון של זב והנשא גמי ומא, ומאי נירו
נישא, מאי מטמא? 'והנשא' כתיב. נתקן הכתוב
מפורטא תורה והביאו לדי טומאה קלה, לומר לך
שאינו מטמא אלא אוכלין ומשקין. - אמיר: נתקן
הכתוב מפורטא תורה - דלא מטמא אדם וכלי
בגדים, אכל אדם או בגדים ליטמא! - אמר קרא
'ומא' - טומאה קלה משמע. ותחתיו של בוועל
נדה, מנין? דתניא: 'ותיה נדתה עליו', וכול יעלה
לרגלה - תלמוד לומר 'ומא שבעת ימים'. ומה
תלמוד לומר 'ותיה נדתה עליו'? שכלל לא יטמא
אדם וכלי חרס, תלמוד לומר 'ותיה נדתה עליו',
מה היא מטמאה אדם וכלי חרס - אף הוא מטמא
אדם וכלי חרס. אי מה היא עושה משקב ומאיש
לטמא אדם לטמא בגדים, אף הוא עושה משקב
ומאיש לטמא אדם לטמא בגדים? - תלמוד לומר:
'וכל המשקב אשר ישכב עליו ויטמא'. שאין תלמוד
לומר 'וכל המשקב אשר ישכב עליו ומא', ומה
תלמוד לומר 'וכל המשקב אשר וגו' - נתקן הכתוב
מפורטא תורה והביאו לדי טומאה קלה, לומר לך
שאינו מטמא אלא אוכלין ומשקין, פרוך רב אחאי:
אימא נתקן הכתוב מפורטא תורה והביאו לטומאה
קלה - דלא לטמא אדם לטמוני בגדים, אכל אדם
בגדים ליטמא! - אמר רב אסי: 'ומא' - טומאה
קלה משמע. אימא: 'ותיה נדתה עליו' - כלל, 'וכל
המשקב' - פרוט, כלל ופרט - אין בכלל אלא מה
שנפרט: משקב ומאיש - אין, מיד אחרניא - לא!
אמר אבוי: 'ומא שבעת ימים' מפסק הענין, הוי
כלל ופרט המרוחקין זה מזה, וכל ופרט המרוחקין זה מזה - אין דין אותו בכלל
ופרט, רבא אמר: לעולם דנין, 'ריבויא הוא. מתקין רבא - אימא פרייה, מה
היא - לא חלקת בה בין מנעה למשקבה לטמא אדם ולטמא בגדים להוירא, אף הוא -
לא תחלו בו בין מנעה למשקבו לטמא אדם ולטמא בגדים לקולא! אמר רבא: 'עליו' -
לחטמינו משמע. 'מפני שהן בוועל נדות' וכו'. אמר בוועל נדות ניהו? אמר רבי יצחק
מגדלאה: בנשואות שנו. 'ותן וישבות על דם' וכו'. תניא, אמר רבי מאיר: אם הן וישבות
על כל דם ודם - תקנה גדולה היא לקו, אלא - שראויה דם אדם ומשלימות אותו לדם
ירוק. דבר אחר: יום שפסקתו בו, סופרתו למנין שבעה. מתקין לה רמי בר תמא: והספרות,
ואנן גמי ניספרייה, דקימא לן מקצת היום כבולו! אמר רבא: אם פן שכתב ונע דסתר
בויה היכי משכחת לה? והא מקצת היום כבולו! - אי דתואי גבלא דיומא - הכי נמי,
היא כמאי עסקין - דתואי סמוך לשקיעת החמה. - ולקום ולמא ליה לקרא: פי כתיבא
סמוך לשקיעת החמה כתיבא? - אין, על פרוך שכתב לקרא, דתואי דרוק ומרוק אנפשייה.
פע רמי בר תמא: פולטת שכתב ונע, מהו שתספור בויה? רואה היתה - ואסורת,
א

בולחו כוליה נרות ניהו - הוא איכא פרויים?
אם הן וישבות על כל דם ודם - שחן ורואת?
בין טמא בין טהור - וישבת עליו שבעה ימי
נדה. והתחיל מנהג שמיטה אחר דם
התנה שבעה ימים. תקנה גדולה היא מהם -
אבל אין עושה, הן אין מונות אלא כמריא
ראשונה שאר שנים, ודו לקולת שרואה דם
אדם, ומשלימותו על ירוק. נתן אחרת ירוק
תתלה, כמריא היא שיהא אדם מנחה ומנחה
שבעה ימים. וכשרואה בחמישי שלה דם אדם
- אינה משמרת אלא שני ימים, להשלים
בעה ראשונה הראשונה. והיא זריכה למנחה
מריא שניה - יום שפסקתו בו - שיהא אחר
שלשה רצופים לאחר שבעת ימי נדה, והיא
זה, ופסקת באומע אדם - סופרת אותו קצת
היום שע הערב למנין שבעה נקיים, ואן -
שבעה נקיים שלמים בעיני לזבה. אם בן -
דלענין נקיים מקצת היום כבולו, וב שפסק
והרחיל לספור, והיא קרי דקימא לן וסותר
אותו היום וכו' לא, ביחפולת' בשמעתא
קמייתא (נדה בבא.) ואי מקצת היום כבולו - מאי סותר? הא איכא קצת היום לכא. או דתואי פלטא דיומא ב' - קושיא היא, ומשני: ולמא ליה לקרא ב' בתמייה. וקא מהדר
לוקימי אתקפתיא על אי כירוך כשבת לקרא ב' - דכיון דקימא לן בכל כותבי 'מקצת היום כבולו', איהו דרוק ומרוק אנפשייה בסמוך לשקיעת החמה. פולטת - בנן ששמשה
בזוב, ופסקה, והתחילה למנחה. ופלטת, מודה שחמחר מניינה? הא דקימא לן דפולטת - מטמא, משום רואה היא, וסרתה.

נדה פרק רביעי – בנות כותים דף לד עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
 רכה תוספות

1 ג'ל הוה וטמאט עם הארץ – דלאו צדוקי, דדרך אשתו להראות דם. במהרה שישויה
 2 רבנן – בר'גל, אבל צדוקי, קטמא בעל דהוה נדה נמי טומאת עם הארץ – ליכא
 3 טומאת בעל נדה – איכא, ויכאף וגי – פבלוש בגבעה כתיב, ומינה שמעיקי בבל זמן
 4 שישאל אספסיס וקטום אתר – קרי ליה 'חרים', ורגל הינו אסיפח. **משנה** ב'ת
 5 **שמאי** מטיחין – ב'גורם ודא, אף על פי דבריו
 6 ובמימי רגליה מודו דרזכמיס גורו עליהם לדיחית
 7 כובין לכל דבריהם, אפילו ביה רמה סתור
 8 וטמא מפרש בגמרא: שדירו בה רבין, למיהו
 9 היכרא וטומאתה מדרבנן, ודס מותר לש
 10 מצורעת – ואף על גב דמייעינת מצורעה, כגון
 11 רוקה ומימי רגליה, דהוה יאב טומאה, כדאמנ
 12 ב'יטפמלה' (נדה כתבא, 'לרבר' – לרבות
 13 מצורע ומיעיניו טומאים כשל זב, דכתיב וזב,
 14 'וכי יזוק הוב סתור', אפילו הכי דם סתור
 15 שלה סתור, דלאו מעיקי הוא, דרומאי דרוק
 16 בעיק, שמתעלה ורזא, כדאמרינן פריק ע'ג
 17 (נדה י"ט), גבי דם הירוק, וביה הלל אומרים
 18 ברוקה ובפישי עליה – שמתמאין לחן ואין
 19 טמאין ויכשי, גבי דם גרסה טמאן מדרבנן,
 20 שגורו עליה שיהו כובין לכל דבריהם. וקרי
 21 היכרא הוא דעבר בה, דאלו דישאלית –
 22 טמאן לה ריש, ודגיה – ודלא יכיש, כדאמרינן
 23 ובמימי רגליה, דאמנ גורמא לקמן פריק 'ב'תורה'
 24 דאין טמאין ויכשי, ודס סתור לש מצורעת נמי,
 25 אף על גב דדם לאו מעיקי הוא – דין מעיקי אתי
 26 ליה, דרזמנא רבייה, כדאמנ בגמרא. א'
 27 חיולת – שעברו דאמי טומאן ליה, וכל טבלה
 28 ב'ת שמאי אומרים ברוקה ובפישי עליה –
 29 טמאן לה, ואיפתי טמאן ויכיש, וחבי זני שלא
 30 בהדיא בחוספא דעריות, ונדה כל מן שלא
 31 טבלה – הרי היא נהדה לכל דבריה, הלכך
 32 רוקה ומימי רגליה – בטומאתן, ולקמן פריק
 33 'דם נדה' (ג'א), וליפנין מקריא דאין רוק של זב
 34 טמאט הוא, ודמה נמי, אף על פי דדם סתור הוא
 35 לבית שמאי, כדאמנ בגמרא דביומי תלא
 36 רחמנא, הוא מלו, וישום מעיקי נמי ליכא
 37 לטמיה, דהא אינו טמעגלו ורזא, אפילו הכי רבין
 38 גורו עליה, וחאלו טמאן ויכיש, ואיה נדה
 39 שבעה אסו חך שבעה, ומיהו לא גורו עליה
 40 שיטמא לה ויכיש כלפניי שבעה, דעבר בה
 41 היכרא ולידעו טומאתה מדרבנן, ולא נשדוק
 42 עליה תרומה וקדשים, ואף על גב דרבי דם גידי
 43 לא אמרי בהי טמאי האי, כדאמרינן לטמיה,
 44 דהינו טמאן כדאמנ בגמרא: משום דהיישין
 45 דלמא אתי לחלק בשל תורה, ולמימר טמאן
 46 לה ולא יכיש, תחם הוא דכל טומאת גוי –
 47 דרבנן, ביה שלא יהו ישראל רגילין אצל
 48 במשכב זכור, וזין וטמאן מנעו ורוקן ומימי רגליה, ואיכא דהחקה טובא, הלכך סתור
 49 את דמה לגמרי להיכרא, ולידעו דטומאת רוקה ומימי רגליה הרבנן, ולא נשדוק תרומה
 50 עליו, ולא חלקן ברומה, ודלמא אתי לחלק בשל תורה, אבל הכא – אין כאן מדרבנן

רְגַל הַתּוֹרָה, וְטוֹמְאָתָא עִם הָאֶרֶץ בְּרַגְלָא – פְּתוּרְהָ שְׁיִוְהִי
רַגְנָהּ, דְּכִתְוִיב: "וַיֵּאֱסַף כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל הַעִיר
כַּאֲשֶׁר אָחָד חִרְבִּים" – הַפְּתוּחַ עֵשָׂאן מִפּוֹרְן חִרְבִּים.
מִשְׁנַת דָּם גִּוְיָה וְדָם טְהוֹרָה שֶׁל מְצוּרְעָה, בֵּית שְׁמַאי
מְטַהֲרִים, וּבֵית הַלֵּל אומרים: פְּרוּקָה וְקַמְיָה רַגְלָהּ.
דָּם הַיּוֹלֵדֶת שְׁלֵא טַבְלָהּ, בֵּית שְׁמַאי אומרים: פְּרוּקָה
וְקַמְיָה רַגְלָהּ, וּבֵית הַלֵּל אומרים: מְטַמָּא לָהּ וּיִכַּשׁ.
גְּמָרָא וְלִית לְהוּ לְבוֹת שְׁמַאי "דְּבַר אֵל לַבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתֶּם אֵלֵיהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי יִתְּהוּ זָב" – בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מְטַמָּאִין בְּיֹדֵהּ, וְאֵין הַגּוֹיִם מְטַמָּאִין בְּיֹדֵהּ, אֲבָל גְּוִיָּה
עֲלֵיהֶן שְׂהִיָּה קוֹבֵין לְכָל דְּבָרֵיהֶם? – אָמְרִי לָךְ בֵּית
שְׁמַאי: (הוּוּא מְפָרָשׁ אִתְמַר, דְּאִי בְּנִקְבוֹת) הַיְכִי
לְעִבְדִּי? לְטַמָּא לָהּ וּיִכַּשׁ – עֲשׂוּתוֹ בְּשַׁל תּוֹרָה, לְטַמָּא
לָהּ וְלֹא לְטַמָּא יִכַּשׁ – חֶלְקָה בְּשַׁל תּוֹרָה. – אִי הַכִּי
רוּקָה וּמִימֵי רַגְלָהּ נְמִי! – פִּינֹן דְּעִבְדִּינֵן הִיכְרָא קְדָמָה
מִיַּדְעָ דְּעִי דְּרוּקָה וּמִימֵי רַגְלָהּ דְּרַבְּנָן. – וְלְעִבְדִּי
הִיכְרָא בְּרוּקָה וּמִימֵי רַגְלָהּ, וְלְטַמָּאִין לְקָמָה! – רוקָה
וּמִימֵי רַגְלָהּ לְשִׁכְוִי – אִי גְוִיָּה בְּהוּ רַבְּנָן, דְּמָה דְּלֹא
שְׁכִיבָא – לֹא גְוִיָּה בִּיה רַבְּנָן, אֲמַר רַבָּא: זָבוּ מָמַא –
אֲפִילוּ לְבֵית שְׁמַאי, קְרִי' טְהוֹרָה אֲפִילוּ לְבוֹת הַלֵּל.
זָבוּ מָמַא אֲפִילוּ לְבֵית שְׁמַאי – דְּהָא אִיכָא לְמַעְבַּד
הִיכְרָא בְּקְרִי, קְרִי' טְהוֹרָה אֲפִילוּ לְבֵית הַלֵּל –
עֲבוּד בֵּיה רַבְּנָן הִיכְרָא, כִּי הַיְכִי דְּלֹא לְשַׂרְוֹן עֲלֵיהּ
תְּרוּמָה וְקְדָשִׁים. – וְלְעִבְדִּי הִיכְרָא בְּזָבוּ וְלְטַמָּאִין
לְקְרִי! – זָבוּ דְּלֹא תְּלִי בְּמַעֲשֵׂה – גְוִיָּה בֵּיה רַבְּנָן,
קְרִי' דְּתְּלִי בְּמַעֲשֵׂה – לֹא גְוִיָּה בֵּיה רַבְּנָן, לְיִכְא
מְכִישֵׁי לֵיה: גְוִיָּה שְׁפֻלְטָה שִׁכְבַּת יָרַע מִיִּשְׂרָאֵל –
מְטָאָה, וְכֵת יִשְׂרָאֵל שְׁפֻלְטָה שִׁכְבַּת יָרַע מִן הַגּוֹי
טְהוֹרָה, מֵאִי לֹאן טְהוֹרָה גְּמוּרָה? – לֹא, טְהוֹרָה
אומרים: שִׁכְבַּת יָרַע שֶׁל יִשְׂרָאֵל – מְטָאָה כְּכָל מְקוֹם,
 ואפילו

1 לא טבילה היה טמא מטעם מגעו, דהא מוקי ליה בבתי ערום. הוא דנקט 'ודסי', ולא נקט
 2 'ונגע' – משום דמתניחין איירי בתורתו. ואין לקשתו ולקמה ברלא טבל, ובגון שיש דבר
 3 מפסיק בינו גבר חדר לרגליו של כותי – דהא על כרחא אימריך לאוקמי טבל, כי היכי
 4 לדידעו ספק ספקא. דאי לא טבל – מה לי בעל בקרבו, מה לי בחיובו, וכו'. משמע בפרק רביעי
 5 דטמאי טהרות. דהנן הגבנים שובגין בבית – א'
 6 טמא אלא מקום רגלי הגבנים. ומה הם מטמאין?
 7 אופילו ומשקין וכלי חרס פתוחים. אבל שכבות
 8 ומושבת וכלי חרס המוקף צמיד תייל – טהורים.
 9 ואם יש עומם גוי או אשה – הכל בטמאין. משמע
 10 דאין עם הארץ עשה משכב ומנושב, ואין מטמא
 11 בהיסע. הוא דקמי' (שם פ'ר ח משנה חבתי) – הדרים
 12 עם הארץ בחצר, ושבת כלים חצר – אפילו
 13 הבית והמקוה צמיד תייל, דהוה אלו טמאין.
 14 היינו מטמאי אשתו. וכן הא דהנן בחוספא
 15 הדניגא (פרק ג') ספק רשות עם הארץ, מדרשו
 16 והיסע – שדורין לחלוץ, וטמאין לחלומי. היינו
 17 נמי משום חששא דאשתו. ומיירי ההיא דטרודת
 18 ימי לחרמה. הוא דבניו עם הארץ מדרס נמי
 19 לפרישם, היינו משום דהיישין טמאי ישבה
 20 עליהם אשתו נדה. והרב רבינו משה מפניניו היה
 21 מפרשי: ולשום דבר אל עשו עם הארץ כוכ, ואינו
 22 טמא, דהא משום גבדו שבעה עליהן אשתו
 23 נדה, ויהי הוא נטשא את שבתיה. ויגורא של
 24 טמא – לפי שנענה בשפתיו, ולא משום מעיקי.
 25 והוא נראה: דאם כן, למת ליח לממרי לעיל 'אי
 26 שדעו שומתא עם הארץ, הא טביל ליה, דכיון
 27 דעל כרחא איירי בבערי פרישתו לעיל, אפילו
 28 אי לא טביל ליה – לא טמא, כיון שפירש שן
 29 ומדרס, כדחנא בחורות כותים שבאיתו לעיל
 30 ועו: נבי צדוק דהיא, דפרקי: 'תיפסוק ליה משום
 31 ציעורא דעם הארץ, פירוש: ומה תרוח במה
 32 שקדם אלך אשתו הוא אם בעל נדה הוא –'
 33 נטמא ויהי ובגדיו כנושא רוק של זב, ואם שום
 34 ציעורא דעם הארץ – לא בטמא אלא אבגדו לתוך
 35 משום משקש שמטמא כלי מדרבנן. **לְיִטְמָא** לח
 36 ולא יכש חילק בשל תורה – אף על גב דדם
 37 ילדת שלא טבלה טהורה מן התורה, אמרי בת
 38 שטאי וטמאן לה ויכשי – דם הימי דיעל, כיון
 39 שעברו ימי לעיל, דאין דמה (טמא) מן התורה.
 40 אבל גיה שיעשאה כנדה, שדיר דם כוכין, אם
 41 נתקל בדמה – אתי לחלק בשל ישראל, ודם
 42 סתרה של מצורעת, שדורו לגמרי – אין לחוש,
 43 שלא להמציא בהוה אי הכי טבלה, ודס סתור
 44 הוא.
 45 **וּזְבוּ** טמא דעבדי ורזא כקרוי – ואם תאמר:
 46 ואמאי לא שרפינן? דהא שרפינן על ספק
 47 רוקו דעם הארץ, פ'ר קרא ושבת (ט"ז), כל שכן
 48 כובו של גוי ויש לומר. דכעם הארץ שרפינן – משום דאית ביה דרזא וטמאה דאורייתא,
 49 אם הוא זב או בעל נדה... אבל גוי אין לו שום טומאה דאורייתא.

כי

51 אלא על לבדו, שזוא דם סתור, הלכך גורו שיעור בה להיכרא, דליכא למיחש דלמא אתי לחלוקי בשל תורה, דחבל ידעין דכיון דעברו ימי לידתה דדם סתור הוא. ובית הלל אומרים
 52 מְטַמָּא לְרִכַּשׁ – ודלמא מנעו ורוקן ומימי רגליה, ואיכא דהחקה טובא, הלכך סתור
 53 אצלו במשכב זכור, עשיוו בשל תורה – דכיון דליכא היכרא, אתי למשרע עליה תרומה וקדשים. ליטמא לָהּ ולא יכש – כדאמרינן. חלקת בשל תורה – אתי לחלק בהם שישאלית
 54 שזוא של תורה ולמימה טמאן לא ולא כש. היכלך שיהיה, ולא גורו בה שום טומאה, כי היכי תדיחו היכרא לטומאת גוים מדרבנן היא, ולא נשדוק עליה תרומה. א' הכי וזיק
 55 ומישי עליה נמי – ודלגבי שישאלית לה ולא יכש, כי מטמאת להו בניה, שעשוו בשל תורה דקמינא לן בפרק 'דם נדה' (נדה ג'א). ורוק ינעו – שמתמאין לחלוץ לא ישקי, ועבד
 56 היכרא ברוקה דגויה ומימי רגליה לטורין לגמרי. דם – לגבי רוק לא שכח חשיב ליה. וזב – של גוי. **טמא אפילו לבית שמאי** – דמקילי ברם האשה כובו של זכר, מודו שהיטיח
 57 מטמאן אתריס. כקרוי טהור אפילו לבית הלל – עבדי ביה היכרא, ולידעו דטומאת גוים דרבנן, ובית הלל נמי היכרא בעו, כדאמרינן ברם הגיהה ברוקה ובמימי רגליה, ולא
 58 טמאודו לח ויכש כישאלית. וגי וזב, דגבי ישראל נמי כל טומאותיו לחין ולא יכשי, אי לא מטהריה דהא מינייהו לגמרי – ליכא היכרא. קרוי תלוי במעשה – אין קרי בא אלא על
 59 קיי דחום. גיה שפילט כ' **טמאה** – השכבת זכור, אבל בגויה לא שייכא בה טומאה כבדמה דעלמא. טהורה – הטיפה (אלא) קרוי טהור.

ואפילו

נדה פרק רביעי - בנות כותים דף לד עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינליץ)"

תוספות

1 כ' קמיניא ליה לאחר שלשה - אף על פי שהתלמוד קבעו בדבריו רב פפא בשבת פרק
2 ר"ב עקבאי' (פ.ב.) אינו מדובר רב פפא, כדמשמע והא. וכי האי גונא אשכחן פרק
3 "מדקבל" (בבא מציעא ק.בא.) דבעו מרב ששה קשה: קענו עובד כרכל תלךז או לא? אמן קנה
4 בשבת כלי, חילולא קיה, או אינו קנה, ושבתות והיא. אמר להו: עבר. וי'דעול קמא' (בבא
5 קמא ע"ג.) מוקף לה הדיא בעיא בשליח דגמרת.
6 דלא שייך אמן קנה בשבת כלי, אי נמי יש לומר:
7 הדכל מדובר רב פפא. ודבא סבר הנהשה דרב
8 פפא בעי בין חזך שלשה בין לאחר שלשה, מי
9 אמרין דכין דאכלי שקצים ורמשים - אף בתוך
10 שלשה מסריה, וטחור. או דלמא כין דלא דיגי
11 במעות - אף אחר שלשה טמא. אמ' אינו עני
12 לכות תנעו ענין לנקבה - ובא אמר: לודקי ליה
13 בדם גמפוח או יוצא מפיו או מחניחו ושאר
14 משקין שבו שאינו ענין, ודמסדר לקמן בפרק י"ד
15 הגדה' (ג.ה.) בוב' זיש' לומר: דלא בעי לאתקומה
16 בה, משום דלא אשכחן בהו דטומאה בשום מקום
17 אבל סד טחור דמי לדם נדה, אפילו למאן דאמר
18 שני מעיות קו. ו'בית' דלא נפקא להו מאת
19 תורת חוב - היה מכי למעט מ'איש, אלא
20 דבעי לאתקמי ביה ודלא אפילו במאן דאמר דברת
21 תורה כלשון בני אדם.
22 מקום זבה מעין הוא או לא - גם אמר
23 הדפס' י"ד הגדה' (נדה נ"א.) וז"ל
24 רחוב לא מעין הוא. דאמר: ונלף מ'דובר' שאינו
25 מתענג' ויש לומר: הרהים קאמר ונלף מ'דובר', אי
26 לא מעין הוא. אי נמי אף על דב גבוי מתענג',
27 כדקאמר תתם, מכל מקום בעי ליה הכא אי נכנע
28 הוא, ורבינו ליה במצועע מקרא ל'כות' כמו
29 שאר עובדות, כין דבוב אית ליה לוב טומאה
30 חמורה כמו ברזוק ומימי רגליה.
31 **אילימא** כוב גרידא לאחרים גורם טומאה -
32 תימה: וכי לא ידע רבא סיפא
33 דברייחא, דקתני בה בהיא, לקמן בפרק י"ד
34 הגדה' (ה.ה.) שערי המשולח וכו'?

25 בתשמיש המפנה - רבי הרמנא מעינותיה, וכו' - לא פל שפון! - אם אינו ענין לכוך - תהנו ענין
26 לנקבה, ואם אינו ענין למעיונותיה - תהנו ענין לרמה, למטאום דם מהרה שפלה - ובית שמאי?
27 וכו' מנקבה לא אתיא, דאיכא למיפרדי: מה לנקבה - שכן מטמאה מאונם, תאמר בכוך דלא.
28 ובית הלל? קימי במצועע ופרכי מיולי דוב? - ובית שמאי? - שום טומאה פרכי. ואיבעית
29 אימא, אמרי קף בית שמאי: האי "לכוך" מיבעי ליה, "לכוך" - קל שהוא וכו', (האי) בין גדול
30 בין קטן. - ובית הלל? - נפקא להו מ"זאת תורת הוב" - בין גדול בין קטן. אמר רב יוסף, כי
31 פשישי רבי שמעון בן קיש בוב, בעי הכי: ואת תורת הוב" - בין גדול בין קטן. אמר רב יוסף, כי
32 "זאת תורת הוב ואשר תצא ממנו שבת זרע" אמר הרמנא, כל ששכבת זרע שלו מטמא
33 ראייה ראשונה שלו מטמאה, ותאי - כין דשכבת זרע שלו לא מטמאה? ראייה ראשונה
34 נמי לא מטמא. או דילמא: כין דאיילו איהו חזי תרתי - מ'מזכרפא, מ'מפניא? אמר רבא: תא
35 שמעו, "זאת תורת הוב" - בין גדול בין קטן, מה גדול - ראייה ראשונה שלו מטמאה, אף קן
36 ראייה ראשונה נמי מטמא. בעי רב יוסף: ראייה ראשונה של מצוצע מהו שתטמא
37 במשוא? מקום זבה מעין הוא - ומ'מטאום, או דילמא: לאו מעין הוא? אמר רבא:
38 תא שמעו, "זובו מטאום הוא" - לימוד על הוב שהוא מטאום. במאי? אילימא בוב גרידא
39 לאחרים

1 ואפילו במעי גזיה, ושל גוי - טוהרה בכל מקום
2 ואפילו במעי ישראלית, חזין ממזי וגלים שפלה, וכי
3 תוימא הכי נמי טוהרה מ'דאורייתא, אבל מטמאה
4 מ'דרבנן, אפזו מי רגליה מ'דאורייתא מי מטמאה? אלא
5 שמע מינה: טוהרה אפילו מ'דרבנן, שמע מינה. אמר
6 מר: שכבת זרע של ישראל - מטמאה בכל מקום,
7 אפילו במעי גזיה, תפשוט דבעי רב פפא. דבעי רב
8 פפא: שכבת זרע של ישראל בעינה גזיה מ'מפני? -
9 בתוך שלשה ימים, ולא קמיבעיא ליה לרב פפא, כי
10 קמיבעיא ליה - לאחר שלשה מאי? ישאל דייגי
11 במצות - חביל גופייהו ומסריה, גזים דלא דיגי
12 במצות - לא חביל גופייהו ולא מסריה. או דילמא:
13 כין דאכלי שקצים ורמשים - חביל גופייהו, ומסריה?
14 תיקו. "דם מהרה של מצוצרות בית שמאי" כו',
15 מאי מטמא דבית הלל? אמר רבי יצחק: "לכוך"
16 לרבות מצוצרת למעיונותיה, ו'לנקבה" - לרבות
17 מצוצרת למעיונותיה, מאי "מעיונותיה"? אילימא
18 שאר מעיונותיה - מוכר נפקא, אלא לרמה -
19 למטאום דם מהרה שפלה. - ובית שמאי? נקבה
20 מוכר לא אתיא, דאיכא למיפרדי: מה לכוך -
21 שכן מעין פריעה ופרימה, ואסור בתשמיש המפנה,
22 תאמר בנקבה. דלא. - ובית הלל? - לכותב
23 הרמנא בנקבה, ולא בעי וכו'. ואנא אמניא: ומה
24 נקבה שאינה מעונה פריעה ופרימה, ואינה אסורה

39 ראייה ראשונה של מצוצע מהו שתטמא במשא - של איש טהור לא תבעי לך, דודאי לא מטמא במשא, דאיתשק לקי, וקדי לא מטמא במשא, בחזקת בשרא קמא דמטבת
40 כלים. ושניה נמי לא תבעי לך, דאפילו באדם טהור מטמא במשא, כדאמר לקמן בפרק י"ד הגדה' (נדה נ"א.) זוב מטמא במשא, וליף ליה מ'זובו טמא הוא. והחוח בראייה שניה
41 כתיב, ודמה הבחוש שחיס, וזב בעל שתי אריות - זב וגמר הוא לטומאה, אלא שאין טעון קרבן, כי חיבעי לך אריות, בדאדם דעלמא - בדאדם דעלמא, אלא בקרבן. ומ'מפני?
42 מקום זבה מעין הוא ואחריו מ'לכוך' לרבות מצוצע ומעיונותיה, ומעיונות מטמא במשא, כדאמר בפרק י"ד הגדה' (נדה נ"ב.) וזכור יחוק כוב טהור - לא הוא מטמא
43 מעין הוא - ואף כשרא ראייה ראשונה של כל צד, דבמעט מטמא. וזב פפא - היינו ראייה שניה, שחיי מנה בחכותו חשימ' זוב במעטו זוב טמא. לימד על הוב שהוא מטמא
44 - ואמר ב"דם הגדה' (שם נ"ה.) דהאי קרא לרבות למעט, לא איצטרך, דלא גרע משכבת זרע, אלא למשא. אילימא בוב גרידא - דלא מצוצרת, למח לך קרא לטיפה עצמה, פשטא?
45 לאחרים

1 ואפילו במעי גזיה - שאם תפלוט עלו ההב, תמנאנו. חזין פשמי רגליה שבת - דאי
2 פתיכי במימי רגליה - טמאים, כדאמרין לעיל: גזרו עליהם שיהו כובים, אבל קרוי -
3 טהור, כדאמרין: עבדו רבן הונן הכי. כי מפניא ליה לאחר שלשה - דלגבי ישראלית
4 - טהורה, כדאמר במסכת שבת בפרק ר"ב עקבאי'. רדיוני - ראייה חודשים במעוט,
5 ומתוך דאגתן - מתמנעין. חביל - יתם. אמר
6 מעיונותיה - כגון רוקה ומימי רגליה דאתו מזב,
7 דכתיבי ביה (טרא קט) "זכור יחוק חוב", ומינה
8 נפקי שאר מעיונות. כופר נפקא - כין דאתרבי
9 מצוצרת למעיונותיה, אתרבי מצוצרת לכל
10 מעיונותיה דאיכא דכותיהו כופר. אלא לרמה -
11 דליתיה כופר. ואסור בתשמיש המפנה -
12 בשבעת ימי ספרו. דכתיב "ושב מחזיק אהבה"
13 ואין "אהלה" אלא אשתו, שנאמר (דברים ה'
14 וזאת כלל את האלהים. תאמר בנקבה מצוצרת
15 דליתא בכל ימי - כמרתות פפא? ארבעה
16 מחוסי פפא' (ג.ה.) איש פורע ופורע, ואין
17 אשה פורעת ופורעת. וגבי תשמיש נמי "מחזיק
18 דאהלה" כתיב - ולא מתוך אהלה. הלכך לא
19 אתיא מ'זכר', ואיצטרך ל'נקבה' לנפה,
20 ולעולם לשאר מעיונות. ומדכאי דבפסא שאר
21 מעיות, ליבא למיוד דלפענין לדם - דשאר
22 מעיות לפענין מרוק, מה רוק שמתנגע לו
23 הוא, תפסך תחלה יחד אחר כי ידע - דם -
24 לאו מתענג ויוצא הוא. ואם אינו ענין לשאר
25 מעיונותיה - דנפקי מ'לנקבה', שכן פשפא
26 באונם - לגבי זבה. ופרכי מולי דוב - כמתיה.
27 כה' נסבין - ואי בעית אימא, אמרי קל בית
28 שגואי האי 'לכוך' מבעי ליה לה שהוא וכו' כו'.
29 ולי סרטי: 'נקבה' - כין שגוא נקבה כו'.
30 דאם כי מעיות למצוצרת מהו לדעי? אלא
31 'לנקבה' - לרבות מצוצרת למעיונותיה, וליף
32 לבית נקבה למעיונות. והאי 'לכוך' דמיתר להו
33 לבית הלל, דרשי ליה בית שמאי לזב קטן
34 שגמטא מ'בובה' בן יונת. ולא נפקא להו מ'איש
35 איש' - דסבירא להו: דברה תורה כלשון בני
36 אדם. ותיקוטן קטנה נפקא להו מ'איש'
37 'ואשה', כדלפענין ברשי פוקדא. ואיתר לה
38 'לנקבה' דהכא - לרבות מצוצרת למעיונותיה.
39 ובית הלל נמי לא דרשי 'איש' איש', מיזו נפקא
40 מ'זאת תורת הוב' - בין גדול בין קטן
41 מטמא מ'בובה' כי פשש - כי גדול. מוז
42 שתפסא - שניה לא מביעה לך, דהא מרבינן
43 ליה מ'לכוך' - כין שחוזי וכו'. והמשך תרתי
44 ראות כתיב: 'חובות את זכר'. ורשמי זב
45 גדול נפקא לך מהאי קרא 'ואת ארות חוב' -
46 דהיינו חודא ראייה, דחודא זיבה כתיב בקרא
47 (ויקרא טו) ואשר תצא ממנו שבת זרע" -
48 איתשק ראייה ראשונה לקי. אבל קמא?
49 מי אמרין כין דלקרי איתשק - לא משכבת
50 לה אלא בגדול דאיתיה קרי, אבל קטן דליתיה
51 חזי - ליתיה בראייה ראשונה. או דילמא, כין
52 דאילו כין קטן ראייה אחריתי מנצטרות
53 לקמייתא, טומאת שבעה בדין זב בעל שתי
54 ראות. פשפא - נמי כהו גדול טומא ערב
55 בראייה ראשונה של מצוצע מהו שתטמא במשא - של איש טהור לא תבעי לך, דודאי לא מטמא במשא, דאיתשק לקי, וקדי לא מטמא במשא, בחזקת בשרא קמא דמטבת
56 כלים. ושניה נמי לא תבעי לך, דאפילו באדם טהור מטמא במשא, כדאמר לקמן בפרק י"ד הגדה' (נדה נ"א.) זוב מטמא במשא, וליף ליה מ'זובו טמא הוא. והחוח בראייה שניה
57 כתיב, ודמה הבחוש שחיס, וזב בעל שתי אריות - זב וגמר הוא לטומאה, אלא שאין טעון קרבן, כי חיבעי לך אריות, בדאדם דעלמא - בדאדם דעלמא, אלא בקרבן. ומ'מפני?
58 מקום זבה מעין הוא ואחריו מ'לכוך' לרבות מצוצע ומעיונותיה, ומעיונות מטמא במשא, כדאמר בפרק י"ד הגדה' (נדה נ"ב.) וזכור יחוק כוב טהור - לא הוא מטמא
59 מעין הוא - ואף כשרא ראייה ראשונה של כל צד, דבמעט מטמא. וזב פפא - היינו ראייה שניה, שחיי מנה בחכותו חשימ' זוב במעטו זוב טמא. לימד על הוב שהוא מטמא
60 - ואמר ב"דם הגדה' (שם נ"ה.) דהאי קרא לרבות למעט, לא איצטרך, דלא גרע משכבת זרע, אלא למשא. אילימא בוב גרידא - דלא מצוצרת, למח לך קרא לטיפה עצמה, פשטא?
61 לאחרים

39 ראייה ראשונה של מצוצע מהו שתטמא במשא - של איש טהור לא תבעי לך, דודאי לא מטמא במשא, דאיתשק לקי, וקדי לא מטמא במשא, בחזקת בשרא קמא דמטבת
40 כלים. ושניה נמי לא תבעי לך, דאפילו באדם טהור מטמא במשא, כדאמר לקמן בפרק י"ד הגדה' (נדה נ"א.) זוב מטמא במשא, וליף ליה מ'זובו טמא הוא. והחוח בראייה שניה
41 כתיב, ודמה הבחוש שחיס, וזב בעל שתי אריות - זב וגמר הוא לטומאה, אלא שאין טעון קרבן, כי חיבעי לך אריות, בדאדם דעלמא - בדאדם דעלמא, אלא בקרבן. ומ'מפני?
42 מקום זבה מעין הוא ואחריו מ'לכוך' לרבות מצוצע ומעיונותיה, ומעיונות מטמא במשא, כדאמר בפרק י"ד הגדה' (נדה נ"ב.) וזכור יחוק כוב טהור - לא הוא מטמא
43 מעין הוא - ואף כשרא ראייה ראשונה של כל צד, דבמעט מטמא. וזב פפא - היינו ראייה שניה, שחיי מנה בחכותו חשימ' זוב במעטו זוב טמא. לימד על הוב שהוא מטמא
44 - ואמר ב"דם הגדה' (שם נ"ה.) דהאי קרא לרבות למעט, לא איצטרך, דלא גרע משכבת זרע, אלא למשא. אילימא בוב גרידא - דלא מצוצרת, למח לך קרא לטיפה עצמה, פשטא?
45 לאחרים

נדה פרק רביעי - בנות כותים דף לה עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"
 רש"י תוספות

לאחרים גורם טומאה - פירש רש"י: לזב עצמו גורם טומאת משא, כדכתיב וכל אשר ידחה תחתיו, ואומקינו ליה בעליוני של זב, ואין נראה, לעלוני של זב אוני קרד משא, ואינו מטמא אלא אוכלין ומשקין ועוד. דבזב בו האי הונא לא אשכחן אלא כשחטופה בכף מאזנים וכרעה לפק שניהו כל כרואה לפרוש: לזב עצמו גורם טומאת משא, שדנושא בהו - טמא, ונחשב אהוב - לזב שכן

דטמאו ובשאר טומאות דלאו משא, כגון משבב ומושב, אין לפרש, דהא למצורע נמי גורם טומאה. דאילו מצורע גרידא, אינו עושה משבב ומושב אלא לשמא אובלגין ומשקין, כדברשית בפ"ק דרי"ס (פסחים ס"א), ואם זו הוא - מטמא משבב אדם ובגדים. **לעולם** אימא לך בזב גרידא - תימה, דמכל מקום פתשיל דלא מעין קרוא. דאי מעין קרוא - למח לי קרא לטמא בזב? דהא מיד שראה משהו של ראייה עשה - למאן דאמר זב טמא במשהו, ולא ע"כ כתיבתי פי אהמא מושהו שני לטמא כדון מעין, דאי אפשר לטיפה שלא תחלק שני משהוין ושמא ממו שמשדור ראשון שבו עשעה זב אינו מטמא במשא, הוא הדין כל מה שנקרא ראייה אחת, דהיינו פני גוין שלישי (ובים פ"ק א משנה ה) דלא מטמא במשא, אף על פי דרוק ומיני גרילי טמאין מיד אחת אר"י מיד משהו ראשון, **אף** ראייה ראשונה של מוצרע בטמאה במשא - תימה: אם כן, לעיל נעלה לאוקמי קרא בזב שדחה של מצורע? דהא אינטרין קרא לכדבדכא **מאי** לאו לטמאה - והא אמרתי, **תא** קושיא, דלימא דהא דאמר רב הונא מטמא באונס מידיו טומאת ערב כבעל קרן, דהבא מידיו הלוצרפך לשניה לטמא טומאת תמורה לעשות זב, והא השתא שפיר רישא דהוא דמסאפי וי לומר: מדלא נקט "וראיה אחת של זב", **אף** לאו נקט "וראייה ראשונה של זב", משמע דאידיך באונו שריה שתי ראיית, וראשונה היתה באונס, דבזב אינו קריו זע שריאה שתי ראיית, ויליף מדיקשא דזאת תורת' דאידיך בזב גמור, ומקשי ראשונה של השנים לעשבת זרע מדיקשא, מדאנטרין רבי אליעזר לחביב קרבן, כמכלל דהנא קמא איירי לטמאה - דאם כן, לא היה משני מידיו, אלא חבי יודק, כמכלל דהנא קמא לא מרירי בדיקה משום טומאה, דאי משום קרבן - הוה ליה לאצרוכי נמי בדיקה בשלישי, כרבי אליעזר, וקשה, דהא בלאו מלתייה דרבי אליעזר הוא מני למשקין, מדבולתי מבסכת זבים (פ"ק ב הנה"מ ב) דהריא מנחלתיה דרבנן גופייהו "בשלישי אין בדיקין אותה", ושמן מידיו מרבי אליעזר, משום דבעי לפרוש בני פליגי.

לאחרים גורם טומאה - כלומר, טיפה זו גורמת לבעלה שמתמט במשא, כדכתיב (ויקרא טו) וכל אשר ידחה תחתיו, ואומקינו בעליוני של זב, והיא עצמה - לא כל שקן אלא כזב מצורע - אינטרין, דלא אתי בקל דהומר, דלא גרמה לו טומאה, שדרי תמחה גנוה דהא מטמא במשא, ואפילו באהו. ומדאיצטריך קרא לרביי לשניה

לְאַחֵרִים גֹּרֵם טוּמְאָה, לְעִצְמוֹ לֹא כֵּל שֶׁשָּׂן? אֵלֶּא פִּשְׁטָא - כִּזְבַּ מְצוּרַע, וּמְדַאיִצְטְרִיךְ קְרָא לְרִבְיִי בְרַאיִיה שְׁנֵיה - שְׁמַע מִיָּה: מִקּוֹם יִזְכֵּר לְאוּ מִעֵן הוּא. - אִמְר רַב הוּדְהָ מְדִסְקַרְתָּא לְרַבָּא: מִמַּאי? וְלִמָּא לְעוֹלָם אִימָא לָךְ - כִּזְבַּ גְּרִידָא, וְדִקְאִמְרָתְּ לְאַחֵרִים גֹּרֵם טוּמְאָה, לְעִצְמוֹ לֹא כֵּל שֶׁשָּׂן - שְׁעִיר הַמִּשְׁלַח וְיֹצֵית, שְׁגוֹרֵם טוּמְאָה לְאַחֵרִים - וְהוּא עִצְמוֹ מְחֹרָו? אִמְר אֲבִי: מַאי תִּפְעֵי לִיה? וְהָא הוּא דִּאֲמַר "וְזֹאת תורת הַיֵּב" - בֵּין גְּדוּל בֵּין קָטָן, לְרִבּוֹ דְּבִדְקָא לִיה מִתְקַם - אִימְר לִיה "לְזָב" - לְרִבּוֹ מְצוּרַע לְמַעֲנֵיהוּ, וְ"נִקְבָּה" - לְרִבּוֹת מְצוּרַעַת לְמַעֲנֵיהוּ, וְאִקְשִׁיָּה רְחִמָּנָא מְצוּרַע לְזָב גְּמוּר, מַה זָב גְּמוּר - מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא, אִף רְאִיָּה רְאִשׁוֹנָה שֶׁל מְצוּרַע - מְטַמֵּא בְּמַשָּׂא. אִמְר רַב הוּנָא: רְאִיָּה רְאִשׁוֹנָה שֶׁל זָב מְטַמֵּא בְּאוֹנִס, שְׁנִאֲבָר: "וְזֹאת תורת הַיֵּב וְאִשֶּׁר תִּצְא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַּת יָרֵע", מַה שִׁכְבַּת יָרֵע - מְטַמֵּא בְּאוֹנִס, אִף רְאִיָּה רְאִשׁוֹנָה שֶׁל זָב - מְטַמֵּא בְּאוֹנִס. תֵּא שְׁמַע: רְאֵה רְאִיָּה רְאִשׁוֹנָה - בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. מַאי לְאוּ לְטוּמְאָה? - לֹא, לְקָרְבָּן. תֵּא שְׁמַע: בְּשֵׁנִיה בּוֹדְקִין אוֹתוֹ. לְמַאי? אִילִימָא לְקָרְבָּן, אֲבָל מְטַמֵּא לָךְ, אֲקָרִי כָּאן "מִגְּבִישֶׁר" - וְלֹא מִתְקַם אוֹנִס, אֲלֵא לְאוּ לְטוּמְאָה, וּמְדִסְקַרְתָּא לְטוּמְאָה - רִישָׁא לְטוּמְאָה - רִישָׁא נְמִי לְטוּמְאָה! - מִיֵּדִי אִירְדָּא? הֵא - כְּדִאֲתָא, וְהֵא - כְּדִאֲתָא. תֵּא שְׁמַע, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר: אִף בְּשִׁלְשִׁי בּוֹדְקִין אוֹתוֹ מִפְּנֵי תְקָרְבָּן, מִכְּלָל דְּתִנְתָּא קָמָא - מִפְּנֵי תְטוּמְאָה קָמָר! - לֹא, דְּכִילֵּי עֲלִמָא לְקָרְבָּן, וְהָבָא בְּ"אֵתִים" קָא מִפְּלִגִי, רַבְּנָן לֹא דְרִישִׁי "אֵתִים", וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְרִישִׁי "אֵתִים", רַבְּנָן לֹא דְרִישִׁי "אֵתִים": "תְּהִיב" תְּהִיא, "זוּב" - תְּהִיב, "לְזָב" - בְּשִׁלְשִׁי אִקְשִׁיָּה רְחִמָּנָא "אֵתִי" - וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְרִישִׁי "אֵתִים": "תְּהִיב" תְּהִיא, "לְזָב" - תְּהִיב, "זוּב" - תְּהִיב, פְּרִיבְעִי אִקְשִׁיָּה רְחִמָּנָא לְקָרְבָּן. תֵּא שְׁמַע, רַבִּי יִצְחָק אָמַר: וְהָא זָב בְּכָלֵל בַּעַל קָרִי תִּהְיִ, וְלִפְנֵי יָצָא - לְהִקְלַע עֵלְיוֹ וְלְחַבְיָמִי עֵלְיוֹ לְהִקְלַע עֵלְיוֹ - שְׂאִין מְטַמֵּא בְּאוֹנִס, וְלְחַבְיָמִי עֵלְיוֹ שְׁהוּא

מנה היתבון שתיים וקרא 'טמא' ועוד: מני איכא למימר בראייה ראשונה בזב גרידא לאחרים גורם טומאת משא? זה אז בוטע ראייה אחת אינו אלא כרואה קרא בראיה, כדאמר במהו מפורש: שתיים לטומאת זבחה ושלש לקרבן ועוד. ראייה ראשונה, הא אקשיה לעיל לקרי, וקרי לא מטמא במשא! משום דבספרי "מדאיצטריך קרא בראיה ראשונה" קריבית ליה זב, ולא מביחא דהא. והאי "בראייה ראשונה" פירוש היה בספרי, ולקמייה קא. והכי קאמר מדאיצטריך קרא לרביי לעלוני של זב, משום דמנה ראשונה מקום זב, לא מעין הוא. והכי גרסין בשלהו שמעתתא: מה זב גמור מטמא זבוב במשא, אף מצורע בו. אלמא, זב גמור הוא, דמטמא טיפת זבוב במשא. אבל זב בעל ראייה אחת - לא. **במשא באונס** - אותה טומאה קהל האמוראי רב מנוע וטומאת ערב בקרי, והלוצרפך לשניה לטמא אדם גמור. והא רכתיב "מבשר" ולא מחמת אונס - על כן ברוך קרוא שניה רכתיב בראיה קאי, ולא איצטריה. והיא אקשה לעשבת זרע, ושכבת זרע כל עצמו ממות אונס ודומם בא. ברוקין אותו - שבעה דרכים במאכל, במשהו, כפיצתה, ומבאיש לו, **מאי** לאו לטומאה? דאי באונס הוא - הוה טורח לגמרי. לא לקרבן - דאי קמייתא באונס - לא מצטרפא לשלש לחיבוי קרבן. אילימא לקרבן אבל לטומאה - האמוראי בו, דהיינו טומאה אחרת - לא בעי בדיקה. קרי כן **כאן** מבשר ולא מחמת אונס - והאי "מבשר" - בקרא דשתי ראיית בתים. **איתם** (טו) "דומא את זבוב לזכר ולנקבה", זה **חייא** זבוב תרתי לזכר - כלומר, זע כאן של דין זכר, שאינו מטמא באונס. מכאן ואילך, דהיינו שלישי, לנקבה רכתיב - כלומר, יש לו דין נקבה שמתמטא באונס, כדילפינן בפרקי (נה"מ ב) כ"ז וכו', ואיזו נמי מיתא ליה דין קרבן, בריבית - ואין אקשה רומנא נלקבת, דאפילו באונס. ולא לענין טומאה - דהוה איתא תרתי אונסי, וליקרבן נמי לא דמשלשה אידחיב ליה, אלא לטתריה. כגון דפסק והתחיל לספר שבעה נקיים, וזוהא ראייה רביעיה, אפילו באונס - סותר. והלא זב בבלי בעי קרי הית - כדמרשף לקמייה ואוילי דאיצטקש לשכבת זרע, ולפי **יצא** - בפרשת ויבן לרחבת לעצמו? להקל עליו - שלא יטמא באונס, דהא קרי מטמא באונס.

נדה. פרק רביעי - בנות כותים דף לה עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" תוספות

1 א אתם מודים בנדה - תימנה. מאי קטברי בית הלל, דקמיינה מנדה, דפשיטא כהרמדר ליה
2 בית שמאי? ויש לומר: דמיינה, משום דאיתקש ליה לנדה. כדכתיב "כימי נרת וחתה",
3 וכתיב "ועמאה שבעים בנדהה".

4 איכא גינייהו שפעת מתוך נקבה כו' - איכא בנייהו טובא. כל הני דפריך בסמוך, אלא
5 דפועת יתרו נקבה.

6 **בשופעת** - והשתא אפילו בטבלה יטמאו
7 בית הלל לח רובש. ומתניתין דנקט
8 "ולא טבלה" - משום בית שמאי. ואם תאמר,
9 דבעייתו קתני דך וירולתו בני קולי בית שמאי
10 וחומרי בית הלל, הלא בשופעת מתוך ארבעים
11 (למה) דלא הילי לקולא? ויש לומר: דכי
12 אחטיל, בתחלת לידה אחטיל.

13 **אי** בשופעת למאי איצטריך - ואם תאמר: מכל
14 מקום משום בית שמאי איצטריך. כדמסיני.
15 ומאי סלקא דעתך דמקשה, דהא לרב נמי לא
16 אצטריך סופא אלא לאשמועינן מדרו דבית שמאי
17 דמטמא לח ויבש משום דלא ספרהו ויש לומר:
18 דלרב איצטריך לאשמועינן מדרו דבית שמאי
19 מירשא. ויהי אמינא דשמייתו משום דקטברי שני
20 מעינתין הן, ואפילו ביולדת בובו שטרתי, ובית
21 הלל סברי דמיעין אחד הוא. לכך אצטריך סופא.
22 אלא ללוז דמיעין ירשא שופעת. וסברי בית
23 שמאי מעיין אחד הוא. סופא אמר קא שמעתי לך
24 ושתיך

שהוא עושה מושב ומושב. אימית? אי לימא בראייה
שניה - הויא הוה בכלל בעל קרי? אלא פשיטא -
בראייה ראשונה, וקתני "להקל עליו שאינו ממומא
באונס" - וחסרברא "להחמיר עליו שהוא עושה
מושב ומושב", בראייה ראשונה בר מושב ומושב
הוא? אלא הכי קאמר, רבי יצחק אומר: והלא יב
בולדו בעל קרי הוה בראייה ראשונה, ולמה יצא
בראייה שנייה - להקל עליו ולהחמיר עליו, להקל עליו
שאינו ממומא באונס, ולהחמיר עליו - שהוא עושה
מושב ומושב. אמר רב הונא: זב דומה למי בצק של
שעורים, זב כמא מבשר המת, שכבת ירע כמא מבשר
החי. זב - דיהוה, ודומה ללוזין ביצה המוזרת, שכבת
ירע - קשורה, ודומה ללוזין ביצה שאינה מוזרת. "דם
היולדת שלא טבלה" וכו'. תניא, אמרו רבן בית הלל
לביית שמאי: אי אתם מודים בנדה שלא טבלה
וראתה דם, שהיא טמאה? אמרו להם בית שמאי:

לא אם ארמתם בנדה - שאפילו טבלה וראתה, טמאה. תאמרו ביולדת - שאם טבלה וראתה,
שהיא טהורה. אמרו להם: יולדת בובו תזכיה, שאם טבלה וראתה לאחר ימי ספרה - טהורה,
לא טבלה וראתה - טמאה. אמרו להם: הוא דרין, והיא התשובה. למימרא דפליגי: והתני:
ומודים ביולדת בובו שפיהו ממומא לח ויבשו - לא קשיא. פאן - לשפירה. פאן - שלא ספרה.
והתניא: יולדת בובו שפסרה ולא טבלה וראתה, הלכו בית שמאי לשפיתן ובית הלל לישפיתן,
איחמר, רב אמר: מענן אהד הוא, הותרה מטמאה והותרה טהרה. ולו אמר: שני מעינות
הם, נקתם הטמא - נקתה הטהור, נקתם הטהור - נקתה הטמא. מאי גינייהו? איכא גינייהו:
שופעת מתוך שבעה לאחר שכעת, ומתוך ארבעה עשר לאחר ארבעה עשר, ומתוך ארבעים
לאחר ארבעים, ומתוך שמונים לאחר שמונים, לרב - ירשא לקולא וסיפא לחומרא, ללוז -
ירשא לחומרא וסיפא לקולא. מיתבי, דם היולדת שלא טבלה, בית שמאי אומרים: בחוקה
ובמימי רגליה, ובית הלל אומרים: מטמא לח ויבש. קא סלקא דעתך דפקה, בשלמא לרב
דאמר מענן אהד הוא - משום הכי מטמא לח ויבש, אלא ללוז, דאמר שני מעינות הן, אמאי
מטמא לח ויבש? אמר לך לוי: הכא במאי עסקינן - בשופעת. - אי בשופעת - מאי טעמא
דבית שמאי? - קטברי בית שמאי: מענן אהד הוא. - בשלמא ללוז - היינו דאריא בין בית
שמאי ובית הלל, אלא לרב מאי גינייהו? איכא גינייהו? יומי ושביקה, דבית שמאי סברי
ביומי תלה רחמנא, ורב בית הלל סברי ביומי ושבקה. תא שמעי: ומודים ביולדת בובו שפיהו
מטמאה לח ויבש. סלקא דעתך הכא נמי דפקה. בשלמא לרב דאמר מענן אהד הוא -
משום הכי מטמא לח ויבש, אלא ללוז דאמר שני מעינות הן, אמאי מטמא לח ויבש? אמר
לך: הכא נמי בשופעת. - אי בשופעת - למאי איצטריך? - לבית שמאי איצטריך, אף על גב
דקאמר בית שמאי מענן אהד הוא וביומי תלה רחמנא, הני מילי - ביולדת גירדתא, דשלימו
לרו יומי, אכל יולדת בובו דבעי ספרה - לא. תא שמעי: "דיתה מטמא" - לרבות את פועלה,
"דיתה מטמא" - לרבות הילולת, "דיתה מטמא" - לרבות היולדת בובו שפיהו שמשב
שבעה ימים נקיים. בשלמא לרב דאמר מענן אהד הוא - משום הכי בעיא שכעת יומי נקיים,
אלא

1 שהיא עושה מושב ומושב - אם הטמאה, מה שאין כן בקרי. אלא פשיטא בראייה
2 ראשונה - דהוי בכלל קרי, כדאקשין לעיל "וזב" ואשר נאמר ממנו" וכו'. דחה -
3 כלומר, מתמקמק ונפרד, ואינו קשור. מורות - שאינה משרעת אפרוח חתה תרגלת.
4 יולדת בובו תזכיה שאם טבלה - לאמר מנעמה נקיים בעיה לרב מי טמאת ליה.
5 וראתה מותרה הוא - דכל טהור הוא וכו'. ובי לא
6 טבלה וראתה - טמא. אמרו להם בית שמאי
7 הוא הדין כו' - כלומר, כי הדין דאמרינן
8 ביולדת ממומא גירדא שלא טבלה וראתה - כן
9 טהורה, כן יולדת בובו שעברו עליה ימי לידה
10 ושבעה נקיים, ולא טבלה, וראתה - טהרה.
11 כאן שפיהו - בריאתה בספרה שבעה נקיים.
12 מתנינן ומדרו דבית שמאי - כשעברו ימי לידה,
13 ועדיין לא ספרי אחריהם - כשעברו ימי לידה,
14 קאמר. אף על גב דאמרי בית שמאי ביולדת
15 גירדא חוקא וכמימי רגליה, מותרה ביולדת
16 בובו בלא ספרה, דכל זמן שלא ספרי - ובה
17 היא. ואם ראתה - לא הוי חוקה ובמימי
18 רגליה. דאילו רוק - טמאת לח ולא יבש,
19 כדאמר בימי הגדה" (נדה גא.) "יבי ירוק" -
20 כעין קריקה. דהיינו לח, אבל רומה - טמאת לח
21 ויבש, כשאר דם הגדה. דרילפנין בדם הגדה
22 (נדה גב.) והתניא - בניחוחא. בית שמאי
23 לישפיתן - כל הדין מטהרין ביולדת גירדא,
24 מטהרין בוך. דקטברי: ביומי תלה רחמנא, והא
25 מלו לה כל ימים שלה. ובית הלל לישפיתן -
26 דקטברי: ביומי וטבלה תלה רחמנא, ודין ולא
27 טבלה - דהוי טמא טמא בטמאת לידה ויהא
28 הטמאה. מעין אחד הוא - דם הבא בימי לידה
29 ורום הבא בימי טורד - ממעין אחד כן באך.
30 התורה פמאיתו - כל כשעת לזכר ארבעה
31 עשר לנקבה. והתורה שחרתו - אתר מכן.
32 סתם הפמא - לאור שבעים, ונפתח הטהור.
33 נסתם הטהור - לאור שמונים, ונפתח הטמא.
34 לרב ישא - דשופעת מתוך ימי טמאה לימי
35 טהרה - לקולא, וטהרה, ואף על גב דלא פסק,
36 דהא הותרה טהרה. וסיפא - דשפעת מתוך
37 ארבעים לאחר ארבעים, ומתוך שמונים לאחר
38 שמונים - לחומרא. וטמאה לאור שמונים,
39 הדותרה טמאה. ללוי ישא לחומרא - כיון
40 דלא פסקה, לא נסתם מעין טמא. וסיפא לקולא
41 - ודיכין ולא פסקה, לא נסתם מעין טהור. קא
42 סלקא דעתך דפקה יום או שנים - לאור:
43 שבעים, ומשום הכי מטמא לח ויבש, דממעין
44 טמא וכו', והותרה לא טהרה לבית הלל אלא
45 ביומי וטבלה. אלא ללוז - הא דמעין טהור
46 אחא. דכי פסקה סתם הטמא? בשופעת -
47 מתוך ימי טמאה לימי טהרה, ולא פסקה.
48 בשלמא ללוז - דאמר מענן אהד שני מעינות
49 הן. היינו דאריא בין בית שמאי ובית הלל -
50 דלבית הלל שני מעינות הן, ודין ולא פסק,
51 טמאה דלא נסתם הטהור, ולבית שמאי מעין
52 אחד הוא, והותרה טהרה אור שבעים. אלא
53 לרב - דאמר מעין אחד הוא, אי בית הלל
54 קיימי כותיה. טאי איכא כו' - כלומר, במאי
55 קמיפלגי, ומאי טעמא דבית הלל דמטמאי?
56 ביומי וטבלה - לא שני שופעת לא שני פוסקה, כל זמן שלא טבלה - הוי רומה טמא בימי לידתה. ומודים ביולדת בובו שפיהו
57 אחריהן שבעה נקיים, וקא סלקא דעתך. קא נמי דפקה אתר שבעים, ומשום הכי מטמא, והותרה לא טהרה עד שתשכ שבעה נקיים כיון ובה. אמאי
58 נסתם הטהור וכו'. ודין אור כרם נגפתה וכו', ומשום טעמא לא משום מעין חוב ולא יבש? לבית שמאי איצטריך - דקאמר מעין אחד הוא. ומטרי לה ביולדת גירדא
59 אתר ימי לידה מדר. ובימי תלה רחמנא. אצטריך ביולדת בובו לאשמועינן דמטמא. דהני מילי - דהוי דם טהור לאור ימי לידה - ביולדת גירדא, אבל ביולדת בובו, דבעיא
60 ספרים - כל זמן שלא ספרי, הוי דמה כרם ויבא, ויהא מדר מעין אתר, וטהרה לא טהרה עד שספריה. כדכתיב "ואור טהור" - אתר אור למולך, וזהו הפמא - קרא יתירא
61 הוא, ודהו ליה למכתב "ועמאה שבעת ימים מימי נדה" ולשחוק. לרבות שפיהו מטמא את בעולת נדה - ולרבות את הילולת כימים, ולא תמא: "מימי כתיב משום הכי בעיא -
62 דפקה שבעה נקיים, דמענן דמים טמאים אתר, והותרה לא טהרה עד שספריה שבעה נקיים, כדכתיב "דיתה טמא".

נדה. פרק רביעי - בנות כותים דף לו עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"
החפוט

1 אלא ללוי במשחו בני - והחפוט משוה לאחד שבועים דתתם הטמא. ותמוץ שבעה
2 ותמבול. ואפילו תראה כל שבעה - ועלו לה בקנים. דתא לאו דם טמא הוא. שתפסוק
3 משוה - לאחר שבועים נקבה. דאי בתוך שבועים - לאו הפסק הוא. דכיון דהורות
4 וראה הוא כשבוים - חור הטמא נהפכת. מי עיורה עולין לה - בפרק קמא נדה
5 (יא.) אמרין: מעוברת מניקה שהעבר לעולה

1 ושוין בראה אחר דם טורד שדיה שעתה - ואם תאמר: לרבי יוסי דאמר ברק
2 קמא (נדה זא.) מעוברת ומניקה ירבות שלש עונות. ומנשר דגמטופי שתי
3 עונות דעיבורה ואחת דמניקה. למה לי ענה דמניקה? הא אמר הכא דאחר דם
4 טורד דיה שעתה וש לומה. דלא רבי יוסי. א' נמי: הפסקה שלש עונות וראה

5 ראשונה מאונס - אף ענינה דיה שעתה. דבארבי
6 בפרק קמא (שם.) אבל אחר דם טורד - אף
7 דיה שעתה אלא בראיה ראשונה. אבל ענה -
8 לא. אפילו הייתה הראשונה מאונס. כיון שנפתח
9 מן טמא. ואם תאמר: לרבי מאיר. ולדכך תנאי
10 דאית להו בפרק קמא (שם.) מניקה דיה שעתה.
11 חיפוק ליה דיהה אחר דם טורד: ומיהו לתרוץ
12 שני אתר. שפיר. ויש לומר: דמטעם שדואו אחד
13 דם טורד. אף דיה שעתה ליה לראיה ראשונה.
14 אבל מטעם דמניקה. דיה שעתה לא מיני מניקה.
15 כרבי מאיר דפרק קמא (נדה יא.א.) ואם תאמר:
16 והכא למת ליה מישום דם טורד: חיפוק ליה דמניקה
17 היא ויש לומר: דנפקא מינה להדיא דמת בנה או
18 גמלה. לרבי מאיר דאמר לעיל: דהי היא בכל
19 הגשים. ולרבי יוסי נמי. דאמר בפרק קמא. אפילו
20 גמלה או נתנה בנה למניקה. דיה שעתה -
21 נפקא מינה לאחר דם טורד. להדיא דלא ראתה
22 עד לאחר עשרים ארבעה שעות. וטעמא דמניקה
23 אינצטרך לראיהה הראשונה באונס. דאף השעתה
24 דיה שעתה. כדפרישית.

25 **רליבא** שדות - אבל איכא שדות - סמטאה
26 מעת לעת. לרבי דאמר עין אחד הוא.
27 ואף על גב דדיה שעתה כל ימי מניקה. ובא
28 מיירי במת בנה או בהפילה. כדפרישית. ואם
29 תאמר: דברק: יאלו נטרות? (תבנות לזא.) אמר:
30 הגיות רביה דם בתוך מעת לעת - דיה
31 שעתה. ורבי יוסי אמר: דיה היא בכל ועביש?
32 וש לומה: טמאי דבאב לא אחיא כרבי יוסי
33 דהתם. אי נמי: התם הייתה בת טמאה. אם
34 דיהת מתגידת מקדום. וא' משום דריתא בנה
35 טמאה דרבנן.

36 **ואיביעית** אימא בשעתה דא ספרה קתני -
37 ואם תאמר: מאי קאמר בית הלל
38 לעיל: וילדת בזוב נתיבא. מאי סבילה רואה
39 - סתרוה? והא כיון שדופעת. אפילו טבלה -
40 נטמאה. ללוי דאמר שני מעינות. חן. דלא עניק
41 נטמא ודאו ויש לומר: ולדברי בית שמואי קאמר
42 להו. דאית להו מעין אחד הוא. **שבוע** בתרא
43 אלא פסקה - מבאן אמר רבנו דם כוללת בזוב.
44 ואם היה דכולוהו שני שעתה כוללת בזוב.
45 שופרין אמר. מינו טמאה אחר. מינו טמאה כניס.
46 והאית בימי טורד קודם טבלה - אינה סותרת.
47 דאמר דאמר הכא דבי ראהה שבוע שלישי ולא
48 סתרה. דאף על גב דדם נטמא הוא. כל שכן דראית

49 דם טורד אינה סותרת. דאפילו בית הלל דגמטאין לח ריבש. מודו דעלתה לה ספירתה.
50 ומבאן אף להדיה? על גבי שאינה יולדת ספירה שבעה נקיים וראה. שלא סתור -
51 דאיכא למימר: דהבא דוקא אל סתרה. משום דרתייהו ו' אינה גורמת לה טמאה. דכל
52 שבועים נטמאים בלא הכי. ואף על גב דבשבוע שלישי נטמא חורם לה טמאה. מכל מקום
53 אינה נעשית בת נדה ולא זבה. וכשתפסק - סתרה מיד. ומכל מקום נראה דאשה
54 דעלמא - ימי לא סתרה. ומסתברא דאין סתירה מועלת אילא בתוך החשבון. דבארבי
55 יולדת סתרה - שחיה תוא טמאה מפסק פנייהם. אבל אולתא ספירה - לא. מיד
56 דאין דאית לן חומרא דאין חומרא דאין חומרא. ודאית סתרה. ודאית סתרה. ודאית סתרה. ודאית סתרה.
57 שבעה נקיים.

58 **הלכתא** כרב לחומרא - ואם תאמר: והא תרי חומרי דסתרי אחדיה ינתו? ויש לומר:
59 דבאב ומספקין לן - ספיק מביי להחומרי ומכרי לחומרי. וכי יאני מונא איכא
60 שלחי יוצא דופן? (נדה מו.ב.) הלכה כדברי כולן לחומרי. גבי סימני גרות ודמי צורית.
61 הקשה חרב רבי מרדכי רב יצחק. ללוי. דאמר שני מעינות. חן. ודאית סתרה שלק ש"כ בבור
62 (בכרות מו.ב.) יודת שינא פדת ולדה ביהותה גיה. ואחר כך נתגידה - אין נתנין לה מי טמאה וימי טורדה. אי אבאן אין נתנין לה מי טורדה: ואל מעיק
63 טמא תתוי: ובריש "יצא דופן" (נדה מא.) ימי נגן. דאין יושבין עליו מי טמאה וימי טורדה. ומתוהי ברייתא בכרות (מו.ב.) לא קשה לה כל ללוי. ומדוק בבית שמואי דאמר
64 מעשה

5 **אָלָא לָלוּי דְאָמַר שְׁנֵי מַעֲיֹנֹתָ הֵן, לְפָנָה לִי שְׁבַע?**
6 **בְּמִשְׁחוֹ סְוִיָא? - הֲכִי קָאָמַר: צְרִיכָה שְׁתַּפְּסוֹק מִשְׁחוֹ,**
7 **שְׁעִילוֹ לָהּ לְשִׁבְעָה נְקִיָּם. הָא שְׁמַע: יְמֵי עֵיבוֹרָה**
8 **עוֹלִים לָהּ לְיַמֵּי מְנִיקוּתָהּ, וְיַמֵּי מְנִיקוּתָהּ עוֹלִים לָהּ**
9 **לְיַמֵּי עֵיבוֹרָה. בְּצִיז? הַפְּסִיקָה שְׁתִּיבָה בְּיַמֵּי עֵיבוֹרָה**
10 **וְאַחַת בְּיַמֵּי מְנִיקוּתָהּ, וְשְׁתֵּי בְּיַמֵּי מְנִיקוּתָהּ וְאַחַת**
11 **בְּיַמֵּי עֵיבוֹרָה, וְאַחַת וְאַחַת בְּיַמֵּי עֵיבוֹרָה וְאַחַת**
12 **וְאַחַת בְּיַמֵּי מְנִיקוּתָהּ - עוֹלִין לָהּ לְשִׁלֹּשׁ עוֹנוֹת.**
13 **בְּשִׁלְמָא לְרַב דְאָמַר מַעֲיָן אַחַד הוּא - מִשּׁוּם הֲכִי בַעֲי**
14 **הַפְּסִק שְׁלֹשׁ עוֹנוֹת, אָלָא לָלוּי דְאָמַר שְׁנֵי מַעֲיֹנֹת**
15 **הֵן - לְפָנָה לִי הַפְּסִק שְׁלֹשׁ עוֹנוֹת? בְּמִשְׁחוֹ סְוִיָא -**
16 **הֲכִי קָאָמַר: צְרִיכָה שְׁתַּפְּסוֹק מִשְׁחוֹ, כְּדִי שְׁעִילוֹ לָהּ**
17 **לְשִׁלֹּשׁ עוֹנוֹת. הָא שְׁמַע: וְשׁוֹיִן בְּרוּזָא אַחַד דָּם מוֹרַר**
18 **שְׂדֵיָה שְׁעָתָה. בְּשִׁלְמָא לָלוּי דְאָמַר שְׁנֵי מַעֲיֹנֹת הֵן -**
19 **מִשּׁוּם הֲכִי דִּיהָ שְׁעָתָה, אָלָא לְרַב דְאָמַר מַעֲיָן אַחַד**
20 **הוּא אַמְאי דִּיהָ שְׁעָתָה? תַּמְמָא מַעַת לַעֲמָא - לְדִבְכָא**
21 **שְׁהוּת. - וְהַטְמָא מַפְקֵדָה לַקְפֵּדָה! - בְּיוֹן דַּמַּעַת**
22 **לַעַת לִיבָא, מַפְקֵדָה לַקְפֵּדָה נְמִי לֹא יְגוּרוּ בְּהַ רְגָנָה.**
23 **הָא שְׁמַע: יוֹלְדַת בּוֹזֵב שְׁפַרְהָ וְלֹא מַבְלָה אַחְרָה,**
24 **הַלְכֵהּ בֵּית שְׁמַאי לְשִׁשְׁתֵּן יוֹדֵת הַלֵּל לְשִׁמְתָהּ, בְּשִׁלְמָא**
25 **לְרַב דְאָמַר מַעֲיָן אַחַד הוּא - מִשּׁוּם הֲכִי מַטְמָא**
26 **לַח וְיִבְשָׁה, אָלָא לָלוּי דְאָמַר שְׁנֵי מַעֲיֹנֹת הֵן אַמְאי**
27 **מַטְמָא לַח וְיִבְשָׁה? אָמַר לָדִי לֹי: אִנְיָ דְאָמַר - כַּתְנָא**
28 **דְּשׁוֹיִן, וְאִיבְעִית אִימָא: בְּשׁוּפַעַת. וְהָא "סְפֵרָה" קַתְנִי!**
29 **הֲכָא בּוֹלְדַת נְקֵבָה בּוֹזֵב עֲסָקְנָה, דְּשִׁבְעָה קָמָא**
30 **פְּסָקָה, שְׁבַע בְּתָרָא לֹא פְּסָקָה, וְקִסְבָּר: יְמֵי לִירְתָה**
31 **שְׁאִין רוּזָא בְּהֵן - עוֹלִין לָהּ לְסְפִירָה וְיִבְתָּהּ. אָמַר לִיה**
32 **רַבִּינָא לְרַב אַשִּׁי, אָמַר לָהּ רַב שְׁמֹן מַסְכְּרָא, אָקַל מַר**
33 **וְהִלְכְתָא פְּוֹתִיהָ דְרַב, בִּין לְקוּלָא בִּין לְחוּמְרָא. דְּרִישׁ**
34 **מִירְמִי: הִלְכְתָא פְּוֹתִיהָ דְרַב, בִּין לְקוּלָא בִּין לְחוּמְרָא.**
35 **וְהִלְכְתָא פְּוֹתִיהָ דְרַב בִּין לְקוּלָא בִּין לְחוּמְרָא.**
36 **מִשְׁחָה**

37 וימי טמאה ליה
38 וימי טמאה ליה
39 וימי טמאה ליה
40 וימי טמאה ליה
41 וימי טמאה ליה
42 וימי טמאה ליה
43 וימי טמאה ליה
44 וימי טמאה ליה
45 וימי טמאה ליה
46 וימי טמאה ליה
47 וימי טמאה ליה
48 וימי טמאה ליה
49 וימי טמאה ליה
50 וימי טמאה ליה
51 וימי טמאה ליה
52 וימי טמאה ליה
53 וימי טמאה ליה
54 וימי טמאה ליה
55 וימי טמאה ליה
56 וימי טמאה ליה
57 וימי טמאה ליה
58 וימי טמאה ליה
59 וימי טמאה ליה
60 וימי טמאה ליה

61 וימי טמאה ליה
62 וימי טמאה ליה
63 וימי טמאה ליה
64 וימי טמאה ליה

מעין חוד הוא. אי נמי כדמינת, אגא דאמר כתנא דרשון, אבל סתם מתינין דריתא
 דופר קשה, ויש לומר דאין תובנן לה מי נסדרי איכא לאוקמי לענין שאם ראתה ביום
 שבעי לומר או ביום ארבעה עשר לנקה, הויתא חלה נדה, דאין נטמאת לידה עליה, אי
 נמי אף על גב דשני מעינות דהי, ק"ל נטמא היום וכן המוקד קאתי, אלא דוקא במקום
 שיהיה מטרותה.

בלילי שבת ויומו - קום ליה לרבי יהושע דאם
 לא שפתה לילה ויום, אף על פי ששפתה
 מעת לעת - מחמת ולד היה. נדה ליזמא -
 נראה דאף כלבעלה לא חשיבנא משא השפה
 דאילוין בתר רוב נשים מקשה דאינן שפת לילה
 יום, ביה קוש' עובדא דיאל בר אבינא נראה
 לדיבעתה דהי, ולא לטרוח, אלא ששפתה מקשה
 חוודה ושלמה - כרי סבב, ודא מרישא שמעינן
 לה, דקנינה קשה שנים ושפתה אם אחד, וכל שכן
 הא, דטמאת, ולא כ' סביפא לא היה ק' למתי
 קשה ושפתה וקשה, כיון דהנא שפחה שנים
 וקשה יום אחד' דטרוח, אי נמי אהא
 לאשמעינן, אף על גב דלא שפתה כל יום הסמוך
 ללידה אלא מקצתו, כן ברישא בכי וכו' ונראה
ואימא דהי קושי עובדא בימי נדה - ורנא לומר: סלקא
 דעתך דמסתבר טפי לאוקמינה ביהבה, משום
 דאשכחן וב אהוה דטרוח דוא, **גדייה** - פירש
 רש"י: דרב אפי' שבת בין ריש לילית, ואין ראתה
 אלא נראה דאיתו אמר ליה גדייה בלילית רפה,
 כלומר משהו ברברי טעם עד שיחזור, כמו (שמות
 יב) 'משכבו', דמתרגמינן: נגדו, וכמו (בבא בתרא
 יא.) 'גד' או אמר', הויתא סבר' 'גדייה' ברשב
 כמו' גודו אלנא, **איסי** בן מהללאל - ביערבי
 פסחים' (פסחים קי"ב), ורנא דיש לו כל השמות
 הללו, ועוד ק"ל ביה' היום' ורנא קוף חבבא דוא
 וסף איש הועיל', ולא תנא אחר הוא, כמו שיש
 מפרשים שם, ודא בפרק 'הוציאנו לו' (יזמא נ"ב),
 מתיי' אלא שמות דאסי דרמי לרב אסי,
 דבר

משנה המקשה - נדה, קשתה שלשה ימים בתוך
אחד עשר יום, וקשתה מעת לעת, וילדה - הרי זו
ילדת בזוב, דברי רבי אליעזר. רבי יהושע אומר:
לילה ויום, כלילי שבת ויומו. ששפתה מן הצער,
ולא מן הדם. כמות היא קישויה? רבי מאיר אומר:
אפילו ארבעים וחמשים יום. רבי יהודה אומר: דיה
חדשה, רבי יוחנן, ורבי שמעון אומרים: אין קישויה
יותר משלוש שבתות. גמרא אבא בר אבא קשה נדה
היא? אבא רב: נדה ליומא, ושמואל אמר: ליושנין
שפא תשפה, ורבי יצחק אמר: המקשה אינה כלום.
והקתני 'המקשה - נדה'! - אמר רבא: בימי נדה
נדה, נדה, בימי זבה - טהורה. ויהי, קשתה יום
אחד ושפתה שנים, או שקשתה שנים ושפתה יום
אחד, או ששפתה וקשתה וטהרה ושפתה - הרי זו
ילדת בזוב. אבל שפתה יום אחד וקשתה שנים, או
ששפתה שנים וקשתה יום אחד, או שקשתה ושפתה
וטהרה וקשתה - אין זו יולדת בזוב. כלילי של דבר:
קושי סמוך ללדה - אין זו יולדת בזוב, שופי סמוך
ללדה - הרי זו יולדת בזוב. הניגיא בן אהרן רבי יהושע
אומר: כל שחל קישויה בשלושי שלה, אפילו כל היום
כולו בשופי - אין זו יולדת בזוב. 'כלילי של דבר'
לאתוי מאי? לאתוי דהניגיא. מנא הני מילי? דתנו
רבנן: 'דמה' - דמה מחמת עצמה ולא מחמת ולד.

1 **משנה** המקשה - וראתה, דם, הרי זו נדה. ובגמרא פריך ומתנין לה, קשתה - מחמת
 2 ולד, שלשה ימים - בתוך אחד עשר יום שבין נדה לנדה, וראתה כל שלשתן הימים
 3 רצופין, ושפתה - מצטרפה. פתח לקת - ברביעי, וילדה - אינולא מילתא דרמינס
 4 שראתה, לא באו מחמת ולד, הלכך הרי זו יולדת בזוב, אבל אם לא שפתה סמוך ללידה,
 5 כל בדימים שראתה, מחמת ולד הוא, ורמב"ם
 6 טוריתנו מזהבה, דכתיב 'זוב נדה' - דמה -
 7 מחמת עצמה, ולא דמה מחמת ולד, לילה ויום
 8 - דאם שפתה בחצי יום שלשי, וילדה יום
 9 רביעי, דשפתה מעת לעת - אין זו שופי, אלא
 10 אם כן שפתה לילה ויום שלאוד הלילה כליל
 11 שבת ויומו. ששפתה מן הצער ולא מן הדם -
 12 דאף על גב דחידא דם - הרי שופי, כמה היא
 13 קישויה - דלא איתא ליה זיבה בכל דמיס
 14 שתרשה' אפילו ארבעים יום המשים יום - אם
 15 לא שפתה יום אחד סמוך ללידה, אלא איתא ליה
 16 זיבה, ולא היא יולדת בזוב, ליה דרשה - דיה
 17 אלא נסדה את הקושי חדש אחד, היינו תשעין.
 18 אבל קשתה שלשה בתוך אחד עשר ימי זיבה
 19 בחודש השמיני, ואפילו הולכת כל השנה
 20 תשעין - הרי זו יולדת בזוב, מחמת שלשת ימים
 21 של שמיני, **גמרא** אבא בר אבא קשה נדה היא
 22 אילו קשתה יומי זיבה, מי היא נדה? והאי
 23 נדת בזוב אמר רב נדה ליומא - דהוא
 24 קאמר: המקשה ורואה דם בימי זבה, אף על גב
 25 דלא איתא ביה ליד זיבה - הויה באותו היום
 26 וסודרה לשמש, אבל לידעא נטולת, ואינה צריכה
 27 לשמור יום כנגד יום, ורנא דרמיה לום שיש.
 28 ושמואל אבא - אף צריכה לשמור יום כנגד יום
 29 מדרבנן. דהיישין שזאת תשפה, ומנצל ליה
 30 דיה דם קושי מחמת ולד, ונמצא שששם ס' זבה
 31 קטנה דאורייתא, ועגש כרת, אינה כלום -
 32 ואפילו באותו היום משמשת, כמי' נדה - בימים
 33 הראים לנדה, נדה - דקושי לא טהרה
 34 דרמנא אלא מזהבה, אבל נדה - לא טהרה,
 35 כדאמרין לקמן, בימי זיבה - בתוך אחד עשר
 36 יום טהרה, ויהויא - בניחיתא - ושפתה -
 37 שנים מן הצער, ולא מן הדם, הרי זו יולדת בזוב
 38 אם - בארתה כל שלש, ודאלי ושופי סמוך
 39 ללידה, נמצא דם הקושי שלא מחמת ולד, כל
 40 שחל קישויה - לאו לשון החלה הוא, אלא
 41 הכי קאמר: כל שקשתה בשלושי, אפילו עת
 42 אחת כליל כניסת שלשי, אפילו כל היום כולו
 43 בשפתה ושפתה לילה ויום שעת אחת לשלשלת
 44 מעת לעת - אין זו יולדת בזוב, בדבעין שופי ליה
 45 יום שלשי מבניאה ליה בזוב, דהו' זיב - זיב -
 46 'זיב' בשמ' זיב ומכל מקום, ואפילו באונס, שיש
 47 טהרה אחיו - דם טהרה, ואונס באונס,
 48 שאכתי - דטהרה, זיבה - דם יהיה זיבה,
 49 ונדה משתע, דפרשה ראשונה נאמרה בנדה,
 50 ושניה בזבה, כדכתיב בשניה 'ובלא על נדה',
 51 ולא מחמת ולד - אלמנה לעיל' ליעל' בימי'
 52 ויה נדה, תשב על ימי מותר - דהיה ליה
 53 לנכתב 'וששים יום וששת ימים דמי טהרה',
 54 ויהי כיו - שדמייה טהורה, ואיזו זו - כלומר,
 55 ודיא משכחת זיבה טהורה, וקיש בימי זיבה
 56 דסמך אדכתיב 'ומה' מחמת עצמה, ולא
 57 מחמת ולד, ואפילו בשופי - ואפילו הפסיק
 58 שופי בין קושי ללידה, נמצא טהרה, הויה ודם
 59 בקושי באו, כותיבה דרבי - כותיבה דרבי - צנועה -
 60 הסתר אותו דבר, אמור לו שיחזור בו דטהור
 61 לגמרי, נטייה - בריש, כלומר, גורו ומשך אותו ברברי טעם וראית שיחור בו, נטייה - חבריתו בשמאת, כמו (רביא' ד') 'גודו אלנא', לירי חוח אמר' לו - דתלמידיה אגא, נטייה
 62 - שמתה, פוליקתא - שזאת מהנה בגולתא, אביטא - משום דשמה הנה, דרשי לשמה הכי, עילוה בחימי' - חלילי - קריי - חזון, חלילי - חזון

נדב. פרק רביעי - בנות כותים דף לז עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"
 רש"י תוספות

1 אול שלא אמר לדיבתה צבית לו יווראת - תריכסין - מילי - שלא לישן עלי בפני רב.
 2 דקא פרי אבא - רגילין היו לנבתי דרס על זמנתה. החרס על אלו פורח היה הוולך
 3 מנמטה למנטה. פייסא = שלום. קושי מהו שתחמור בויבה - כל מה שספרה. דבר הגורם
 4 לירי ויבה אם ארחא גשור - האי - לאו גורם הוא. ולא אחיא בה לירי ויבה. ואי
 5 קשיא: דתרי קרי שאנו נולד. כדקיימא נלך.

6 וסותר? הדיא לאו סתירה היא. דחד ימנא הוא
 7 הסותר. וכי אפי קני רבא - לסתור הכל. שאני
 8 גורם - כדקיימא נלך. ואו תמנא אנטס. וסותר
 9 - כדאמר בפירקין: ברביעיית - אין בודקן
 10 אותו. לאי - באמת אנטס נמי גורם הוא לירי
 11 זוב. שם אראה שתים שלא באנטס ושלשית
 12 באנטס - בעצמופן לקרבן. דתנן: שלשית - אין
 13 בודקין אותו. לקרבן אפתי - דבעי בדיקה
 14 ולא לסתירה. אלא - לא תוקי בעריתא.
 15 לטמייי במשא, אלא דאי - לסתירה. ובעיני
 16 תפשוט. דאין לרבנן בעיקר. ואו תפשת מדברי
 17 אלעור. שמע מינה - מדקטש לשון 'זמנא'
 18 ממכלל קיימא ליה דבר הגורם - סותר. רבי
 19 אליעור היא - דאמר: אנטס סותר, ואינו גורם
 20 מהו שתעלה - אם לידה בזוב, ובימי לידתה רבי
 21 ראהה - מהו שעלה לא לקיים. ולא תעטרך
 22 לספור אחריה? אינה סותרת - אם תהיה אבה
 23 וספקא תהייתא לפיכך. וילדה - ויהי
 24 סותרת. וימי לידתה, אפילו אינה רואה בהן -
 25 אין משלימין לספירתה, אלא כשילמת אחריה
 26 אם סתרה. מוכיח - זוספיה לה מובהק. ולא
 27 מנעקת - כיון שסודה מובהק. סותרת מיד.
 28 ותביא קרבן לזבחה, ואו תסודר מלמטא בעולה
 29 ואפילו מנובעת. אלא צריכה לתמונך על
 30 שתתורף אין מנבעת. ולא מלייתה - כיון
 31 שסודה מובהק. סותרת מיד, ואינה צריכה
 32 לתמונך עד שיעבור ימי לידתה. אלמא, לידה
 33 בימי ספירה - אינה סותרת. ועולה
 34 זוב.

24 לאו: דבך הגורם - סותר, דבך שאינו גורם - אינו סותר, שמע מינה. אמר אפי: נקטינן, אין
 25 קושי סותר בויבה. ואו משפחה תנא דאמר סותר - ההוא רבי אליעור הוא. תנאי, רבי מרינוס
 26 אומר: אין לידה סותרת בויבה. איבעיא להו: מהו שתעלה? אפי אמר: אינה סותרת ואינה
 27 עולה. רבא אמר: אינה סותרת ועולה. אמר רבא: מנא אמינא לה - דתנאי, 'ואחר המקהה'
 28 אחר אחר לבוקן, שלא תהא מוכיאה מפסקת ביניהם. או אמרת בשלמא עולה - תיניו דילי
 29 מוסקת מוכיאה, אלא אי אמרת אינה עולה - אפסקי ליה לידה! - ואפי אמר לך: שלא תהא
 30 מוכיאה ויבה מוסקת ביניהם. אמר רבא: מנא אמינא לה - דתנאי, 'מואבה' ולא מואבה ולא
 31 מונעיה מואבה - ולא מולידתה. ואפי אמר לך: תני דרא 'מואבה ולא מונעיה', ולא תתני
 32 'ולא מולידתה'. ורבא - האי מאי? אי אמרת בשלמא 'מואבה ולא מולידתה', אידי דאמרינן
 33 ליה לידה - תנא נגנה אפיו לידה, אלא אי אמרת 'מואבה ולא מונעיה' - האי מאי? וימר
 34 הויב מואבו? נפקא - מואבו ולא מונעיה! - ואפי - חד בזב וחד בויבה. וצריכי, דאי כתב דרמנא

1 דבר הגורם סותר כר - ואם תאמר: יולדת בזוב תוכיה, וסותרת לרב דאמר מעין אחד
 2 הוא. אף על גב דסודר אינו גורם שם מנומאה ויש לומר: חד סודר חשיב גורם
 3 טפי, כיון שאם לא ילידה הוא זבא או נדה, לרב דאמר מעין אחד הוא. ולא דמי לקשי, ד
 4 דלעולם הם שתרואה ממתת קושי לידה אינו גורם ויבה. 'למנאי' אף קא שני סותר - ובאנן
 5 בשמע לרא דרשי 'אימין', אלא אם לא שנופשי לעיל
 6 (להא) 'ורבנן אחים לא דרשי' - היינו לך
 7 דרשי. אף שך שבעת לרא דרשי כלל. אב"י אמר
 8 אינה סותרת ואינה עולה - כתב רשי בתשובה
 9 אחת דאבי מרדכי דרשי ליה שניא רואה בהן,
 10 עלמם לספירת ויבתה. דהכי מוכח פרק 'בא סימך'
 11 (לקמן ג' טו). מן הברייתא. רבא - אליבא דרבי
 12 מרינוס קיימין. תדע דאין ברולת למבעי על
 13 מילתא בתרי רוביה, דבעי על הכא, ובשליד
 14 בפירקין 'בא סימך (שם)'. ותו: דאיך תולק אבי
 15 אברייתא אחת? ותו: דמה ליה לראביי ורבא
 16 להכימי סותרת? וההיא דהכימי רבא עליה
 17 דפליגי בה אלא אליבא דרבי מרינוס בעי מרדכי
 18 שתעלה. ומדקטש 'אין לידה סותרת', ולא קאמר
 19 נמי דעלה, מכלל דסבירא ליה דאינה עולה. על
 20 דלמנא לא בהא תולא, כיון דאינה סותרת, על
 21 כרחק עלה. מיואחר תסודר' שלא תהא נוסמאה
 22 מפסקת ביניהן. ומייתי רבא: מנא אמינא לה -
 23 דנסתמנא רבי מרינוס לא פליגי אקרא. ואפי מיימי
 24 מנא אמינא לה - דאיבא תנא דפליגי אברייתא
 25 ד'בא סימך' (שם). ואיבא למימר דרבי מרינוס
 26 סבירא ליה נמי דבי, מולא קאמר רבי מרינוס
 27 'אינה סותרת ועולה'. ודאן תריח דהוא מצי אמר
 28 לאתויי ברייתא דטועה, ב'דמפלה' (נדה כ"ב),
 29 דסברה דאין עולה. אלא דרבא ודאן מוקי לה רבי
 30 אליעור. כדמוקי ברייתא דבסומן. כן פירש רשי.
 31 ומה שפירש מיימי רבא 'מנא אמינא לה',
 32 דנסתמנא לא פליגי רבי מרינוס אקרא. קשה: דוא
 33 דכרוך רבי אליעור פליגי ויש לומר: דהוא מצי
 34 למימר 'ולישמענך', אלא בלא הכי ליה דילי אבי
 35 שפיר. ומה שפירש ברייתא ד'דמפלה' (שם כ"ב).
 36 מוקי לה רבא כרבי אליעור - דוקא בהא היא
 37 כרבי אליעור, דאין עולין לך, אבל למורי לא
 38 תהא רבי אליעור. ודאן מוקי לה כרבי עקיבא
 39 דבעי ספורים בפנינו. ורבי אליעור פליגי עלה
 40 כפסקא (נדה ז"ב). ורבינו הם מפרשי. והלכתא
 41 באביי דאין עולין. ובברייתא ד'דמפלה' (שם
 42 כ"ב). ומדקטש מולא קאמר עלה (נדה ל"א).
 43 שמע מינה ארבע. ועד לידה אין עולין. לא אפקי
 44 מן הברייתא דלעיל ללו ליה שנייא. מברייתא
 45 ד'בא סימך' (נדה ט"ב) דסביר דאמר סותר - רבי אלעור,
 46 מונה אלא דברים של חדושה. אבל הא שפסא לך
 47 דאין עולין. ועד אמור רבינו הם דברייתא רבא
 48 סימך איבא למימר כדפריש לה רב פאפא. מנשם
 49 דאימא וזכר וחד להכי עולה שבע שני לספירת
 50 ויבתה. דרבינו נראה טפי. מדקתני 'ואין קרבנו נאכל', אם כן איבא למימר: אימור לא לידה. ואפילו לידה - אימא לידה וכו'. ותדע דלא קיבל דברי רב הונא דהתם, ולא הדר בה. אלא סבר
 51 דאין עולין: מדקאמר בשמעתין ד'בא פאמר. על כרוך הקישן הכותבו, ואי סבר עולין - אם כן על כרוך צריך לאוקמי כרבי אליעור, כדמוקי רבא. ואמאי דוקא לאוקמי כרבנן דרבי אליעור
 52 דאמרי אין זבין אפשי משאי אפשי. כיון דבלאו הכי צריך לאוקמי כרבי אליעור דאמר אין עולין אלא ודאי לא הדר בה. ומיהו אי גרסתינן לעיל דאמר סותר 'רבי אלעור'
 53 - אין להוכיח כלום. ודברי רב פאפא דלקמן, איבא למימר דאעו עיקר, אף על פי דהיי ספק ספקא, שבע שני אינו עולה לספירת ויבתה. דאיבא למיחש וילמנא נקבה היא. כדאמר רב הונא
 54 דהם. ספקי דאיבא נמי סותר וסותרה לה. כדפרישתי לעיל בני 'דמפלה' ויהי עוף (כ"א). סוף דבור ומתחיל 'זמנא'. ומיחו דאין קרבנא נאכל, אלא בלא בה
 55 שם: שפיקא שבעה רבא לא ארחא. ואפילו ארחא - שטא לא לידה. ואמור רבינו הם: דימי לידה שאינה רואה הוי. ואין לרבי מרינוס קים, ולא למי תעמד מואליה קרבנא קיימא דעריבין (ט"א, ט"ב).
 56 ורב סטייה כתב דנשים שלנו דחשבני לזו כילודת בזוב. אם עבור ימי נוסמאת שבעה לזכר או ארבעה עשר לנקבה. וספרה שבעה נקיים בימי סותר או אפילו בימי נוסמאה - ומותרת לבעלה
 57 עד ארבעים יומי ומונעיה לנקבה. אף על פי שרואה הם - דהכותב ודאי סותר, שכן שוה ובמסמך: דימי לידה שאינה רואה הוי עולין לא לימי ספירת ויבתה. ורבי תרביא חלק על רבינו
 58 דהם. ודא רבא קאמר 'דמפלה' (שם ל"א). שמע מינה ארבע - איבא למימר משום דלא קאמר אלא היבא דמימי למימר 'ולא מצי למימר אלא מני דרשי' דרבי תרביא. שמע מינה רבי עולין. שמע
 59 מינה רבי שבעה רבא. שמע מינה טעלה מונעיה מזה. לאפקי מדריי יסי כרבי יודא. אבל בהא דאין עולין - לא מצי למימר אלא מני רבי אליעור הוא, דלאביי כלבלי עלמא אין עולין.
 60 רבא אמר אינה סותרת - ואם תאמר: ודא רב סובר בפרק שם (טו) דאי אפשי לפיחת הקרב בלא דם. ואם כן - הסותר, דהבא בעיקר שבעה נקיים מרדכי ויש לומר: דרב אליבא דרבי
 61 מרינוס קאמר כדפרישתי, וסבר דאפשי לפיחת הקרב בלא דם. ודא קאמר דאינה סותרת.

1 **מזו** ימי נדוהה דאין ראוי ליהב - ואם תאמר: ובלשיל' 'בא סימן' (נדה נד, א) אמר: ימי
 נדוהה שאינה רואה בתו - שליל לספירת יובתה ויש לומר: ודחת מיירי מבזה קטנה
 3 שראוה זמן אחד עשה, ויש שנים עשר היא ביח תחלת נדה, ועלה לה. **על** כרוך הקישן
 4 דכחבוט - ואין משכין על הדקיש. ואם תאמר: ודא בפרק ה'הודו' (מנחות פ"א) פריך רבי
 5 עקיבא שטרבן אליעזר: ואי ודני אפשר משאי

6 אפשה, אף על גב דטעמא דרבי אליעזר דרדיש
 7 הקישא מ'גורבת' ישרו לו העבדות שוות. ורבי
 8 עקיבא נמי אית ליה הקישא ד'רעברדת' בפרק מ' **פרק** מ'
 9 שהיה נטא' (פסחים ז"א.) וכן לומר: ודחת מ'
 10 מצי' לומר: 'על כרוך הקישן דכחבוט', דאינערדיך
 11 הקישא להוה דרשות ופסחים (צ"א.)

12 **א"ר** יעמי - מביעא - בסוכה לא פריך בי דאיבי
 13 גונאט אמר רבי יהודה דמכשיר עד
 14 ארבעים חמשים אמה הם - משום דקיס ליה
 15 לאחד דוקא, אלא 'ארבעים חמשים' כדאמר
 16 אינשי, ואפילו טובא. אבל הבא הוי דוקא חמשים,
 17 דקרבני בסמוך: חמשים שהולך מטוהר. ובפרק
 18 "מפנין" (שבת קמ"ב.) דפריך: השתא חשב קושת,
 19 ארבע מביעא - והמקשה סבר דדוקא קושת.
 20 ומשני: דלאו דוקא נקט, אלא 'ארבע חמש'
 21 כדאמר רבי אינשי. ועוד משני: הוה דדוקא, ארבע -
 22 מאתר טק, וחמש - מאתר גורל. ודברך 'אף על'
 23 פי' (מבנות ז"א.) תינק וינק אפילו דוקא חמש
 24 שנים - נמי לא דייק תהם, משום דלאו דוקא
 25 חמש, אלא פני צירוב. כדקראת: תהם: ואפילו
 26 דכחבוט על כפה. ובפרק 'הורו"ע' (חולין קל"ב.)
 27 דמילתא בתו טבח שחיים יונק בשבת - פטור מן
 28 המנותה, כמאן ואילך - ודיחי במנותה. הים נקט
 29 שתיים - לרבי, דאמר בתרי זמני הוה חזקה.
 30 ולרובן שטרבן ב' מניאל - לרבי. **ר"א** ר' ב' **ר"א** ר' ב'

31 אהבה אמר אף ימי הרהורים לספירת סתירת
 32 יובתה - ואם תאמר: הוה דרבי ר' אהר' דא
 33 לרב נמי הראוי לספירה היינו שבעה ימים אחר,
 34 אחד עשר יום, ואין מתחילת אחד עשר אחרים,
 35 שהם שני יובת. ואם כן לדידה נמי לעולם קושי
 36 מטוהר ויהי לומר: אינה רואה עד שיטוהר שבעה
 37 ימי הספירה אחר אחד עשר. ואם תאמר, או, אף
 38 בקושי - מטאה לרב, ולרב ארז - טוהרה,
 39 דראויין לספירת סתירת יובתה. ורבינו גונאל
 40 פירש: דלי אינו מטוהר אלא תשעה ימים הראויין
 41 לעישות בתו ובה. אבל ששה ואחד עשר, דאיני
 42 ראויין לעישות בתו ובה, דאפילו ראתה אפילו גם
 43 בשנים עשר - אינה אלא נדה. ורב מוסף ימים
 44 הראויין לספירה. כדן בשניו ואחד עשר, ומבשה
 45 ימים אחרי כן, אבל שני ימים משבעה ימים
 46 אחרונים אם ראתה בתו - מטאה לרב. ורב ארז
 47 מוסף אף אותם שני ימים, ומצאן כולן סתורין.
 48 לחיות

35 **בתרי** בקושי וחד בשופי סגוי אלא לאו הכי קאמר: קשתה שלשה ושפתה מזה ומזה, או
 36 ששפתה שנים ושפתה מעת לעת - הרי זו וילדת בזוב, והיובתא דרבי חנינא! אמר לך
 37 רבי חנינא: לא, לעולם פדקתני, והא קא משמע לן: דאף על גב דמתחיל קושי בשלישי,
 38 ושפתה מעת לעת - מנא, לאפוקי מרבי חנינא. פמה היא קשוהו רבי מאיר אומר" וכו'.
 39 היתא חמשים מוקשיא, איבעים מביעא? אמר רב חסדא: לא קשיא, פאן - לחולא, פאן
 40 - לכריאה. אמר רבי לוי: אין הולך מטהר אלא ימים הראויין לחיות בתו ובה, ורב
 41 אמר: אפילו מ'ימים הראויין לספירת ובה. אמר רב אדא בר אבהו: ולטעמיה דרב
 42 אפילו

1 **זב** - מטמא כן בשלש ראות ביום אחד, כן בשלש ראות בשלשה ימים רופוף. אבל
 2 זבה אינה מטמאה אלא בשלשה ימים, כדכתיב: בה 'ימים'. בבבא קמא (ב"מ, א) מרבינן וב
 3 ליעום. נקיים מלידה - שלא תהא לידה בנינים, דאף על גב דלא חזאי - כמאן דחזאי
 4 דמי, דהא ימי לידה טמאין כלא דם. **מזו** ימי נדוהה אין ראויין ליהב - דאן ובה אלא

5 אמר רבי, ואין ספירת שבעה ליהב עליה, ע"כ.
 6 דהא מכי הויא ובה - לא חיילא ימי נדה
 7 לעולם, ע"כ. שחשב שבעה נקיים. וכל ס' שראוה
 8 - אינה אלא סותרה, אבל נדה לא חזאי, חילקך
 9 לא מבעתת ימי ספירה בימי נדה, ולא ימי נדה
 10 בימי ספירה. אף ימי לידה - הואיל ודמו נלדה,
 11 ואין ראויין ליהב. כדאמר, ולא דמה מחמת
 12 ודל. וכי נמי לעולם ספירה דמינן לחי עליה,
 13 ולא תעלה בתו ספירת שבעה, כגון אף לידה
 14 בימי ספירה. הכי טריקא אף ימי לידה שאין
 15 הראויין ליהב, ואין ספירת שבעה עליה נהן.

16 **פסתי** נפי תרה - וכל נפי לקא, פי'
 17 הדיכ דסבירא ליה באונס בוב, שאנו גורם
 18 וסותר. ימי לידה נמי, אף על גב דלא נרמי, סת',
 19 וכו' קאמינא נאן לרנבן דאמר: דב' שאנו גורם
 20 אינו סותר, אינה סותרת ועלה. ודין **אפשר**
 21 - כגון לידה, דאפשר לה ללדת בימי ספירה.
 22 **משאי אפשר** - מימי נדה, דלא אפשר לחיות
 23 נדה בימי ספירה? **רבי אליעזר** היא - במבטח
 24 מנחות בפרק 'הוהדיה', דיליף פסח דורות מפסח
 25 מצרים, שלא יביא אלא מן החולין, אמר לו רבי
 26 עקיבא: וכן דינא אפשר משאי אפשר. במצרים
 27 אכתי לא הוה מנשר, אבל לדורות דאיכא
 28 מנשר מנשר שני - נייחוי מנייהא אמר לה אף
 29 על פי שאי אפשר, ראיא נדולה היא, ותלמד
 30 מהנהני. הקישן הבית - ואפילו לרבי עקיבא,
 31 דני מילי דאין דנין, כגון גורה שוה. אבל הקישא
 32 אין משכין על הדקיש. **רב הירא** אמר
 33 בטמא - דהא איכא שופי. רבי ינאי אמר
 34 סותרה - כיון דשפתה אף מן הים - אינאי
 35 מילתא דדם הקושי מחמת ולד אטא. אבל כי
 36 שפתה מן העצור וראה דם - אינאי מילתא
 37 דמקמי הכי הוי חזאי נמי כלא קושי - לפני -

38 יום אחד או שנים קודם ביאתה. **דמפיש** חיילת
 39 פני - סמוך לביאתה. דמפיש לחי חיילת לנשי
 40 דהשתא ודאי קמאי לא מחמתיה אתו, דאי
 41 מחמתיה אתו - כל שכן דמפיש חיילת. **ותנא**
 42 אשטורדישון, שאינה מרגשת בעצרה,
 43 מחמת שמעוניה חזילי. אי נמי כי קתי -
 44 שלעת בקושי ואחד בשופי ובכולן ראתה, למש
 45 לי כולי האי? או ששקתה שנים ושפתה מעת
 46 לעת - שלשיל מן העצור ולא מן הדם, כדקתינן
 47 'שלשה קושי', ומקצת שלישי ומקצת רביעי
 48 בשופי. **תא** קא משמע לן דאף על גב -
 49 דקשתה בקעת שלישי ולא שפתה לילה ויום
 50 כלילי שבת ויומי, אלא לילה שני וצאיני ס'
 51 טמאה. ולאפוקי מרבי חנינא כן אתי רבי
 52 יהושע - דאמר לעיל (ל"ב.) כן שחל קישוה
 53 לחיות בשלישי שלה. כו. **ביראה** - ארבעים.
 54 אין חולד פשהר אלא ימים הראויין לחיות כן
 55 זה - דהיינו אחד עשר יום שבין נדה לנדה.
 56 אבל ראתה אחריו - אין שכן נדה, כדאמר
 57 לעיל: בימי נדה נדה. אף ימים הראויין לספירת
 58 יובת - כגון החולל הקושי בימי חיובה -

59 **אין** חולד פשהר אלא ימים הראויין לחיות כן
 60 זה - דהיינו אחד עשר יום שבין נדה לנדה.
 61 אבל ראתה אחריו - אין שכן נדה, כדאמר
 62 לעיל: בימי נדה נדה. אף ימים הראויין לספירת
 63 יובת - כגון החולל הקושי בימי חיובה -

טוהרין כי ימי יובת ושבעה אחרתהם, דהא בתר ובה שייכי. וכו' כרב רחמנא "גנחה" ולא ביובתה, ודכתיב סתורה - אחי נמי קאי. אבל אורז שבעה אחריו - מטאה נדה. ולטעמיה דרב - כיון דאמר רב בתרן ימים דרישיכי בתר זיבה סתרינהו רחמנא לענן קושי.

נדה. פרק רביעי – בנות כותנים דף לח עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינדלץ) רמ"א תוספות

1 **אף ימים הראויין לפסחית תרתי ובה – בימי ובה.** דלעילם היא טהורה עד תשופה,
2 שדיר כל ימיה ראויין לכך. שאם תשפר ששה ותראה – סוחרת הבל, ונמצא הימים
3 הבאין ראויין לפסחיה. והו' דהנאי "בימי נדה נדה" – הובא דאתחיל קוש' מימי נדה, אבל
4 אתחיל בימי ובה – כל מה שיארך קושי, טהורה. ועוד ארבעים וחמשה יום – קא
5 סלקא דעתיך לנמי מטרך לה רבי מאיר, כוונת

6 ומנודת. כימי נדה נדה – והכי קאמר רבי מאיר: **א**
7 כמה הוא קשה שלא הבא להתחייב בקרבן
8 ולפסחית נקיים? ארבעים וחמשים יום. ומיחד
9 בכל דהי ארבעים יום, וימי ובה וימי נדה נדה
10 – טמאה נדה. וכי הדיר שלמי שבעת ימי נודת.
11 ומימי ובה וימי נדה. ובה נידולת – ראתה
12 שלשה מטרך בתוך חרתי עשר יום – טהורה
13 מספספת נקיים ומקרבן. אבל לא ראתה אלא יום
14 אחד – צריכה לשמור יום נגדו יום. וכי כתבי
15 'דמה', דרשינן: ואתחיל ומת – בובה גדולה
16 כתיב. וכתיב בחזקו קורא 'ימים רבים'. והא
17 משך קשה יותר מאחד עשר יום, שנכנס
18 לימים שאריים לנדה – טמאה. וי' וכל ימי נדה
19 מופסחתי וכו' – ומיעידה נפקא לן ובה קטנה.
20 בשלידי מבלתי מבלתי מבלתי. וקשה
21 ליהוייהו – אמריה: ובה נידולת וקטנה הוא
22 דמשה ובה – אבל אם יארך אחריה – טמא
23 ניש וידי. ולמד בראית ליה, ולמד בראית ליה
24 יש מקשה – שהיא רואה. מאה וחמשים יום –
25 רצופין. ואין ובה קולת בהן – ראה שנתה מקשה
26 כל מאה וחמשים יום. כיצד ראה שנים בלא עת
27 – בלא עת נדה. והי' אחר עשר ימים קשה
28 נדה. וכן ובה ואנח ובה עד שתראה בתוך
29 שלשה רצופין. והא רחמנא שנים בסופן,
30 כשנראה למחר – ויהי אחר שלם נדה, ואני
31 מצטרף לה לזכרה, שלא תחלת נדה היא. וכל
32 שבעה תהיה נדה – ודרי תשעה ימים רצופין,
33 ושנים שלאחר הנדה, שכן מן אחד עשר של ימי
34 וכו'. וכל כמה דלא חזיא שלשה ימים ובה, לא
35 היא ובה – והיא אחד עשר רצופין. וקשה
36 שבעה הייא ובה. ואמרין לעיל בתולה
37 חמישים – היא שנים ואחד. וכיום שנים אחד
38 ילדה נקבה, ואפילו רואה כל שמונים אינה ובה,
39 ואחד ושמונים יום תחלת נדה. ואם תראה
40 שבעה – הרי מאה ארבעים ושמונה. ושנים
41 שלאחר הנדה ותפוסן – הרי ראתה מאה
42 וחמשים רצופין, ואינה ובה. אבל אם תראה יותר
43 וחמשים ויחיד אחד – הוה ליה שלשה אחר הנדה.
44 והיא שנים ואחד – דהך רמיש של קוש'
45 לפני השמונים. אם כן – דקשה שמונים של
46 נקבה. יש מקשה לעילם – ואינה ובה, כגון
47 שובלת לארבעה עשר של נקבה, ומתעברת.
48 ולקוש' שמונים שבעה נלדה, ושנים לארבעה
49 ומקשה חמישים, וסוחרת ומפלת נקבה. וכן
50 לעילם 'אמר לך' – רבי מאיר. מאי דתעביד
51 השלם נפלים, כשרשעין. אין קוש' נפלים – אף
52 דנפול מטרך קשיו. ואגן – בולד איתת ליה
53 קוש' מקרידין. יש רואה – בלא קוש'. קא
54 משמע לן דאפשר לפתוח הקבר בלא דם –
55 דאי לא אפשר – רותה ליה בשלידה אחר שנים שלאחר הנדה, דהיה ליה יום לידה
56 שלישי. ואי היא חזיא קודם לידה בתפוחת הקבר – הרי היא ובה, והואיל ובלא קוש'
57 ראתה. ליהק ליה חייבי – פנמיים שנים מטרך כלום. פנמיים שנים מטרך חרש ויום, אחר. הרי זו וילדת כוונת – והואיל ובלא קוש'
58 חרש ליה, והיא ובה. ואפילו בנות שיש ילדה – ויאף ראה – חרש משני ימים – וזו וילדת כוונת ובה כלבד שאר האדם, רבימי השופי. וכן דרש רשפי
59 סוקן ליה, ונמצאה ביום לקוש' – דקסבר ריהויה רומת ליה ודיל. כולמה, החדש של תשיעי רומת ליה ודיל. ומכי עייל, הוה זמן לידה. והלכך הדימין שרואה בו קבשי,
60 אנו אלא מחמת הולת, אף על גב דאיכא שופי בתרייהו, ואפילו בתחלת תשיעי הוה מחמת ולה, דקסבר: וילדת לחשה. וילדת למקושטין. שיפואי – שופי שתוקעין בו בית דין בקודש
61 החדש. ואי למאתים ושבעים ואחד – ודחי ליה חרשים שלימים של שנים, ויבום ראשון של עשירי וילדת. אי למאתים שבעים ושנים – כולמה, אם לא קלט חרש יום ראשון,
62 קלט שנים. ומאתים ומאה הוה. וכן אלא למאתים ושלוש – שאם לא קלט בשנים, קולט בשלישי. אבל אם לא קלט בשלישי – שוב אנו קולט, דקמיין לן דחי ליה קוש'
63 דהי ראויה להוריע מכותן ואילך – מסריה, במסכת פסחים (פ"א) מפולטת שכבת וכו' ביום השלישי, בפרק 'דקעביא'. אלמא, לא ילדה למקושטין. [והא] – שמואל דאמר בחסדיים.

1 **לחיות בתן ובה גדולה** – רשי' פירש: לאפקוי עשרה ואחד עשר, דאינה ראויה להתחיל
2 בתן ובה גדולה. ורבינו תנאל פירש: לאפקוי יום ראשון ויום שני של אחד עשר,
3 דאינה ראויה עדיין לחיות ובה גדולה אם לא תראה יום שלישי.
4 **מאי** דעתך דמשך נפלים – תימה: ודבלא נפלים מעינן לאשכוחי יותר ממאה וחמשים,
5 והוא חמשה ימים, ואחד וחמשה ימים, והוא חמשה ימים, והוא חמשה ימים

6 **אפילו ימים הראויין לפסחית סתירת ובה. תנן, כפוח**
7 **הוא קשיוה? רבי מאיר אומר: ארבעים וחמשים יום.**
8 **בשלימה לרב – משפחת לה פרב אדא פרי אהבה, אלא**
9 **לזוי קשיו! אמר לך לוי: מי קתני "טהורה כבולין"?**
10 **בימי נדה – נדה, בימי ובה – טהורה. לישנא אהרניא**
11 **אמר, אמר רבי לוי: אין הולך מטרה אלא ימים**
12 **לחיות בתן ובה גדולה, מאי משמיה דאמר:**
13 **ימים רבים' כתיב. אבא שאלא משמיה דאמר:**
14 **אפילו ימים הראויין לחיות בתן ובה קבנה, מאי משמיה**
15 **אמר: "ימי" ו"כל ימי" התם כתיבי. תנן, כפוח הוא קשיוה?**
16 **רבי מאיר אומר: אפילו ארבעים וחמשים יום, קשיו**
17 **לחיותה? מי קתני "טהורה כבולין"? קשה בימי**
18 **נדחה – נדה, בימי ובה – טהורה. תניא, היה רבי**
19 **מאיר אומר: יש מקשה מאה וחמשים יום ואין ובה**
20 **עולה בתן. כיצד, שנים בלא עת, ושבעה נדה, ושנים**
21 **של אחר הנדה, וחמשים שהולך מטרה, ושמונים של**
22 **נקבה, ושבעה נדה, ושנים של אחר הנדה. אמרו לו:**
23 **אם כן, מאי משמיה דאמר? ויש מקשה פל מיה ואין ובה עולה בתן! אמר**
24 **תנו רבנן: מאי דעתיכון – משום נפלים, אין קוש' לנפלים.**
25 **תנו רבנן: יש רואה מאה יום ושנים עולה בתן,**
26 **כיצד, שנים בלא עת, ושבעה נדה, ושנים של אחר**
27 **הנדה, ושמונים של נקבה, ושבעה נדה, ושנים של**
28 **אחר הנדה. מאי קא משמע לן? לאפקוי מופאן דאמר**
29 **אי אפשר לפתוח הקבר בלא דם – קא משמע**
30 **לן: דאפשר לפתוח הקבר בלא דם. "רבי יהודה**
31 **אומר דהי' "כו' תניא, רבי יהודה אומר משום רבי**
32 **מרבון: יהי חרשה, ויש כדבר להקל ולהחמיר. כיצד,**
33 **קשה שנים בסוף שמיני ואחד בתחלת תשיעי,**
34 **ואפילו בתחלת תשיעי ילדה – הרי זו וילדת כוונת.**
35 **אבל קשה יום אחד בסוף תשיעי וילדה – בתחלת**
36 **שבעה, ואפילו בסוף תשיעי ילדה – אין זו וילדת**
37 **כוונת. אמר רב אדא בר אדא: אהבה: שמע מינה, קסבר**
38 **רבי יהודה שיפואי גרים. איני, והא אמר שמואל: אין**
39 **אשה מתעברת וילדת אלא למאתים ושבעים ואחד**
40 **יום, או למאתים ושבעים ושנים יום, או למאתים**
41 **ושבעים ושלושה! הוא דאמר פסוקים הראשונים,**
42 **דתיא: פסוקים הראשונים לא היו משמשין**
43 **מפותיהן אלא ברביעי בשבת, שלא יבואו לשותיהן**
44 ליד

1 **לה ערובי אלא אם כן תעברת בתולה חרש.**
2 **והא**
3 **דאמר רבי יוחנן: שני חרשים – שנין דין ומאי**
4 **חבר ליה, והיא ובה. ואפילו בנות שיש ילדה – ויאף ראה – חרש משני ימים – וזו וילדת כוונת ובה כלבד שאר האדם, רבימי השופי. וכן דרש רשפי**
5 **סוקן ליה, ונמצאה ביום לקוש' – דקסבר ריהויה רומת ליה ודיל. כולמה, החדש של תשיעי רומת ליה ודיל. ומכי עייל, הוה זמן לידה. והלכך הדימין שרואה בו קבשי,**
6 **אנו אלא מחמת הולת, אף על גב דאיכא שופי בתרייהו, ואפילו בתחלת תשיעי הוה מחמת ולה, דקסבר: וילדת לחשה. וילדת למקושטין. שיפואי – שופי שתוקעין בו בית דין בקודש**
7 **החדש. ואי למאתים ושבעים ואחד – ודחי ליה חרשים שלימים של שנים, ויבום ראשון של עשירי וילדת. אי למאתים שבעים ושנים – כולמה, אם לא קלט חרש יום ראשון,**
8 **קלט שנים. ומאתים ומאה הוה. וכן אלא למאתים ושלוש – שאם לא קלט בשנים, קולט בשלישי. אבל אם לא קלט בשלישי – שוב אנו קולט, דקמיין לן דחי ליה קוש'**
9 **דהי ראויה להוריע מכותן ואילך – מסריה, במסכת פסחים (פ"א) מפולטת שכבת וכו' ביום השלישי, בפרק 'דקעביא'. אלמא, לא ילדה למקושטין. [והא] – שמואל דאמר בחסדיים.**
10 **לדי**

נדה פרק רביעי - בנות כותים דף לח עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" תשע"ו

והא אמר שמואל בו - לא מצי למימר דרבי יהודה בנפלים איירי, מדנקט שמיני ותשיעי, ולא נקט שלשים רביעי. אי נמי: מדנקט ילודי.

דיו לבא מן הדיו ליהות ברוך - ואם תאמר: ובלא קל וחומר נמי אמאי מנמנא: תיסק ליה דקשיש לא ירגע משופי, והוא שביביל קשיש שי ליה לחיות טמאה: ויש לומר: וטעמא דרבי אליעזר, בדכפרש בנזבא. "ומיה" -

מחמת עצמה, ולא מחמת ולד. ולכן צריך להו

לרבנן קל וחומר, ומחמת קל וחומר את ל

למדרש קרא ד'רמיה' למילתא אחרית. וליבא

לאוקמי קרא אפילו בני גדה, דליבא קל וחומר,

הרבנן נמי דרשי "חשב" - שיביה אתח לכולן,

היבא אליעזר סבר: דכיון דאיבא לאוקמי קרא

במיני נדה, אפילו אי נמנא קל וחומר, משום דירי

איזן לן לטורח אלא בימי זבה, אבל בימי גדה -

טמאה. ולדידהא אף בימי זבה טמאה, משום

"חשב" - שיביה אתח לכולן, כדאמר בגמרא.

אמטמא - ומה שיהיה חטא, ומה שיהיה

פירש הקונטרס: ארבי אליעזר פריך.

לדמיס שיהא ארבי זבה, ומקראמך חנא קמא "כל

אליעזר דטמאה, ולא מפליג - ועלה קאמר רבי

זבה דטמאה. וירדי קאמר רבי אליעזר -

לדבריהם דרבנן קאמר להו. הריב רבינו נמנא

משפיר: רבי אליעזר אלץ מנמא אלא בימי גדה

כדאמר "ירי". והא דקפריך "אימאנו בימי זבה

טהרה" - הוי סיוס מילתא דרבא. דאמי: הנה

זכיתה רבי אליעזר לרבנן, והא מקרא ד'רמיה'

הוה ליה לרבנן לטמא בימי נדה, ולטורח בימי גדה

ותשיני: "חשב" - שיביה אתח לכולן, וכיון דמקל

וחומר מטהרין בימי זבה, אתח לן לטורח מקרא

ד'חשב' אף בימי נדה, הוא משמע שיביה אתח

לכולן, ואין לחלק בהן, ואם כן קרא ד'רמיה' אתא

למילתא אחרית. והכי דרשין לעיל בבבביתא

לרבנן ממש "חשב" דמיה טהרין. ואם תאמר

וכיון דאי לא קרא ד'חשב', אף רבנן הוו משמטין

מקרא ד'רמיה', אם כן היכי בעו למעבר קל

וחומר דאי בימי נדה טהרה. ולטורח "ירי" נמי

מקרא אחר: בלא קפיש: ארבי ויש לומר: דרבנן

ליה: כיון דמקל וחומר מוכיח וטהרה אף בימי

נדה, אתח לן למימר 'רמיה' לדרשא אחרית.

לא

לירי לחול שבת. ברכיעי ותו לא? - ואימא: מרביעי

ואילך. אמר מר וזמרא: מאי מעמיהו דףסידים

הראשונים - דכתביב "ותן [ה'] לה הירון" "הירון"

בגמרא מאי ושבועים וחד הוה. אמר מר וזמרא:

אפילו למאן דאמר יולדת לתשעה - אינה יולדת

למקומעים, יולדת לשבעה - יולדת למקומעים,

שאנמר יודיה לתקפות הימים ותהר חנה ותלך נון,

מיעוט "תקפות" - שנים, מיעוט "ימים" - שנים,

"רבי וכו' רבי שמעון ואמרם אין קושי ותר משתי

שבתות". אמר שמואל: מאי מעמיהו דרבנן - דכתביב

"וטמאה שבועים פנדחה" - פנדחה ולא פנדחה, מקלל

- דזיבחה מטהרה, וכמה - שבועים. תנו רבנן: יש

מקשה עשרים ותמשה יום ואין זבה עולה בקו, פינה,

שנים בלא עת, ושבעה נדה, ושנים שלאחר נדה,

וארבעה עשר שהולך כשהו. ואי אפשר שתתקשה

עשרים וששה יום בלא יולד, ולא תהא יולדת בזוב.

"בלא יולד" - בתלתא נמי סגי? אמר רב ששה,

אימא: במקום שיש יולד. אמר ליה רבא: והא "בלא

יולד" קתני? אלא אמר רבא, הכי קאמר: האי אפשר

שתתקשה עשרים וששה יום במקום שיש יולד ולא

תהא יולדת בזוב, ובמקום שאין יולד אלא נפל -

בתלתא נמי תהא זבה, מאי מעמא - אין קושי לנפלים.

משנה המקשה בתוך שבועים של נקבה - כל דמים

שהיא רואה מטהרין, עד שיצא הולד, ורבי אליעזר

מטמא. אמרו לו לרבי אליעזר: ומה במקום שהחמיר

ברם השופי - היקל ברם הקושי? מקום שהיקל ברם

השופי - אינו דין שנקל ברם הקושי? אמר להן:

דיו לבא מן הדיו להיות פגדון, ממה היקל עליה -

מפומאת זבה, אבל טמאה טומאת נדה. גמרא תנו רבנן: "חשב" - לרבות המקשה בתוך

שבועים של נקבה, שכל דמים שהיא רואה מטהרין, עד שיצא הולד. ורבי אליעזר מטמא

אמר לרבי אליעזר: ומה במקום שהחמיר בשופי - היקל בשופי שלאחר

הולד. מקום שהיקל בקושי שלפני הולד - אינו דין שנקל בקושי שלאחר הולד? אמר להם:

דיו לבא מן הדיו להיות פגדון, ממה היקל עליה - ממומאת זבה, אבל ממומאת טומאת

נדה. אמרו לו: הרי אנו משיבין לך לישון אחר, ומה במקום שהחמיר בשופי שלפני הולד -

היקל בקושי שעמו. מקום שהיקל בשופי שלאחר הולד - אינו דין שנקל בקושי שעמו? אמר

להם: אפילו אתם משיבין כל היום כולו - דיו לבא מן הדיו להיות פגדון, ממה היקל עליה

- ממומאת זבה, אבל ממומאת טומאת נדה. אמר רבא: בהא וכו' רבי אליעזר לרבנן, לאו

אמרנו "דקמו" - דקמו מחמת עצמה ולא מחמת יולד, הכי נמי - וטהרה מקור דמיו?

- דמיה מחמת עצמה ולא מחמת יולד. אימא: בימי נדה - נדה, בימי זבה - מטהרה?

- אמר קרא: "חשב" - שיביה אחת לכולן. משנה כל אחד עשר יום בתקופת מטהרה:

יבשה

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

[דף פ"ב ע"א]

פירק שבועה עשיר

הלכה א' מתני' כל הכלים נטליו בשבת ונדלתותיהו עמהו אף על פי שנתפרקו בשבת ואינן דומין לדלתות הבית לפי שאינן מן המוכן:

גמרא דלתות הבית דרוכה ונדלתות הכלים דרוכין. דלתות הבית דרוכה שאף על פי שנתפרקו מערב שבת אסור לטלטלן בשבת. דלתות הכלים דרוכה שאף על פי שנתפרקו בשבת נטליו בשבת: לפי שאינן מן המוכן. ואין תשמיישן אלא על גבי קרקע.

רבי אבהו בשם רבי אלעזר: פראשונה היו כל הכלים נטליו בשבת. ביון שנגהשו להיות מחללין ומים טובים ושבתות. הדיא היא דכתיב (תמידה יג) **בימים ההמה ראיתי ביהודה דורכים גתות בשבת ועמסים על החמורים וגו'.** ואסרו להן הכל. ביון שנגדרו היו מתירין להן והולכין עד שהתירו להן את הכל. הוין מן המסר הגדול ונתד של מהרישה. רבי יוסה אומר: אף הציפרין. רבן שמעון בן גמליאל אומר אף ההויגן.

מדוכה אם יש בה שום מטלטלין אותה ואם לאו אין מטלטלין אותה. רבן שמעון בן גמליאל אומר אם היתה מדוכה קטנה נתנת על גבי השלחן הרי היא כקערה ומטלטלין אותה בשבת. רבי יוסי רבי אילא בשם רבי אלעזר. רבי יעקב בר אחא בשם רבי אלעזר קודם להתרת כלים שנו.

תמן דתנינן קלוסטרין רבי יהושע אומר שומטה מפתח זו ותולה בהכרו בשבת. רבי טרפון אומר הרי היא ככל הכלים ומיטלטלת בהצר. דבי רבי ינאי אמרי בהצר שלא עירבה היא מתניתין. אם בהצר שלא עירבה הדיא היא דתנינן הרי היא ככל הכלים ומיטלטלת בהצר. רבי יוסה בשם רבי ירמיה רבי דתנינן מטיי בה בשם רבי אלעזר קודם להתרת כלים שנו. אי קודם להתרת כלים שנו הדיא היא דתנינן הרי היא ככל הכלים ומיטלטלת בהצר. בשלשה כלים המטלטלין בהצר. ואילו הן סבין קטנה ומקצוע של דבלה וזומי ליסטרין.

הצוצרת תוקע השלישית פראש הגג ומניחה במקומה. ולא בלי הוא. אומר רבי יודן קודם להתרת כלים שנו.

רבי זעירא בשם רבי אלעזר קנים ומקלות קודם להתרת כלים שנו.

[דף פ"ב ע"ב]

לוחיו של ספינה אין מטלטלין אותן בשבת. ואם היו מכסים על גבי בלי או על גבי אוכלין הרי הן

בכסויי כל הכלים ומטלטלין אותן בשבת.

אמר בימי רבי לא אף על גב דתימר בכסויי כלים והוא שיהא עליהן תאר כלי.

כל שנשל בשנים מטלטלין אותן בשנים בארבעה וחמשה. אסור. אמר רבי זעירא מבין דאת אמר בשנים מתר. אפילו בארבעה וחמשה מתר. מה דמר רבי מנא אמר רבי יוסה הוון מלייא מעינין ספסלה. דרבי יודה בר פזי וסבייא מסייעין להון. רבי לעזר בשם רבי חנינה מעשה היה ומלטלו קרון של בית רבי בשבת. ולא כלי הוא. שלא תאמר הואיל ואין תשמישן אלא על גב מקומן אין מטלטלין אותן בשבת.

רבי יהודה בשם שמואל קפות הגדולות וסוגין הגדולים מטלטלין אותן בשבת. שלא תאמר הואיל ותשמישם במקומן אין מטלטלין אותן.

רבי אבא בשם שמואל מכבש מטות מטלטלין אותן בשבת. רבי בא בשם רב כבד העליון והתחתון מטלטלים אותן חוץ מן העומדים. אמר רבי בא הדיא דתימר בעומדים ששם אכל בעומדים שגון מתר.

רבי זעירא בשם רב יהודה בשם רב קנים והכלים של קוריים מטלטלין אותן בשבת. מה דרבי יוסה אמר רבי יוחנן שאל לרבי יהודה בן לוי מהו לטלטל כלי קוריים בשבת אמר ליה מטלטלין. רבי יהודה בן פזי לא אמר בן אלא רבי יוחנן שאל לרבי יהודה בן לוי מהו לטלטל כלי קוריים בשבת אמר ליה אין מטלטלין. אמר ליה למה אמר ליה מפני שאין מטלטלין:

הלכה ב מתני' נוטל אדם קרנם לפצע בו אגוזים קורדום להתוף בו את הדבילה מנרה לגור בה את הנבינה מנרפה לגרף בה את הנרגרות את הרחת ואת המלגו לתת עליו לקטן את הפוש ואת הכרפד לתחב בו מחט של יד לטול בה את הקוץ ושל סקאין לפתוח בו את הדלת:

גמרא הא שלא לפצע בו לא, מתניתין דרבי נחמיה דאמר רבי נחמיה אין נטלין שלא לצורף.

רבי בא רבי יודא רבי חיינא בר שלמוא בשם רב. מודין חכמים לרבי נחמיה בזיירא ובמזורה ובמכנה. בזיירא די עצר ביה. במזורה די חבט ביה. במכנה די כתיש ביה.

כלי המיחד לאסור מטלטלין אותן לצורף. להיתר בין לצורף בין שלא לצורף. אמר רבי יוסה ראה עד איכן חקלו בשבת. שאפילו דברים שאין תשמישן לשם שבת התירו אותן לשם שבת. דמר רבי לעזר דלופקי למה היא בטמאה. מפני שהשמש אוכל עליה. כמים ידיה למה היא טמאה מפני שהשמש עומד עליה. ראה עד איכן החמירו בטמאה. שאפילו דברים שאין תשמישן לשם טבילה.

[דף פ"ג ע"א]

טמאו אותן לשם טבילה:

את הרהר ואת המלגו לתת עליו לקטן הפוש והפרכד לתחב בו. אמר רבי סימון שרא לי רבי אבהו מיסב קלוזית בשבת. רבי בא בר כהן בשם רב ששית מתניתין אמרה כן. מהט של יד לפול בה את הקיץ דלכן מה בין קיץ לזה.

רבי בא בעא קומי רבי מנא מהו מיגבלתה ביום טוב. אמר ליה אינו אוכל נפול:

הלכה ג מתני' קנה של זיתים אם יש קשור בראשו מקבל טמאה ואם לאו אינו מקבל טמאה בין כך ובין כך נטל בשבת:

אמרא דבי רבי ינאי אמרי קנה שהתקינו להיות בודק הזיתים. פיצד היה יודע אם מלכלך במשקה בידוע שנגמרה מלאכת המעטן. ואי לא בידוע שלא נגמרה מלאכת המעטן. אמר ליה רבי מנא לא תני שמואל אלא להיות שולח בו הזיתין.

קנה שהתקינו להיות פוקק בו החלון נימר אם היה קשור ותלוי פוקקין בו ואי לא אין פוקקין בו. רבן שמעון בן גמליאל אומר מיתקן אף על פי שאינו קשור ותלוי.

ולא בן אמר רבי יוחנן משכני חילפי והראני נגר משל בית רבי קשור אף על פי שאינו תלוי.

אמר רבי יודן מפיון שגטלו ונותנו לתוף ודו נעשה כמפתח:

הלכה ד מתני' כל הכלים נטלין בשבת חוץ מן המסר הגדול ויתד של מהרישה,

כל הכלים נטלין לצורף ושלא לצורף רבי נחמיה אומר אין נטלין אלא לצורף:

אמרא רב יהודה בשם רב הלכה פרבי נחמיה דאמר אין נטלין אלא לצורף. רבי יוחנן ורבנן דתמן חד אמר לצורף לצורף גופו. שלא לצורף שלא לצורף גופו. רבי נחמיה אומר אין נטלין אלא לצורף גופו. והרנה אמר לצורף לצורף גופו ולצורף מקומו. שלא לצורף שלא לצורף גופו ושלא לצורף מקומו. רבי נחמיה אומר אין נטלין אלא לצורף גופו ולצורף מקומו. תני: אמר רבי יודן לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על הכלאים שמשלטלין אותן שלא לצורף. ועל הריקנין שיש בדעתו למלותן. על מה נחלקו על שאין בדעתו למלותן. שבית שמאי אוסרין ובית הלל מתירין.

אתי דבית שמאי פרבי נחמיה. את אמרת הלכה פרבי נחמיה ולא הלכה בבית שמאי:

הלכה ה מתני' כל הכלים הנטלין בשבת שבריהן נטלין ובלבד שיהיו עושין מעין מלאכה, שברי ערבה לכפות בהן את פי החבית ושל זכוכית לכפות בהן את פי הפה,

רבי יהודה אומר ובלבד שיהיו עושין מעין מלאכתן שברי ערבה

[דף פ"ג ע"ב]

לצוק לתוכן מקפה ושל זכוכית לצוק בתוכן שמן:

גמרא תמן תנינן זכוכית לגרוד בה ראש הפרכד. והכא הוא אמר הכין.

רבי אהא רבי מיישא בשם רבנן דקיסרי פאן בעבה פאן בחדה.

ואית דבעי מומר פאן במטלטל פאן במוציא:

הלכה ו מתני' האבן שבקירוויא אם ממלאין בה ואינה נופלת ממלאין בה ואם לאו אין ממלאין בה.

ומורה שהיא קשורה בטפיה ממלאין בה בשבת:

גמרא אנן תנינן האבן בתוכה.

תני דבי רבי והאובליו והאבן בתוכה.

רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו אתפלגון רבי חייא בר יוסף ורבי יוחנן. רבי חייה בר יוסף

במתניתין. רבי יוחנן בחדא דתני דבי רבי. מתניתין פליגא על רבי יוחנן האבן שבקירוויא. אם

ממלאין בה ואינה נופלת ממלאין בה. בין שהיא אפיצה לה כגופה היא.

ויספא פליגא על רבי חייא בר יוסף ואם לאו אין ממלאין בה. אמר רבי יודן בין שהיא עשויה להכביד

נעשה כמטלטל קירוויא על גב האבן. מה עבד לה רבי יוחנן נעשה כמטלטל קירוויא עצמה.

מתניתין פליגא על רבי יוחנן נוטל אדם בנו והאבן בידו כלפלה והאבן בתוכה. ותני דבי רבי האבן

והאובליו בתוכה. רבי כהן בשם רבנן דתמן תינוק עשו אותו פאובליו.

תמן אמרין עשו האבן ביד התינוק בקמיע מוקחה ביד תינוק:

הלכה ז מתני' רבי אליעזר אומר פקק החלון בזמן שהוא קשור ותלוי פוקקין בו ואם לאו אין פוקקין

בו וחקמים אומרים בין כך ובין כך פוקקין בו.

כל כסויי הכלים שיש להן בית אחיזה נטלין בשבת אמר רבי יוסי במה דברים אמורים בפיסויי

התקיעות אבל בפיסויי הכלים בין כך ובין כך נטלין בשבת:

גמרא אינהו נגר הנגרר. אמר רבי יוחנן קשור אף על פי שאינו תלוי. אמר רבי יוחנן משכני הילפי

והראני נגר משל בית רבי קשור אף על פי שאינו תלוי.

אמר רבי יוחנן אתייה יחידייא דהכא

[דף ב"ד ע"א]

בסתמא דתמן. ויחידייא דתמן בסתמא דהכא. רבי יוסי בעי קומי רבי ירמיה הוה עבדין עובדא. אמר

ליה מן מה דמר רבי יוחנן משכני הילפי והראני נגר משל בית רבי קשור אף על פי שאינו תלוי. הדיא

אמרה כרבי יודן עבדין עובדא.

אָתָא רבי הונא בשם רבי שמואל הלכה ברבי יודה עד שיהא קשור בדלת רבי ינאי רבי אמי אָמר עד שיהא קשור בדלת בדבר שהוא יכול להעמידו. ניגרייא דרבי לעזר הוה קטר בגמי.

נשַׁמט אָסור. נקמו רבי יעקב בר אחא בשם רבנן מדדהו בראשי אַצבעותיו:

כל פסוי הכלים כו'. אָבא בר כהנא רב חייא בר אשי בשם רב הלכה ברבי יוסי:

הדרן עלון פל הכלים

הלכה א מתני' מפנין אפילו ארבע וחמש רפות של תבן ושל תבואה מפני האוּרְחִים ומפני בטול בית המדרש אָבל לא את האוּצֵר.

מפנין תרוּמָה טהוּרָה ודמאי ומעשר ראשון שנפלה תרוּמָתוֹ ומעשר שני והקדש שנפדו והתורמם היבש מפני שהוא מאכל לעניים אָבל לא את הטבל ולא את מעשר ראשון שלא נפלה תרוּמָתוֹ ולא את מעשר שני והקדש שלא נפדו לא את הלוף ולא את החרדל, רבן שמעון בן גמליאל מתיר בלוף מפני שהוא מאכל לעוֹרְבִים:

גמרא רבי זעירא שאל לרבי יאשיה כמה הוא שיעור הקפות. אָמר ליה גלמד כתום מן המפרש. דתנינן תמן בשלש רפות של שלש שאין תורמין את הלשכה. תמן תנינן המוציא יין כדי מוינת הכוס. רבי זעירא שאל לרבי יאשיה כמה הוא שיעור הכוסות. אָמר ליה ולמד כתום מן המפרש. דתני רבי חייא ארבע כוסות של פסח ישנן רביעית יין איטלקי.

מהו לפנות מן האוּצֵר בסדר הזה. נשמעינה מן הדא ושיון שלא יגע באוּצֵר. אָבל עושה הוא שכייל נכנס ויוצא.

אית תני תני: מטלטלים את הדימוע. אית תני תני: אין מטלטלים. אָמר רבי אלעזר מטלטלין במדומע בתרוּמָה טהוּרָה. ומאן דאָמר אין מטלטלין לתרוּמָה טמאה.

[דף כ"ד ע"ב]

ובאותו שיש בו כְּדִי להעלות. אָבל באותו שאין בו כְּדִי להעלות לא.

מאן תנא מטלטלין רבי אלעזר. דתנן רבי אלעזר אָמר סאה שנפלה היא סאה שעלת.

אָמר רבי אלעזר אָדם עומד מערב שבת ואָמר הרי זו תרוּמָה לְמַחֵר. ואין אָדם עומד בשבת ואָמר הרי זו תרוּמָה לְמַחֵר. רבי יוסי בי רבי בון אָמר אין אָדם עומד ערב שבת ואָמר הרי זה תרוּמָה לְמַחֵר.

מתניתא פליגא על רבי יוסי בי רבי בון לגין טבול יום ומלאהו מן התכית מעשר טבל. אם אָמר הרי זה תרוּמָה לְמַחֵר משתתשוד הרי זה תרוּמָה לְמַחֵר אם אָמר הרי זה ערוּב לא אָמר בלום. פתח לה

לשעבר. והתני רבי היתה אומר אית לך מימר לשעבר. חזר בו רבי יוסי בי רבי בון מהדא.

[דף ב"ה ע"א]

מאי כדון מכבד לשאפרשנה הגע עצמך שהיתה תרומה מכבד לכשאוכלנה. הגע עצמך שהיתה תרומה ממאה מכבד לכשאניחנה בזוית.

תני: מטלטלין אחד תרומה טהורה ואחד תרומה ממאה. אמר רבי זעירה הדיא אמרה טבל שיש עליו. תני: מתר לטלטלו כיצד עושה נתן עיניו במקצתו ואוכל השאר.

תני: מטלטלין החרדל מפני שהוא מאכל יונים. ואת ההצב מפני שהוא מאכל צבאים. ואת הזוכית מפני שהוא מאכל נעמיות. אמר רבי נתן אם בן יטלטלו הזמורות מפני שהפילין אוכלין אותן:

רבן שמעון בן גמליאל מתיר בלויף מפני שהוא מאכל לעורבים. מה אנן קיימין אם בשיש לו מאותו המין ואותו המין מצוי בשוק דברי הכל מתר. אם בשאין לו מאותו המין ואין אותו המין מצוי בשוק דברי הכל אסור. אלא כגון קיימין בשיש לו מאותו המין ואין אותו המין מצוי בשוק. רבנן אמרין מפיון שאין אותו המין מצוי בשוק כמי שאין לו מאותו המין. ורבן שמעון בן גמליאל אמר מפיון שיש לו מאותו המין כמי שאותו המין מצוי בשוק.

אמר רבי זעירה לא אתייה אלא ברבי הנינא דאמר עולין היינו עם רבי להמת גרר. והיה אומר לנו בררו לכם חלוקי אבנים ואתם מתרין לטלטלם למחר. אמר רבי יוסה שנייא היא הכא שהוא ככסא:

הלכה ב מתני' חבילי קש וחבילי עצים וחבילי ורדים אם התקינן למאכל בהמה מטלטלין אותן ואם לאו אין מטלטלים אותן.

כופין את הסל לפני האפרוחים כדי שיעלו ושירדו.

תננגלת שברחה דוחין אותה עד שתכנס ומדדין עגלים וסויהים ברשות הרבים

[דף ב"ה ע"ב]

והאשה מודדה את בנה.

אמר רבי יהודה אימתי בזמן שהוא נוטל רגלו אחת ומניח אחת אבל אם היה גורר אסור:

גמרא התיב רבי לעזר והתנינן חבילי קש. וקש לאו כמפוזר הוא.

מתניתין פליגא על מאן דמר פל המיחד לאסור אסור. דתנינן האבן שעל פי החבית מטה על צדה ונופלת. רבי בא בשם רב הויה בר אשי פתר לה בשוכה. ממתניתין פליגא על מאן דמר פל המיחד לאסור אסור. דתנינן כופין סל לפני האפרוחים שיעלו ושירדו. ותני עלה עלו מאליהן אסור לטלטלה.

אמר רבי בון בר הוייה קומי רבי זעירא תפנתר במאוס. אמר ליה והתני רבי הושעיה אפילו סאה אפילו תרקב. אית לך מימר סאה ותרקב מאוסין הן:

הלכה ג מתני' אין מילדין את הבקמה ביום טוב אבל מסעדין.

ומילדין את האשה בשבת וקורין לה חכמה ממקום למקום ומחללין עליה את השבת.

וקושרים את הטיבור רבי יוסי אומר אף הותכין וכל צורכי מילה עושין בשבת:

אמרא אינהו הפייע מביא יין ונזפה לתוך הוטמו ונותן ידו למטה ומקבל ושומט דדיה ונותן לתוך פיו.

רבן שמעון בן גמליאל אומר אף מרחמין על הבקמה ביום טוב. כיצד עושה נותן גוש של מלח על רחמה והיא רוצה להניק בנה:

וקוראין לה חכמה ממקום למקום. פיי דתנינן תמן ולא זו בלבד אלא אפילו חכמה הבאה לילד:

ומחללין עליה את השבת. שמואל אומר עושין לה מדורה אפילו בתקופת תמוז:

וקושרין את הטיבור. כהדא אמתיה דבר קפרא נפקא מילדה בשבת. אתת ושאלת לרבי אמר לה

אזלון ושאלון להויתא. אמרה ליה ליבא הויא. אמר לה וילי עבידי כמנהגך אמרה ליה ליבא מנהג

אמר לה איזילי התנדך לרבי יוסי.

פיני מתניתין וכל צרכי תיה נעשין בשבת.

תני: השיליא הזאת בשבת עשירין

[דף ב"ז ע"א]

מומנין אותן בשמן. והעניים מומנין אותן בתבן וחול. אלו ואלו מומנין אותן בארץ כדי לתן ערבון

לארץ:

הדרן עלך מפנין

פֶּרֶק י"ט

הלכה א מתני' רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מערב שבת מביאו בשבת מגלה ובספנה

מכסהו על פי עדים.

ועוד אמר רבי אליעזר כורתין עצים לעשות פחמים לעשות ברזל.

כלל אמר רבי עקיבה כל מלאכה שאפשר לה לעשות מערב שבת אינה דוחה את השבת מילה שאי

אפשר לה לעשות מערב שבת דוחה את השבת:

אמרא אמר רבי יוחנן הוינן סברין מימר בכל הדברים הלוג רבי אליעזר. ממה שאריו רבי אליעזר

לדרוש בכורין. מה בכורין שנאמר (ויקרא) בעומר דוחין השבת. אף בכורין שנאמר בשתי הלחם דוחין את השבת. הוה אמרה לא בכל הדברים חלוק רבי אליעזר. ולמה צריד רבי אליעזר לדרוש בכורין בכורין אלא על ידי שעקר דחיותו שבת ומכשיריהו מלאכה. התיבון והתני לולב ומכשיריו דוחין את השבת. אמר רבי יונה להביאו מראש הדקל. והתני שופר ומכשיריו דוחין את השבת להביאו מחוץ לתחום. ותני פן אין מגרדין ולא מגרדין ולא מפרכין. תני בשם רבי אליעזר לולב ומכשיריו דוחין את השבת.

אמר רבי יונה סלקה מתניתין. תני: מעשה היה והורה רבי רבבי אליעזר. אמר רבי יוחנן הבורה היתה מקשה מה ראה רבי להניח דברי חכמים ולעשות כרבי אליעזר. אמר רבי הושעיא שאלנו את רבי יהודה הגוזר ואמר לנו במבוי שאינו מפלש בהדא תנינן אסור לטלטל מתוכו לבתים ומבתים לתוכו. אמר רבי אבהו קימתייה בתינוק ובאיזמל ששבתו במבוי. ואינו אסור לטלטלו בכל המבוי.

בעון קומי רבי יוסי כמה דאתמר

[דף ב"ז ע"ב]

בכלים ששבתו בכל החצר מטלטלין אותן בכל החצר ודכוותה כלים ששבתו במבוי מטלטלין אותן בכל המבוי בשבת. שאלון ליה ולא אניבון דלא הוה רבי יוסי אמר אלא כל מילה באתרה. פד אתון לערויכו אמר לון בשם רבי יוחנן כלים ששבתו במבוי מטלטלין אותן בכל המבוי. ודכוותה כלים ששבתו בהצר מטלטלין אותן בכל החצר. רב אמר אין מטלטלין אותו אלא בארבע אמות.

אמר רבי יוסה בי רבי בון רב כדעתייה ורבי יוחנן כדעתייה. רבי יוחנן הו אמר קורה בלא שתוף מתרת. הוא דאמר מטלטלין אותן בכל המבוי. רב הו אמר אין קורה מתרת בלא שתוף. הוא דאמר אין מטלטלין אותן אלא בארבע אמות. על דעתייה דרבי יוחנן לאיזה דבר משתתפין בכל המבוי. אמר רבי יוסה בי רבי בון כדי לעשות כל הרשיוות אחת.

רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי סבין של מילה עושה לה חולה ומביאה. בר מרינה הוה ליה עובדא שאל לרבי סימון ושרא שאל לרבי אמי ואמר ואיקפד רבי סימון. ולא פן תני: נשאל להם והתיר ושרא להם אחר שמו ואמר. אמר רבי יודן הכין הוה עובדא שאל לרבי אמי ואמר ליה. לרבי סימון ושרא איקפד רבי אמי בהדא דתני נשאל להם ואמר אל ושרא להם אחר שמו יתיר.

בימי רבי ירמיה אינשון מפתתיי דסדרא רובא אתון ושאלון ליה אמר לון פד תחמון שטפא עבר אייתינן דרף חולה. הייליה דרבי ירמיה מהדא כל חולה שנעשית בין לדעת בין שלא לדעת הרי זו חולה. רבי יודא בר פזי הורי להביאן דרף מנעלין. רבי היננא בר פפא הורי לעשות חולה ולהביאו דרף מנעלין.

רבי שמואל בר אבדומי הוה ליה עובדא למיגזר לרב ששעה בריה אנשון מיייתי אנמל. שאל לרבי מנא אמר לו ידחה למחר. שאל לרבי יצחק בר אלעזר אמר לון משחוק קונדיטון לא אנשיתון ומיייתי איזמיל אנשיתון. ידחה למחר.

רבי יוסה בי רבי בון בשם רב הונה מתניתין אמרה בן שאסור לעשות חולה דתנינן רבי אליעזר אומר אם לא הביא בלי מערב שבת מביאו בשבת מנוקה שאם אומר את בן שמתר לעשות אף הוא אינו מוצא לעשות חולה ומביאו.

שאלו להלל הזקן מה לעשות לעם שלא הביאו סביניהן עמהם. אמר להן הלכה שמעתי ושכחתי אלא הניחו להן לישראל אם אינן נביאים בני נביאים הן. מיד כל מי שהיה פסחו מלה היה

[דף ב"ז ע"א]

תוחבה בגיזתה. גדי היה קושרו בקרניו. ונמצאו פסחיהן מביאין סביניהן עמהן. ביזו שראה מעשה נזפר הלכה. אמר להן בן שמעתי מפי שמעיה ואבטליון. רבי זעירה בשם רבי אלעזר כל תורה שאין לה בית אב אינה תורה.

תמן תנינן רבב עליה נשען עליה נתלה עליה עבר בה נהר. קפל עליה המוסרה טליתו עליה פסולה. הדיא ילפה מההיא ונהיא ילפה מהדיא. הדיא ילפה מההיא שאם תלה בה סבין לשחוט בשירה. ונהיא ילפה מהדיא שכל עבודה שהיא לשם קדשים אינה עבודה.

יתירו להן על ידי חולה. אלא כרבי אמרי. ואפילו תימר פרבי סימון בשם שנעלקמה זו בן נעלקמה זו. אמר רבי אבין וקלא אי אפשר לשני שבועות שלא חל ארבעה עשר להיות בשבת. ולמה נעלקמה הלכה מהן. כדי לתן גדלה להלל.

תני: רבי אליעזר אומר: בשם שהשיטה דוחה שבת בן מכשירי השיטה דוחין את השבת. אמר לו רבי עקיבה: לא אם אמרת בשיטה שאי אפשר לעשות מערב שבת. תאמר במכשירי השיטה שאפשר לעשותן מערב שבת. אמר לו רבי אליעזר: אמורי צבור יוכיחו שיכול לעשות מערב שבת. ודוחין את השבת. מה לי מכשירי השיטה לפני השיטה. מה לי מכשירי השיטה לאחרי השיטה. אמר לו רבי עקיבה: מה לי מכשירי השיטה לאחרי השיטה שפכר דחת השיטה את השבת. ודחו מכשירי השיטה לפני השיטה שעדיין לא דחת השיטה את השבת. דבר אחר: שפוא ומצא הנזכר פסול ונמצא דוחה שבת בלא השיטה. גבי תיגוק מה אית לה. שפוא ויחלה תיגוק ונמצא דוחה שבת בלא מילה. התיבון: הרי מוזבח שנפל בשבת הרי אינו ראוי לכנות בשבת. מין מוזבח ראוי לכנות מאתמול.

הגע עצמך שחל ארבעה עשר להיות בשבת. הרי אינו ראוי לזהות בשבת. מין הווייה ראוייה לזהות מאתמול:

הלכה ב מתני' עושין כל צרכי מילה. מוהלין ופורעין ומוצצין ונותנין עליה אספגנית וכמון אם לא שחק מערב שבת

[דף ב"ז ע"ב]

לועם בשניו ונותן אם לא טרף יין ושמן נותן זה לעצמו וזה לעצמו.

אין עושין לה חלוק לכתחלה אבל בורף עליה סמרטוט. אם לא התקין מערב שבת בורף על אצבעו ומביא אפילו מהצר אחרת:

גמרא (בראשית י) **המול ימול**. מכן לשני מילות אחת למילה ואחת לפריעה. אחת למילה ואחת לציצים. עד בדין כרבי עקיבה די אמר לשונות רבוין הן. כרבי ישמעאל די אמר לשונות כפולות הן התורה דברה רבתה בדרבה. (בראשית לא) **הלוך הלכת**. נכסף נכספת. (בראשית ט) **גנב גנבת**. מנן ליה אמר רבי יודה בן פזי (שמות ד) **אז אמרה חתן דמים למולת**. מכן לשני מילות אחת למילה ואחת לפריעה. אחת למילה ואחת לציצים.

רב אמר (בראשית י) **המול ימול** מכן נולד כשהוא מהול שצריך להטיף ממנו דם ברית. המול ימול מכן לישראל ערל שלא ימול. ואין צריך לומר עכו"ם ערל.

אמר רבי לוי בתיב (שם) **ואתה את בריתי תשמור**. כל שביצא בך. תני: ישראל מל את הפותי. וכותי אינו מל את ישראל מפני שמתבונן לשם הר גריזים דברי רבי יודן. אמר רבי יוסי וכי היכן מצינו שמוילה צריכה פוננה יהא מל והולך לשם הר גריזים עד שתצא נפשו:

המשוק לא ימול שלא יבוא לידי סכנה דברי רבי יודה. אמר לו רבי יוסי הרבה משוכין הנה בימי בן כוזיבא וכלן מלו וחיזו הולידו בנים ובנות. והמשוק ושנולד מהול וגר שנתגיר כשהוא מהול צריך להטיף ממנו דם ברית.

תני: אמר רבי שמעון בן אלקעזר לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על הנולד מהול שצריך להטיף ממנו דם ברית שהיא ערלה כבושה. על מה נחלקו על שנתגיר מהול שבית שמאי אומר שצריך להטיף ממנו דם ברית. ובית הלל אומרים אינו צריך להטיף ממנו דם ברית. רבי יצחק בר נחמן בשם רבי הושעיה הלכה כדברי התלמיד.

אתא עובדא קומי רב ימר מן דתנינן מפני שהיא ערלה כבושה הדיא אמרה ערל ברור הוא ודוחין עליו את השבת. רבי אבהו אמר אין דוחין עליו את השבת וצריך להטיף ממנו דם ברית.

רבי אדא בר אבהו איתיליד ליה חד בר בי מימסמים ביה מית. רבי אבין אמר נעשה פצוע דכא ונתענה עליו ומת. רבנן דקיסרין מרינן ברית שפכה נעשה ונתענה ומת.

רבי יוחנן בר כריה בעי נתערבו מלמטון מהו לחזר ולערות עליהו מלמעלו:

הלכה ג מתני' מרחיצין את הקטן לפני המילה ולאחר המילה ומזלפין עליו ביד אבל לא בכלי.

רבי אלעזר בן עזריה אומר מרחיצין את הקטן ביום השלישי שחל להיות בשבת שנאמר

(בראשית לד) **ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים.**

ספק ואנדרוגינם אין מחללין עליו את השבת

[דף ב"ח ע"א]

רבי יהודה מתיר באנדרוגינם:

אמר אנן תנינן מרחיצין את הקטן. תני דבית רבי מרחיצין את המילה. רבי אבהו בשם רבי יוחנן

הלכה כמי שהוא אומר מרחיצין את המילה.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן הלכה כמי שהוא אומר מרחיצין את הקטן.

אמר רבי יוסה על פרהא את אומר מרחיצין את הקטן. תני שמואל אין מונעין לא שמן ולא חמין מעל

גבי מכה בשבת. אמר רבי יוסי כל שעה. רבי זעירא רבי בא אמר ליה תני מתניתך ולא עוד אלא

שמזלפין מים על גבי מכה בשבת. אם אמר את שמרחיצין את המילה מה בין מכתו של גדול ומכתו

של קטן.

רבי אבהו בשם רבי אלעזר הלכה כרבי אלעזר בן עזריה. רבי בון בשם רבי אבהו טעמא דרבי

אלעזר בן עזריה **ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים** בהיותו כואב אין כתיב כאן אלא בהיותם

כואבים. מלמד שכל איכריהם כואבין עליהו.

רבי יעקב בר אחא אמר רבי אלעזר ורבי יוחנן מפקדין להיתא כל שקויין דעבדין לחולה בשבתא.

עבדין אפילו ביום השלישי שחל להיות בשבת. שמואל אמר מפני הפקנה מחמין לו חמין. רבי יוסי

בר בון בשם רבנן דתמן מחמין לו חמין בשבת. ותני בן מחמין הוא אדם אלונימית ונותנה על גבי

בני מעיים בשבת. לא וטול אדם ערבה מלאה חמין ויתננה על גבי מעיים בשבת. רבי יהושע בן לוי

אמר לית כאן אלא מתר:

ספק ואנדרוגינם אין מחללין עליהו את השבת רבי יהודה מתיר באנדרוגינם. תמן תנינן הפל תייבין

בראיה חוין מחרש שוטה וקטן מומטום ואנדרוגינם. מה אמר בה רבי יודה נשמעיה מן הדא רבי

יוחנן בן דהבאי אמר משום רבי יהודה אף הפומא. ולית בר נש אמר אף אלא מכלל דו מזדי על

קדמיתא. מחלפה שיטת רבי יהודה תמן הוא אמר פרט וכה הוא אומר לרבות. רבי יהודה ורבנן

מקרא אהד דרשו. רבי יהודה דרש **זכר**. ורבנן דרשו (בראשית לד) מה תלמוד לומר **זכר** עד שיהא פלו

זכר. ורבי יהודה דרש זכר. מה תלמוד לומר לומר ערל אפילו מקצתו ערל. ברם הכא כל זכורך פרט לאנדרוגינים:

הלכה ד מתני' מי שהיו לו שני תינוקות אחד למול בערב שבת ואחד למול בשבת, שכח ומל את של ערב שבת בשבת חייב.

אחד למול אחר שבת ואחד למול בשבת שכח ומל את של אחר שבת בשבת רבי אליעזר מחייב הטאת ורבי יהושע פוטר:

גמרא אמר רבי יוחנן דרבי מאיר היא

[דף פ"ח ע"ב]

דאמר דבר שעשיתו מצוה פטור ושאינן בעשיתו מצוה במחלקת. רבי שמעון אומר דבר שיש בעשיתו מצוה חייב ושאינן בעשיתו מצוה פטור במחלקת.

רבי יוסי בשם רבי יוחנן דברי רבי מאיר והוא שיהא ששה תמים וכן שנה ושקלים וראוי להשתנות לשם פסח. את שמע מנה תלת. שמע מינה דבר שאין לו קצבה. ודבר שאין דרכו להתחלף. ודבר שיש בעשיתו מצוה.

מה אית לך דבר שאין לו קצבה. רבי ירמיה סבר מימר שלא נתנה התורה קצבה בפסח פסחים ידחה את השבת בכל שנה. רבי יוסי סבר מימר שאין את יכול לעמוד על מזנינן. רבי יוסה פד הנה מטייל אילין נתנה התורה קצבה בפסח פסחים ידחו את השבת בכל השנה.

רב חסדא אמר

[דף פ"ט ע"א]

דברי רבי שמעון תפתר שהיה שם חבורה אחת שלא שחטה.

אמר רבי זעירא מלתיה דרבי ינאי אמר והוא ששכח ומל את של שבת בערב שבת.

מלו בשחרית. רבי זעירא אמר סבר רבי ינאי פטור. רבי בא אמר חייב. וליידא מילה אמרה רבי ינאי בא להודיעך איכן דרד התינוקות לחלף.

על דעתיה דרבי זעירא ברבי ינאי על דעתיה דרב ברבי מאיר.

אמר רבי מנא קומי רבי יוסי מה דמר רב חסדא ברבי שמעון. ומה דמר רבי ינאי ברבי מאיר. ומשיבין דבר בין רבי מאיר לרבי שמעון ואשבהן פליגא בין רבי מאיר לבין רבי שמעון בשנייר

אילו התנוקות ספקות

[דף פ"ט ע"ב]

מִסְכַּת מְנַחוֹת פְּרָק תְּשִׁיעִי

א. כַּל קָרְבָּנוֹת צָבוּר וְהִיחִיד בְּאֵין מֵאָרֶץ וּמְחוּץ לְאָרֶץ, אֶפְלוּ מִבֵּין הָעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים. חוּץ מִכּוּר וּמַעֲשֵׂר, שְׂאִין בְּאֵין אֶלָּא מִן הָאָרֶץ. וְאֵין בְּאֵין אֶלָּא מִישְׂרָאֵל. כַּל הַמְנַחוֹת בְּאוֹת מִן הָאָרֶץ וּמְחוּץ לְאָרֶץ, מִן הַחֲדָשׁ וּמִן הַיֶּשֶׁן, חוּץ מִן הָעֵמֶר וּשְׂתֵי הַלֶּחֶם, שְׂאִין בְּאֵין אֶלָּא מִן הַחֲדָשׁ וּמִן הָאָרֶץ. וְכֹלֵן אֵין בְּאֵין אֶלָּא מִן הַמִּבְחָר, שְׁנֹאֲמֵר (דְּבָרִים יב, יא): "וְכֹל מִבְחָר נְדִירִים". אִיזְהוּ מִבְחָר שְׁלֵהָ? מִכְּמֵשׁ זֶה לְחָה אֶלְפָּא לְסַלְתָּ, שְׁנֵיָה לָּה עֶפְרַיִם בְּבִקְעָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אִף חֲטִי בְּרַחֲמִים וּכְפָר אַחוּס – אֵלוּ הֵיוּ בְּצַד יְרוּשָׁלַיִם, וּמֵהֵן הֵיוּ מְבִיאִין. אֵין מְבִיאִין, אֶלָּא מִן הַשְּׂדוֹת הַנִּיטְרוֹת הַמִּיחֲדוֹת לְכֵן. בֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה? נְרָה שְׁנָה רֵאשׁוֹנָה, וּשְׁנֵיָה חֲרָשָׁה, זוֹרְעָה קֶדֶם לְפִסַּח שְׁבַעִים יוֹם כְּדֵי שֶׁתְּהֵא סְמוּכָה לְחֻמָּה, וְהִיא עוֹשֶׂה סַלְתָּ מְרַבָּה, וְהִיתָה עוֹשֶׂה קְנֵה זֶרֶת וְשַׁבְּלַת זֶרֶתִים. הֵיוּ בּוֹרְרִין אוֹתָהּ וְלוֹתְתִין אוֹתָהּ, וְטוֹחֲנִין אוֹתָהּ וּמְרַקְדִין אוֹתָהּ, וּמוֹלִיכִין אוֹתָהּ אֶצֶל גְּזָבֵר, וְהַגְּזָבֵר מְכַנֵּס יָדוֹ לְתוֹכָהּ, אִם הִיָּה אֶבֶק עוֹלָה מִתּוֹכָהּ – חוֹזֵר וּמְרַקְדִין שְׁנֵיָה. וּמִשֵּׁם רַבִּי נִתֵן אֲמָרוֹ: יָדוֹ סָד בְּשִׁמּוֹן וּמִשְׁקִיעַ לְתוֹכָהּ, כְּדֵי שֶׁיְהִי אֶבֶק עוֹלָה מִתּוֹכָהּ. סַלְתָּ שֶׁהִתְלִיעַ – הָרִי זֶה בַּעַל מוֹם לְמִזְבֵּחַ. חֲטִיִן שֶׁהִתְלִיעוּ, אוֹ שֶׁהִרְקִיבוּ – הָרִי אֵלוֹ בַּעֲלֵי מוּמִין לְמִזְבֵּחַ. תְּקוּעָה אֶלְפָּא לְשִׁמּוֹן. אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר: שְׁנֵיָה לָּה רִגְבָּ בַּעֲבַר הַיַּרְדֵּן. רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: שְׁלִישִׁית הִיָּה לָּה גּוֹשׁ חֶלֶב בְּגָלִיל.

ב. אֵין מְבִיאִין, אֶלָּא מִן הַזֵּיתִים הַמִּיחֲדִין לְכָף. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא הִיָּה טוֹחֲנֵן בְּרַחֲמִים, אֶלָּא כּוֹתֵשֵׁן בְּמִכְתָּשֶׁת. לֹא הִיָּה טוֹחֲנֵן בְּקוֹרָה אֶלָּא בְּאַבְנִים. אֵין נוֹתְנִין אֶת הַלֶּחֶם לְתוֹךְ הַסֵּל אֶלָּא סֵל לְתוֹךְ הַלֶּחֶם. בּוֹרֵר מִתּוֹךְ הַסֵּל, הָרֵאשׁוֹן לְמַנּוּרָה הַשְּׁנִי וְהַשְּׁלִישִׁי לְמַנְחוֹת, שְׁמֵן אֲנְפוֹקִינִין – פְּסוּל שְׂאִינוֹ אֶלָּא שְׂרָף, שְׁמֵן הַשְּׂרוּי, וְהַשְּׁלוּק, וְהַמְבַּשֵּׁל שֶׁל שְׂמָרִים, וְשֶׁל רֵיחַ רַע – הָרִי זֶה בַּעַל מוֹם לְמִזְבֵּחַ. יֵינן אֵלִיסְטִין וְהַכוּשִׁי,

וְהַבוֹרֵק, וְשֶׁל צְמוּקִים – לֹא יְבִיאֵן. וְאִם הִבִּיא – כְּשֵׁר. רַבִּי אוֹמֵר: יֵינן בֶּן שְׁתֵּי שָׁנַיִם, וְכֵן שֶׁלֵּשׁ שָׁנַיִם שְׂדָחָה טָמֵא, אוֹ שְׁנֵשׁתָּנָה מְרֵאִין – לֹא יְבִיא. וְאִם הִבִּיא – כְּשֵׁר. אֵין מְבִיאִין, לֹא מִן הַכְּדָמַת, וְלֹא מִן הַדְּלִית, אֶלָּא מִן הַרְגְּלוֹת הַמִּיחֲדוֹת לְכֵן. לֹא הֵיוּ בּוֹצְרִים עֲנָבִים וְכוּרְמִין אוֹתָן, אֶלָּא בּוֹצְרִים אוֹתָן וְדוֹרְכִים אוֹתָן מִיד, וְלֹא הֵיוּ כּוֹנְסִין אוֹתָן, לֹא בְּחֻצְבִים גְּדוֹלִים, וְלֹא בְּחֻצְבוֹת קְטָנוֹת, אֶלָּא בְּכִידִיּוֹת בֵּינוּיּוֹת. לֹא הֵיוּ מְנִיחִין אוֹתָן, לֹא בְּמִתְרָף וְלֹא בְּרֵאשׁ הַגֵּג, אֶלָּא מְנִיחִין אוֹתָן כְּמוֹת שֶׁהֵן. וְאִינוּ מְמַלֵּא חֻבֵּית עַל פִּיָּה, אֶלָּא שְׁתֵּי יָדוֹת בָּהּ, כְּדֵי שֶׁיְהִי רֵיחָה נוֹדָף. וְאִינוּ מְבִיא, לֹא מִפִּיָּה מִפְּנֵי קְמַחִין, וְלֹא מִשׁוּלֵיָה מִפְּנֵי שְׂמָרִים, אֶלָּא נוֹקְבָה, וְנוֹטְלָה מִשְׁלִישָׁה וּמֵאֲמָצְעָה. בֵּיצַד בּוֹדֵק? הַגְּזָבֵר קְנֵה בִּידוֹ, כֵּינֵן שְׂזוֹרֵק גִּיר שֶׁל שְׂמָרִים, אוֹמֵר, וּמַעֲבִירִין אוֹתָהּ מִפְּנֵי, וּמְבִיאִין אַחֲרַת תְּחִתֵּיהָ. וְהֵן אוֹמְרִים: 'בּוֹאוּ וְקַחוּ לְכֵם פְּסַלְתָּ הַמְּזַבְּחָ'. אֵין מְבִיאִין יֵינן פְּחוֹת מִבֵּין אַרְבָּעִים יוֹם, וְאִם הִבִּיא מִגֵּתוֹ – כְּשֵׁר.

ג. אֵילִים – מִמּוֹאֵב, עֲגָלִים – מִשְׂרוֹן, כְּבָשִׁים – מִמְּדָבָר. גּוֹזְלוֹת – מִהָרַם הַמְּלָךְ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כְּבָשִׁים שְׂגַבִּיהֵן רַחֲבִים.

ד. כַּל הַעֲצִים כְּשֵׁרִים לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ, חוּץ מִשֵּׁל זֵית וְשֵׁל גֶפֶן. רַבִּי אֱלֵעָזָר מוֹסִיף חֲמֹשֶׁה עֲצִים פְּסוּלִין, אִף שֶׁל שְׂקָמָה, וְשֵׁל חֲרוּב, וְשֵׁל דָּקֵל, וְשֵׁל מִים, וְשֵׁל אֵלוֹן, וְשֵׁל סְתִירָה, מִכָּל מְקוֹם הָרִי אֵלוֹ פְּסוּלִין. אֲבָל בְּאֵלוֹ רְגִילִין בְּמִדְבָּרִיוֹת: שֶׁל תְּאֵנָה, וְשֵׁל שְׁמֵן, וְשֵׁל אֲגוּז.

ה. מֶלַח – זֶה מֶלַח סְדוּמִית; שְׁנֹאֲמֵר (וַיִּקְרָא ב, יג): "וְלֹא תִשְׁבִּית מֶלַח" – הִבָּא מֶלַח שְׂאִינוֹ שׁוֹכְתָת! וְאִיזוֹ זֶה? מֶלַח סְדוּמִית. וּמִנִּין אִם לֹא מִצָּא סְדוּמִית יְבִיא אֶסְתְּרָקְנִית? תְּלַמּוּד לּוֹמֵר "מֶלַח", "מֶלַח" – רַבָּה.

ו. תְּכַלַּת – אֵין כְּשֵׁרָה אֶלָּא מִן הַחֲלֹזוֹן, שְׁלֹא מִן הַחֲלֹזוֹן – פְּסוּלָה. שְׁנֵי הַתּוֹלְעַת – מִן

התולע שְׁבֹהָרִים. הביא שְׁלֵא מן התולע
שְׁבֹהָרִים - פְּסוּלָה.

ז. שש - זה פשתן. הביאה מן הנקבות -
פְּסוּלָה.

ח. מנורה וכלי שרת - מצותן להביא ממותר
נסכים. אין להם - יביאו מתרומת הלשכה.
מנורה - אינה כשרה אלא מן העשת. עשאה
מן הגרוטאות - פְּסוּלָה. ומשאר מיני
מתכות - כשרה.

ט. חצוצרות - אין כשרה אלא מן הכסף,
עשאה מן הגוש - כשרה, משאר מיני
מתכות - פְּסוּלָה. ונמצאת אומר - פסול
במנורה כשר בחצוצרות. פסול בחצוצרות -
כשר במנורה. של בעץ, ושל אבר, ושל
קטרתין, ושל מתכות; רבי פוסל ורבי יוסי
בר רבי יהודה מכשיר. של עץ, ושל עצם,
ושל זכוכית - הכל מודים שפסולה.

י. כלי שרת, עד שלא נשתמש בהן גבוה -
רשאי הדיוט לשתמש. משנשתמש בהן
גבוה - אין רשאי הדיוט לשתמש בה. כלים
שנעשו מתחלתן להדיוט - אין עושין אותן
כלי שרת. כלי שרת שנקבו - אין מתיכין
אותן, ואין מטילין לתוכן אבר, ואין
משחזיזין את פגימתה. סכין שפיגם - אין
מחזירין אותה, ואין משחזיזין את פגימתה.
אבא שאול אומר: סכין היתה טורפת, וצוו
עליה וגזוה.

מִסְכַּת מְנַחוֹת פְּרָק עֲשִׂירִי

א. רבי מאיר אומר: מה תלמוד לומר עשרון
עשרון? אחד נגדש ואחד שאינו נגדש. זה
שהיה נגדש בו היה מודד לכל המנחות. זה
שלא היה נגדש בו היה מודד לחביתי כהן
משיח. וכלן היה שם, לא מדת שלשה דפר
ולא מדת שנים לאיל, אלא אפלו ששים
פרים וששים אילים, עשרון אחד היה מודד
לכלן, שנאמר (ויקרא יד, כא): "למנחה ולג
שמן", שמן לכל מנחה ולוג שמן. שבעה
מדות של לח היו במקדש, רביעית חצי לוג,
ולוג רביעית, ושליש הין והין. רבי יהודה

אומר: הין, וחצי הין, ושלישית הין,
ורביעית הין לוג, וחצי לוג ורביעית.
רביעית מה היתה משמשת? בה היה מודד
לחביתי כהן משיח. חצי לוג מה היה
משמש? בו היה מודד שלשת לוגין ומחצה
למנורה, וחצי לוג לכל נר. לוג, בו היה
מודד לכל המנחות, רביע הין מה היה
משמש? כל מין צאן, גדולים וקטנים,
זכרים ונקבות, מפני שכלן שוין בנסכים,
נבללים זה בזה. שלישי הין, הוא היה אומר:
עני שכלן לא היה משמש אלא בנסכי
אילים, בן שתים ומהן למעלה. חצי הין מה
היה משמש? כל מין בקר גדולים וקטנים,
זכרים ונקבות, מפני שכלן שוין בנסכים,
ונבללין זה בזה. רבי שמעון אומר: לא
היתה מדת שבעה במקדש הין, שאין נותנין
מדה אחת לשני פרים, מדה אחת לשני
אילים, מה היה מביא תחתיהם? לוג
ומחצה. אמר רבי יהודה: וכי היה שם חצי
לוג ולוג? אמר לו רבי שמעון: אם כן, יכול
לפרנס כלן ברביעית אלא שאין מדה
במקדש משמשת תחת חביתה. רבי אלעזר
בר רבי צדוק אומר: ארבע מדות של לח היו
במקדש: - רביעית, וחצי לוג, ולוג, והין,
היה שם, ושנתות היו בהין: - עד כאן לפר,
עד כאן לאיל, עד כאן לכבש, חצי לוג
לתודה, ורביעית לגזיר.

ב. אין מקדישין בפנים אלא בחוץ. אין
מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים.
במה דברים אמורים? במנחות, בסלת,
ובשמן. אבל ביין מערבים נסכי יחיד בנסכי
יחיד, ונסכי צבור בנסכי צבור, של יחיד
בשל צבור, ושל יום בשל אמש, ושל היום
בשל מחר. במה דברים אמורים? שלא
קדשו בכלי, אבל בזמן שקדשו בכלי - אין
מערבים של יום בשל מחר, מפני שנפסלים
בלינה. כל ברוצי מדות הלח בלח - קדש.
וביבש - חול. מפני מה בלח קדש? מפני
שנמשחות מבפנים. מפני מה ביבש חול?
מפני שאין נמשחות. כל ברוצי מדות הללו,
אם יש שם זבח אחר - יקרב עמו. ואם לאו
- יפסלו בלינה. ואם לאו - תעבר צורתן ויצא

לְבֵית הַשְּׂרָפָה. וְאִם לֹא - יִמְכְּרוּ לְחִיבֵי זִבְחַי אַחֵר, יָבוֹא מִהֵן קִיץ הַמִּזְבֵּחַ, מֵה הֵן לּוֹקְחִין בָּהֶן? עוֹלוֹת! וּמְקִיצִים בָּהֶן אֶת הַמִּזְבֵּחַ.

ג. כָּל קְרָבָנוֹת צָבוֹר אֵין בָּהֶם סְמִיכָה, חוּץ מִפֶּר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹת וְשַׁעֲרֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים שֶׁהֵן טְעוּנִין סְמִיכָה; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: שַׁעֲרֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים אֵין טְעוּנִין סְמִיכָה. מֵה הִיָּה מִבִּיא תַּחְתֵּיהֶן? שַׁעֲרֵי הַמִּשְׁתַּלַּח. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן: וְהֲלֹא אֵין סְמִיכָה אֲלֵא בַּעֲבָלִים. שַׁעֲרֵי הַמִּשְׁתַּלַּח סוֹמְכִין עָלָיו אַהֲרֹן וּבְנָיו כְּאַחַד. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: אִף הֵן מִתְּכַפְּרִין בּוֹ. כָּלֵל אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: כָּל הַבָּא עַל עֲבוּרוֹת מִצְוָה יְדוּעָה וְדָמוֹ נִכְנַס לַפְּנִים - טְעוֹן סְמִיכָה, כָּל שֶׁאֵין בָּא עַל עֲבוּרוֹת מִצְוָה יְדוּעָה וְאֵין דָּמוֹ נִכְנַס לַפְּנִים - אֵין טְעוֹן סְמִיכָה. הַיּוֹרֵשׁ וְאַחַד עֶשֶׂר שְׁבַמְעֶשֶׂר - הָרִי אֵלּוֹ מְמִירִין, טְעוּנִין סְמִיכָה וְנִסְכִּים; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַיּוֹרֵשׁ אֵינוֹ מְמִיר וְאַחַד עֶשֶׂר שְׁבַמְעֶשֶׂר אֵינוֹ מְמִיר, מִפְּנֵי שֶׁהִיא תְּמוּרָה וְאֵין תְּמוּרָה עוֹשֶׂה תְּמוּרָה. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: אֵלּוֹ הִיָּה תְּמוּרָה הִיָּה קָרֵב, אֲלֵא זִבְחַ הִיָּה וְנִסְכִּים הִיוּ בַּפְּנֵי עֲצָמָן, כִּיצַד סוֹמֵךְ? זִבְחַ עוֹמֵד בְּצַפּוֹן וּפְנֵיו בַּמַּעֲרָב, סוֹמֵךְ בַּמַּעֲרָב וּפְנֵיו בַּמַּעֲרָב, מֵנִיחַ שְׁתֵּי יָדָיו עַל גְּבֵי קַרְנָיו שֶׁל זִבְחַ, וְלֹא הִיָּה מֵנִיחַ יָדָיו עַל גְּבֵי זִבְחַ, וְלֹא הִיָּה מֵנִיחַ יָדָיו זֹו עַל גְּבֵי זֹו, וְלֹא הִיָּה דָּבָר חוּצָץ בֵּין יָדַיִם לַקַּרְנֹת, מִתּוּדָה עָלָיו עוֹן עֲבָרָה עַל חֲטָאתָ, עוֹן חֲטָאתָ עַל אָשָׁם, עוֹן אָשָׁמָה עַל עוֹלָה, עוֹן לָקֵט שְׂכָחָה וּפָאָה שֶׁאֵין לָהֶם וְדוּי; דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְגִּילִי. אָמַר לוֹ רַבִּי יְעֻקֵּיבָה: עַל מֵה עוֹלָה מְכַפֶּרֶת? עַל דְּבָרִים שִׁישׁ בָּהֶן עֲנֵשׁ? הֲרִי זֶה עֲנֵשׁ אָמֹר, עַל לֹא תַעֲשֶׂה שְׁלֵהֵן אָמֹר, עַל מֵה עוֹלָה מְכַפֶּרֶת? עַל מִצְוֹת עֲשֶׂה, וְעַל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה שִׁישׁ בָּהֶן קוֹם עֲשֶׂה. סְמִיכָה נוֹהֶגֶת בַּכֹּהֲנִים, וְלוֹיִם, וְיִשְׂרָאֵלִים, וְגֵרִים, וְעַבְדִּים מְשַׁחְרָרִין, חֲלָלִין, נְתִינִין, וּמִמְזוֹרִין, סְרִיס אָדָם, סְרִיס חֲמָה, פְּצוּעַ דָּכָה, וּכְרוֹת שְׁפָכָה. אֵין נוֹהֶגֶת לֹא בַּעֲבוּדֵי כּוֹכְבִים, וְלֹא בַּנָּשִׁים, וְלֹא בַּעֲבָדִים וְלֹא בַּקְטָנִים.

ד. חֲמִשָּׁה שֶׁהִבִּיאוּ זִבְחַ אַחַד - כֵּלֵן סוֹמְכִין עָלָיו. וְלֹא כֵּלֵן כְּאַחַד סוֹמְכִין עָלָיו, אֲלֵא כָּל אַחַד וְאַחַד סוֹמֵךְ וּמִסְתַּלֵּק. סְמִיכָה בַּשְּׁלֹשָׁה. סְמִיכַת זְקָנִים בַּשְּׁלֹשָׁה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בַּחֲמִשָּׁה. לֹא כֵּלֵן כְּאַחַד סוֹמְכִין עָלָיו, אֲלֵא אַחַד וְאַחַד סוֹמֵךְ וּמִסְתַּלֵּק. אֵיל הַמְלוּאִים אַהֲרֹן וּבְנָיו כְּאַחַד, כֶּשֶׁם שֶׁהַסְּמִיכָה בַּטְּהוֹרִין, כִּד שְׁחִיטָה בַּטְּהוֹרִין, תִּכְף לְסְמִיכָה שְׁחִיטָה, בְּמִקּוֹם שְׁסוֹמְכִין שׁוֹחֲטִין. תְּנוּפָה נוֹהֶגֶת בַּכֹּהֲנִים, בְּלוֹיִם וְיִשְׂרָאֵלִים, בְּגֵרִים וְעַבְדִּים מְשַׁחְרָרִים, חֲלָלִים נְתִינִין מִמְזוֹרִין, וְסְרִיס אָדָם וְסְרִיס חֲמָה, פְּצוּעַ דָּכָה וּכְרוֹת שְׁפָכָה - אֵין נוֹהֶגֶת, לֹא בַּעֲבוּדֵי כּוֹכְבִים, וְלֹא בַּנָּשִׁים, וְלֹא בַּעֲבָדִים, וְלֹא בַּקְטָנִים. חֲמִשָּׁה שֶׁהִבִּיאוּ זִבְחַ אַחַד - אַחַד מִנִּיף עַל יָדֵי כֵּלֵן. הַמִּשְׁלַח זִבְחוֹ כִּיד אַחֵר - כֵּהֵן מִנִּיף עַל יָדוֹ, וְהֵאָשָׁה - כֵּהֵן מִנִּיף עַל יָדֵיהֶן.

ה. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר: הַעֶמֶר הִיָּה בָּא בַּשַּׁבָּת - מִשְׁלַח סְאִין. וּבַחֹל - מִחֲמַשׁ סְאִין. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אַחַד בַּשַּׁבָּת וְאַחַד בַּחֹל - מִשְׁלַח הִיָּה. אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר: בַּשַּׁבָּת - הִיָּה נִקְצָר בִּיחִיד, בְּמַגֵּל אַחַת וּבִקְרָפָה אַחַת. בַּחֹל - בַּשְּׁלֹשָׁה, וּבְשִׁלַּשׁ קָפוֹת וּבְשִׁלַּשׁ מַגְלוֹת. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אַחַד שַׁבָּת וְאַחַד חוֹל - בַּשְּׁלֹשָׁה, בְּשִׁלַּשׁ קָפוֹת וּבְשִׁלַּשׁ מַגְלוֹת. עֶמֶר הִיָּה בָּא מִבְּקַעַת בֵּית מִקְלָה שֶׁל נַחַל קִדְרוֹן, מִקְדָּמַת הַיְתָה, וְיִשְׁנָה, כֶּבֶת שֶׁלֵּשׁ סְאִין הַיְתָה, וְחֲמָה זוֹרַחַת מִתּוֹכָה וְשׁוֹקַעַת לְתוֹכָה, הִיָּה נִיר לְחִצְיָה וְזוֹרַע חִצְיָה. שׁוֹמְרֵי סְפִיחִין בְּשִׁמִּיטִין יוֹבְלוֹת לְהִבִּיא מֵהֵן עֶמֶר וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם - נוֹטְלִין שְׁכָרָן מִתְּרוּמַת הַלֶּשֶׁכָּה. וּמִשָּׁם הִיוּ מְבִיאִין, בֵּין מְרַבָּה וּבֵין מְדָרָב מוּעָט, הֵן הִיוּ דָמִים. הַרוּצָה לְהַתְּנַדֵּב - אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: הַרוּצָה לְהַתְּנַדֵּב - יִנְדָב, וּבִלְבָד שִׁימְסֵרֵם לְצָבוֹר.

ו. יוֹם הַנֶּפֶץ שֶׁחָל לְהִיּוֹת בַּשַּׁבָּת - דוּחָה אֶת הַשַּׁבָּת בַּקְצִירַת הָעֶמֶר. כִּיצַד הִיָּה עוֹשִׂין? שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין יוֹצְאִין מַעֲרָב יוֹם טוֹב, נוֹטְלִין אֶת הַקָּפוֹת וְאֶת הַמַּגְלוֹת, וּמְסוּגִין שָׁם כְּעוֹמֵד שֶׁלֵּשׁ סְאִין, וּמֵנִיחִין אֶת הַקָּפוֹת

וְאֵת הַמַּגְלוֹת, וּבִאֵין. יוֹם טוֹב סְמוּךְ לַחֲשֵׁכָה
הָיוּ יוֹצְאִין, וְאוֹכְלוֹס גְּדוֹל הָיָה יוֹצֵא עִמָּהֶן,
כִּיּוֹן שִׁחֲשָׁכָה. אָמַר לָהֶן: בְּשַׁבָּת זוֹ? בְּשַׁבָּת
זוֹ? בְּשַׁבָּת זוֹ? בְּקַפָּה זוֹ? בְּקַפָּה זוֹ? בְּקַפָּה
זוֹ? רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק מוֹסִיף: אַף,
בְּמַגֵּל זוֹ? בְּמַגֵּל זוֹ? בְּמַגֵּל זוֹ? - שֶׁלֹּשׁ
פַּעַמִּים עַל כָּל דָּבָר וְדָבָר, וְהֵן אוֹמְרִין לוֹ:
הֵן! הֵן! הֵן! אַקְצֵר? אוֹמְרִים לוֹ: קְצוּר!
וְכָל כֶּךָ לְמָה? מַפְנֵי בֵּיתוֹסִין, שֶׁהָיוּ אוֹמְרִין:
"אֵין קְצִירַת הָעֵמֶר בְּמוֹצְאֵי יוֹם טוֹב."
קְצוּרוּהוּ וּנְתַנְהוּוּ לַקְּפוֹת וְהִבִּיאוּ לְעֹזְרָה, הָיוּ
מְהַבְּהִיבִין אוֹתוֹ בְּאוֹר, כְּדִי לָקִים בּוֹ מִצְוֹת
קָלִי; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין
לְשׁוֹן הוּא זֶה, אֲלֵא אֲבוֹב שֶׁל נַחֲשֵׁת הָיָה
מְנַקֵּב נִקְבִים, כְּדִי שֶׁתֵּהָא הָאוֹר יוֹצֵא בְּכָלוֹ
בְּעֹזְרָה, וְהָרוּחַ מְנַשְׁבֵּת בּוֹ, וּנְתַנְהוּוּ לְרַחִים
שֶׁל גְּרוֹסוֹת, לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ עֶשְׂרוֹן שְׁמַנְפָּה
בְּשֶׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה נֶפֶה. וְהִשְׁאָר נִפְדָּה וְנֶאֱכַל לְכָל
אָדָם, וְחֻזְבַּ בַּחֲלָה, וּפְטוּר מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת. רַבִּי
עֲקִיבָא מְחִיב בַּחֲלָה וּבְמַעֲשָׂרוֹת. בָּא לוֹ
לְעֶשְׂרוֹן, נִתַּן שְׁמֵנוּ וּלְבוֹנָתוֹ, יֶצֶק, וּבָלַל,
וְהִנִּיף וְהִגִּישׁ. קִמֵּץ וְהִקְטִיר, וְהִשְׁאָר נֶאֱכַל
לְכֹהֲנִים, מִשְׁקָרֵב הָעֵמֶר - יוֹצְאִין וּמוֹצְאִין
אֵת שׁוּקֵי יְרוּשָׁלַיִם, שְׁמֵלָא קָמַח וְקָלִי, שֶׁלֹּא
בְּרָצוֹן חֻכְמִים; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים
אוֹמְרִים: בְּרָצוֹן חֻכְמִים הֵן עוֹשִׂין. מִשְׁקָרֵב
הָעֵמֶר - הַתֵּר הַחֲדָשׁ מִיַּד. הֶרְחוֹקִין מִתְּרִין
מִחֲצוֹת הַיּוֹם וְלֵהֲלֵן. מִשְׁחַרְבַּ הַבַּיִת, הַתְּקִין
רַבִּין יוֹחֲנָן בֶּן זַכַּאי, שֶׁיְהֵא יוֹם הַנֶּהֱפֵ - בְּלוֹ
אָסוּר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: וְהֵלֵא מִן הַתּוֹרָה
הוּא אָסוּר! שְׁנָאמַר (וַיִּקְרָא כג, יד): "עַד
עֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה"; מַפְנֵי מָה הֶרְחוֹקִין מִתְּרִין
מִחֲצוֹת הַיּוֹם וְלֵהֲלֵן? מַפְנֵי שִׁידוּעֵין שְׂאִין
בֵּית דִּין מִתְּעַצְלִין בּוֹ. הָעֵמֶר - הָיָה מִתִּיר
בְּמִדְיָנָה. וְשְׁתֵּי הַלֶּחֶם - בְּמַקְדָּשׁ. כִּיּוֹן
שֶׁקָּרְבוּ שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, הַתְּחִילוּ מִבִּיאֵין מִנְחוֹת
וּנְסֻכִים מִכָּל מְקוֹם, אֵין נִמְנָעִין וְאֵין מִבִּיאִין
מִנְחוֹת בְּטוֹבָלָן.

לְמִנְחוֹת - פְּטוּרָה מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת. וְאֵף עַל פִּי
שְׁאֲמָרוּ: אָסוּר בְּחֲדָשׁ לְפָנֵי הַפֶּסַח - מִתֵּר
לְרִפּוּאָה, לְאֲכִילַת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, לְאֲכִילַת
כְּלָבִים. לֹא אָסוּר, אֲלֵא יִשְׂרָאֵל בְּלִבְד.
יִשְׂרָאֵל שְׂאֲכַל מִן הַחֲדָשׁ קֹדֶם לַפֶּסַח - הָרִי
זֶה לּוֹקָה אֵת הָאֲרָבָעִים. הָיָה מְכַנֵּס בְּשֶׁלֶשׁ
עֶשֶׂר, וְנִעְקָרָה בֵּידוֹ - שׁוֹתְלָהּ בְּמִקּוֹם הַטֵּינָא,
אֲבָל לֹא בְּמִקּוֹם הַגְּרִיד, שְׁמַקְצֵת הַיּוֹם כְּכָלוֹ.
אֵף עַל פִּי שְׁאֲמָרוּ אָסוּר לְקַצֵּר בֵּית הַשְּׁלֹחִין
שְׁבִהָרִים, בֵּית הַבַּעַל שְׁבַעֲמִיקִים, קוֹצְרִין
מַפְנֵי הַנְּטִיעוֹת וּמַפְנֵי הָאֲבָל וּמַפְנֵי בְּטוּל
בֵּית הַמְּדָרֶשׁ. לֹא יְהֵא קוֹצֵר וְעוֹשֵׂה אוֹתָם
כְּרִיכוֹת, אֲלֵא קוֹצֵר וּמִנִּיחַ כְּדָרְכוֹ. מִתֵּר
לְעֵשׂוֹת בּוֹ שְׁבִיל, קוֹצֵר לְשַׁחַת, עַד שֶׁלֹּא
הִבִּיא שְׁלִישׁ - יִתְחִיל. מִשְׁהִבִּיא שְׁלִישׁ - לֹא
יִתְחִיל. וְאֵם הַתְּחִיל - יִגְמַר. עַד שֶׁלֹּא הִבִּיא
שְׁלִישׁ - פְּטוּר בְּלִקֵּט שִׁכְחָה וּבִפְאָה,
מִשְׁהִבִּיא שְׁלִישׁ - חֻזְבַּ בְּלִקֵּט בְּשִׁכְחָה
וּבִפְאָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵף מִשְׁהִבִּיא
שְׁלִישׁ - פְּטוּר בְּלִקֵּט וּשְׁכָחָה, וְחֻזְבַּ
בְּמַעֲשָׂרוֹת. מִצְוֹת הָעֵמֶר, לְהִבִּיא מִן הַקָּמָה,
אֵין לוֹ - יְבִיא מִן הָעֵמֶרִים. אֵין לוֹ - יְבִיא מִן
הָאוֹצֵר. וּמִן הַקּוֹצֵר, אֵין לוֹ - יְבִיא מִן הַלַּח.
אֵין לוֹ - יְבִיא מִן הַיֶּבֶשׁ. שְׁתֵּי הַלֶּחֶם - מִצְוָה
לְהִבִּיא מִן הַחֲדָשׁ. אֵין לָהֶן - יְבִיאוּ מִן
הָעֲלִיָּה.

מִסְכַּת מִנְחוֹת פְּרָק אֶחָד עָשָׂר

א. אַחַת שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְאַחַת לֶחֶם הַפָּנִים,
לִישְׁתֵּן וְעִרְכֵתֵן בַּחוּץ וְאִפְתִּינָן בַּפָּנִים, וְאֵין
דוֹחוֹת אֵת הַשַּׁבָּת; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל מַעֲשִׂיהֶן בַּפָּנִים. רַבִּי
שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: כָּל מַעֲשִׂיהֶן בַּחוּץ, שֶׁהָיָה רַבִּי
שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: לְעוֹלָם אֵל תִּמְנַע לומר אַחַת
שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְאַחַת לֶחֶם הַפָּנִים, כְּדָרְךָ
שְׁכַשְׁרוֹת בְּעֹזְרָה כֶּךָ כְּשֵׁרוֹת בְּבֵית פֶּאֲגִי.
כְּדָרְךָ שְׁנַפְסְלוֹת בְּעֹזְרָה כֶּךָ נַפְסְלוֹת בְּבֵית
פֶּאֲגִי, וְלִשְׁכָּה הֵיטָה לָהּ בַּפְּנֵי עֲצָמָה, וְהָיָה
עוֹשֵׂה אוֹתָהּ בְּתוֹכָהּ. תַּנּוּר הָיָה לָהּ כְּמִין
מִזְרַת מְרַבֵּעַ, שֶׁל שְׁתֵּי הַלֶּחֶם הָיָה מִחֻזֵּק
אֶחָד וְשֶׁל לֶחֶם הַפָּנִים הָיָה מִחֻזֵּק שְׁתֵּים.
שֶׁלֶשָׁה דְּפוּסִים הָיוּ שֵׁם: הָאֶחָד לְתַנּוּר וְאֶחָד

ז. הַמַּקְדִּישׁ קָמָה לְמִנְחוֹת - פְּטוּרָה מִן
הַמַּעֲשָׂרוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
מִקְטָפִין לְפָנֵי הָעֵמֶר, וּמוֹכְרִין לְאַחַר הָעֵמֶר,
וּמִבִּיאִין מִנְחוֹת בְּטוֹבָלָן. הַמַּקְדִּישׁ קָמָה

לְבַצֵּק, וְאֶחָד שֶׁהוּא רוֹדֵה וְנוֹתְנוֹ לְאֶלְפֶס כְּדֵי שֶׁלֹא יִקְלַקְלוּ אֶת הַלְחָם. מְנַחֲתוֹ יֵשׁ בָּהֶן מַעֲשֵׂה כְּלֵי בַפְּנִים, טְחִינָן וְהַרְקִידָן בְּחוּץ, לִישְׁתֵּן וְעִרְיַתָּן וְאֶפְיָתָן בַּפְּנִים, וּבִזְרוֹ - כְּשֵׁרוֹת, עַד שֶׁיִּבְיֵאוּ לְבֵית הַקְּמִיצָה.

ב. כָּל הַמְּנַחֲתוֹת, אֵין דּוֹחֹת, לֹא אֶת הַשֶּׁבֶת וְלֹא אֶת הַטְּמֵאָה, חוּץ מִחֲבֹתֵי כֹהֵן מְשִׁיחַ, מִפְּנֵי שֵׁשׁ לוֹ זְמַן קְבוּעַ. זֶה הַכֹּלֵל, כָּל שֵׁשׁ לוֹ זְמַן קְבוּעַ מִן הַתּוֹרָה, וְאֵין יְכוּל לַעֲשׂוֹת מְעַרְב שֶׁבֶת דּוֹחָה אֶת הַשֶּׁבֶת, וְכָל שְׂאִין לוֹ זְמַן קְבוּעַ מִן הַתּוֹרָה וְיְכוּל לַעֲשׂוֹת מְעַרְב שֶׁבֶת - אֵין דּוֹחָה אֶת הַשֶּׁבֶת.

ג. אַרְבַּע סְנִיפִין שֶׁל זֶהָב דּוֹמָה לְדִקְרָנִין הֵיוּ שָׁם, שֶׁבָּהֶן הֵיוּ סוֹמְכִין אֶת הַחֲלָה, מִפְּנֵי שְׂדוּמָה לְסִפְיָנָה כְּדֵי שֶׁלֹא תִהְיֶה רוֹקֶדֶת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא הֵיוּ שָׁם סְנִיפִין, אֲלֵא גִבָּה הָיָה לְשִׁלְחָן טַפַּח, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כה, כה): "וְעִשִּׂיתָ לוֹ מִסְגַּרְתַּ טַּפַּח סָבִיב"; אֶמְרוּ לוֹ: וְהֵלֵא אֵין מִסְגַּרְתָּ אֲלֵא מִן הַרְגִּילִים.

ד. עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֶה קָנִים שֶׁל זֶהָב חֲלוּלִין, מִפְּצָלִין, מְקַבְּלִין טְמֵאָה - הֵיוּ שָׁם.

ה. כָּל הַכֵּלִים שֶׁהֵיוּ בְּמִקְדָּשׁ אֶרְכָן לְאֶרְכוֹ שֶׁל בֵּית, חוּץ מִן הָאֲרוֹן, שֶׁהֵיָה אֶרְכוֹ נִתּוּן כְּנֶגֶד רְחֹבוֹ שֶׁל בֵּית, כִּף הֵיוּ בְּדֵיו נִתּוּנִין כְּנֶגֶד רְחֹבוֹ, וְכִף הָיָה נֶטֶל.

ו. עֲשָׂרָה שִׁלְחָנוֹת עֲשֵׂה שְׁלֵמָה, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים-ב ד, ח): "וַיַּעַשׂ שִׁלְחָנוֹת זֶהָב עֲשָׂרָה, וְאֵף עַל פִּי כֹן לֹא הֵיוּ מִסְדְּרִין אֲלֵא עַל שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁנֶּאֱמַר (מְלָכִים-א ז, מט): "וְאֶת הַשִּׁלְחָן אֲשֶׁר עָלָיו לְחֵם הַפְּנִים עֲשֵׂהָ מְנוֹרוֹת זֶהָב עֲשֵׂהָ שְׁלֵמָה", שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים-ב ד, ח): "וַיַּעַשׂ מְנוֹרוֹת זֶהָב עֲשֵׂרָה", אֵף עַל פִּי כֹן לֹא הֵיוּ מְדֻלְקִין אֲלֵא בְּשֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים-ב יג, יא): "אֶת הַמְּנוֹרָה וְאֶת נֹרֹתֶיהָ לְבַעַר בְּעַרְב בְּעַרְב"; מֵה מְנוֹרָה שֶׁעֲשֵׂה מֹשֶׁה לֹא הֵיָתָה צְרִיכָה שְׁמֵן הַמִּשְׁחָה, מִפְּנֵי שֶׁקִּדְּשָׁה רֵאשׁוּנָה קִדְּשָׁה לְשַׁעֲתָה וְקִדְּשָׁה לְעֵתִיד לְבֵא. רַבִּי יוֹסֵי בַר רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: עַל כָּל הַשִּׁלְחָנוֹת הֵיוּ מִסְדְּרִין, שֶׁנֶּאֱמַר (מְלָכִים-א ז, מח):

"אֶת הַשִּׁלְחָנוֹת וְעָלֵיהֶם לְחֵם הַפְּנִים זֶהָב". וּבְכָל מְנוֹרוֹת הֵיוּ מְדֻלְקִין, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים-ב ד, כ): "וְאֶת הַמְּנוֹרוֹת וְנֹרֹתֵיהֶם לְבַעַרָם כַּמִּשְׁפָּט לְפָנֵי הַדְּבִיר זֶהָב סָגוּר". מִשּׁוֹם רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן שְׁמוּעַ אֶמְרוּ: מֵה תִּלְמוּד לומר "אֶת הַשִּׁלְחָנוֹת וְעָלֵיהֶם לְחֵם הַפְּנִים זֶהָב" - זֶה שִׁלְחָן גְּדוֹל שֶׁל זֶהָב שֶׁהֵיָה לְפָנִים מִבְּהֵיכָל, וְשִׁלְחָן שֶׁהֵיָה בְּאוֹלָם עַל פֶּתְחוֹ שֶׁל בֵּית, שֶׁעָלָיו הֵיוּ נוֹתְנִין לְחֵם הַפְּנִים יִשְׁנָה.

ז. כִּיצַד מְכַנְּסִין לְחֵם הַפְּנִים? עַרְב שֶׁבֶת הָיָה פּוֹרְקָה מִדְּפוּס וְנוֹתְנָה עַל גְּבֵי הַשִּׁלְחָן שֶׁהֵיָה בְּאוֹלָם עַל פֶּתְחוֹ שֶׁל בֵּית. בְּשַׁחֲרִית, כִּיּוֹן שֶׁנִּזְרַק דָּם הַתָּמִיד נִטְלוּ שְׁנֵי כְּהֵנִים שְׁתֵּי בְּזִיכִין, וְנוֹתְנִין לְתוֹכָן שְׁנֵי קוֹמְצִין שֶׁל לְבוּנָה. כָּל בְּזִיכִין שֶׁבְּמִקְדָּשׁ לֹא הֵיוּ לְהֵן שְׁוֹלִים חוּץ מֵאֵלוֹ שֶׁהֵיוּ לְהֵן שְׁוֹלִים, אֵלוֹ מוֹשְׁכִין טַפַּח וְאֵלוֹ מְנִיחִין טַפַּח, טַפַּחוֹ שֶׁל זֶה בְּתוֹךְ טַפַּחוֹ שֶׁל זֶה, כְּדֵי שֶׁלֹא יִלִּין שִׁלְחָן בְּלֹא לְחֵם, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כה, ל): "לְפָנֵי תָּמִיד". רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אֶפְלוֹ פָּרְקוּ יִשְׁנָה בְּבִקְרָה וְהִכְנִיסוּ חֲדָשָׁה בֵּין הָעַרְבָּיִם, אֶפְלוֹ בְּשָׂאֵר יְמוֹת הַיִּשְׁנָה מוֹצִיאִין אוֹתוֹ חוּץ לְעוֹרָה אֵין בְּכַף כְּלוּם. וּמֵה תִּלְמוּד לומר "לְפָנֵי תָּמִיד" - כְּדֵי שֶׁלֹא יִלִּין שִׁלְחָן בְּלֹא לְחֵם, אֵלוֹ שְׁנֵי כְּהֵנִים שֶׁבִּידָם שְׁנֵי בְּזִיכֵי לְבוּנָה שֶׁל לְחֵם הַפְּנִים יִשְׁנָה, הֵיוּ נוֹתְנִין אוֹתָהּ עַל גְּבֵי הַמְּזֻבַּח עִם אֲבָרֵי תָּמִיד, כִּיּוֹן שֶׁהִקְטִירוּ שְׁנֵי בְּזִיכִין - נוֹתְנִין חֲצִיָּה חֲלָה לְכָל מִשְׁמֵר וּמִשְׁמֵר, וְהֵן חוֹלְקִין בֵּינֵיהֶן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: זֶה שֶׁהֵיָה מְחַלֵּק לְחֵם הַפְּנִים הָיָה עוֹמֵד עַל הַרְבֵּד שֶׁבְּאוֹלָם, מִפְּרִיס וּמְנִיחַ, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד בָּא וְנוֹטֵל חֲלָקוֹ, וְלְבַעֲלֵי מוּמִין שֶׁבְּכַהֲנֵי מוֹצִיאִין לְהֵן חֲלָקָן לְחוּץ, שְׂאִין יְכוּלִין לְכַנֵּס בֵּין הָאוֹלָם וְלְמִזְבֵּחַ.

ח. כִּיצַד מִסְדְּרִין לְחֵם פְּנִים? נוֹתְן שֵׁשׁ חֲלוֹת לְסֹדֵר זֶה, וְשֵׁשׁ חֲלוֹת לְסֹדֵר זֶה, וְאֵם נִתְּן שְׁמוֹנֶה חֲלוֹת לְסֹדֵר זֶה וְאַרְבַּע חֲלוֹת לְסֹדֵר זֶה, אוֹ שֶׁעֲשֵׂה שְׁלֹשָׁה סְדָרִים שֶׁל אַרְבַּעַה אַרְבַּעַה - לֹא עֲשֵׂה כְלוּם. עֲשֵׂה שְׁנֵי סְדָרִין

שֶׁל אַרְבַּע עֶשְׂרֵה. רַבִּי אֹמֵר: רֹאִין אֶת הָעֲלִיּוֹנוֹת כְּאֵלוּ אֵינָן וְהַתְּחַתּוֹנוֹת כְּשֵׁרוֹת.

ט. כִּיצַד מְסַדְרִין אֶת הַבְּזִיכִין? נוֹתֵן בְּזֶךְ אֶחָד עַל גְּבִי סֵדֵר זֶה, וּבְזֶךְ אֶחָד עַל גְּבִי סֵדֵר זֶה, אִם נִתֵּן בְּזִיכִין שֶׁל לְבוֹנָה, אוֹ לְבוֹנָה שֶׁל בְּזִיכִין, אוֹ שֶׁהִיָּה דְבַר חוּצָץ בֵּין הַבְּזִיכִין לְלֶחֶם, אוֹ בֵּין הַלֶּחֶם לְשִׁלְחָן - הֲרִי אֵלּוּ פְּסוּלִין. אָבָא שְׂאוּל אֹמֵר: בְּתוֹךְ שְׁנֵי טַפְחִים שְׂבִין הַסֵּדֵר לְחִבְרוּ הִיָּה נוֹתֵן, מַה אֲנִי מְקַיֵּם (וַיִּקְרָא כו', ז) "וְנִתְּתָה עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבָנָה זֶפֶה"? - שֶׁתְּהֵא כְּלָה סְמוּכָה לַמַּעֲרָכָה.

י. כִּיצַד מְסַדְרִין אֶת הַקְּנָיִם? אַחַר שֶׁבֶת הִיָּה נִכְנַס מִגְּבִיָּה רֵאשָׁה שֶׁל חִלָּה, וְנוֹתֵן קְנָה תְּחִלְּתִיָּה, וּמִגְּבִיָּה רֵאשָׁה שֶׁל שְׁנִיָּה, וְנוֹתֵן קְנָה תְּחִלְּתִיָּה, וְאוֹזוֹר בְּאֻמְצַע, וּשְׁלֶשֶׁה תַּחַת כָּל חִלָּה וְחִלָּה, וּשְׁנַיִם תַּחַת הָעֲלִיּוֹנָה שְׂאִין עֲלֶיהָ מְשׁוּי, הַתְּחַתּוֹנָה נְתוּנָה עַל טְהָרוֹ שֶׁל שִׁלְחָן. הַקְּטָרוֹ וְאַחַר כֶּךָ נִפְרַס הַלֶּחֶם - כְּשֶׁר. נִטְמָא לְחֶמְהָ, בֵּין מִשְׁפָּרְקָה וּבֵין עַד שְׁלֵא פָּרְקָה - הַלֶּחֶם פְּסוּל, וְלֹא הַקְּטָרוֹ בְּזִיכִין. סֵדֵר אֶת הַלֶּחֶם בְּשֶׁבֶת וְאֶת הַבְּזִיכִין לְאַחַר הַשֶּׁבֶת, וְהַקְּטִיר אֶת הַבְּזִיכִין בְּשֶׁבֶת - פְּסוּלָה. וְאִין חִיבִין עֲלֶיהָ מְשׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. סֵדֵר אֶת הַלֶּחֶם וְאֶת הַבְּזִיכִין בְּשֶׁבֶת, וְהַקְּטִיר וְחִיבִין עֲלֶיהָ מְשׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. סֵדֵר אֶת הַלֶּחֶם וְאֶת הַבְּזִיכִין אַחַר שֶׁבֶת, וְהַקְּטִיר אֶת הַבְּזִיכִין בְּשֶׁבֶת - פְּסוּלָה. אִם יֵשׁ שָׁם לְחֶמְהָ מִן הַמְּבַחֵר - וְיֵבִיא, וְאִם לֹא, יִמְתִּין לְשֶׁבֶת הַבָּאָה. הַלֶּחֶם מִתֵּר בְּאֻכִּילָהּ, וְחִיבִין עֲלֶיהָ מְשׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטָמֵא.

מִסְכַּת מְנַחוֹת פָּרֵק שְׁנַיִם עֶשֶׂר

א. הַמְּקַדֵּשׁ אֶת הָעוֹף וְנוֹלֵד בּוֹ מוּם - יֵשׁ לוֹ פְּדִיּוֹן. הַקְּדִישׁוֹ בְּעַל מוּם - אִין לוֹ פְּדִיּוֹן, אִין לֶךְ שְׁטַעוֹן פְּדִיּוֹן אֵלּא בְּהֵמָה בְּלִבְדָּ. בְּבִכּוֹר נֹאמֵר: "לֹא תִפְדֶּה", בְּמַעֲשֵׂר נֹאמֵר: "לֹא יִגָּאֵל". הֲרִי עַלִּי חִלוֹת' וְהֵבִיא רִקִּיקִין, 'רִקִּיקִין' וְהֵבִיא חִלוֹת - מַה שֶׁהֵבִיא הֵבִיא, וַיְדִי חוֹבְתוֹ לֹא יִצָּא. 'אֵלּוּ שְׁנֵי עֲשָׂרוֹנוֹת

לְהֵבִיא בְּכָלִי אֶחָד' וְהֵבִיאָם בְּשְׁנֵי כָּלִים - לֹא קֹדֶשׁ בְּשְׁנֵי כָּלִים. 'בְּשְׁנֵי כָּלִים' וְהֵבִיאָם בְּכָלִי אֶחָד - לֹא קֹדֶשׁ בְּכָלִי אֶחָד. 'בְּכָלִי אֶחָד' - הֵבִיאָם בְּשְׁנֵי כָּלִים. אָמְרוּ לוֹ: 'בְּכָלִי אֶחָד נִדְרָת' - הֲרִי זֶה לֹא יִחְזִיר, וְאִם הִחְזִיר הֲרִי הוּא כְּשִׁתִּי מְנַחוֹת שֶׁנִּתְעַרְבוּ. 'בְּשְׁנֵי כָּלִים' וְהֵבִיאָם בְּכָלִי אֶחָד, וְאָמְרוּ לוֹ: 'בְּשְׁנֵי כָּלִים נִדְרָת' - הֲרִי זֶה לֹא יִחְזִיר, וְאִם הִחְזִיר - הֲרִי אֵלּוּ פְּסוּלִין.

ב. 'הֲרִי עַלִּי תוֹדָה בְּלֹא לֶחֶם וְעוֹלָה בְּלֹא נִכְסִים' - כּוֹפִין אוֹתוֹ וּמֵבִיא אוֹתוֹ תוֹדָה וְלֶחֶמָה עֲמָה, וְעוֹלָה וְנִסְכִּיָּה עֲמָה. כִּהֵן שְׂאֵמֵר: 'הֲרִי עַלִּי מְנַחָה שֶׁתִּקְמָץ וְתֵאכַל'. יִשְׂרָאֵל אָמַר: 'הֲרִי עַלִּי מְנַחָה שֶׁתִּעֲלֶה כְּלָה לְאִישִׁים' - כּוֹפִין אוֹתָם, וּמֵבִיא מְנַחָה כְּתִקְוֵנָה; דְּבַרִּי רַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר, שְׁלֵא הַתְּנַדֵּב כְּדֶרֶךְ הַמְּתַנַּדְבִין.

ג. 'הֲרִי עַלִּי מִן הַמְּנַחָה מִן שְׁעוֹרִין' - כּוֹפִין אוֹתוֹ וּמֵבִיא מִן הַחֲטִיִן; דְּבַרִּי רַבִּי יְהוּדָה. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר, שְׁלֵא הַתְּנַדֵּב כְּדֶרֶךְ הַמְּתַנַּדְבִים. 'הֲרִי עַלִּי מִן הַחֲטִיִם' - כּוֹפִין אוֹתוֹ וּמֵבִיא מִן הַקֶּמַח; דְּבַרִּי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר שְׁלֵא הַתְּנַדֵּב כְּדֶרֶךְ הַמְּתַנַּדְבִין. 'הֲרִי עַלִּי חֲצִי עֶשְׂרוֹן' - כּוֹפִין אוֹתוֹ וְיֵבִיא עֶשְׂרוֹן שֶׁלֶם; דְּבַרִּי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר שְׁלֵא הַתְּנַדֵּב כְּדֶרֶךְ הַמְּתַנַּדְבִין. 'הֲרִי עַלִּי עֶשְׂרוֹן אֶחָד לְהֵבִיא בְּשְׁנֵי כָּלִים' - כּוֹפִין אוֹתוֹ וְיֵבִיא שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים בְּשְׁנֵי כָּלִים; דְּבַרִּי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר, שְׁלֵא הַתְּנַדֵּב כְּדֶרֶךְ הַמְּתַנַּדְבִין. 'הֲרִי עַלִּי עֶשְׂרוֹן וּמְחָצָה' - כּוֹפִין אוֹתוֹ וּמֵבִיא שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים שְׁלָמִים, שְׂאִין מְתַנַּדְבִין כְּדֶרֶךְ חֲצָאִין. 'הֲרִי עַלִּי מֵאָה עֶשְׂרוֹנוֹת לְהֵבִיא בְּכָלִי אֶחָד' - כּוֹפִין אוֹתוֹ וּמֵבִיא שְׁשִׁים בְּכָלִי אֶחָד, וְאַרְבָּעִים בְּכָלִי אַחֵר, וְאִם הֵבִיא מְחָצָה בְּכָלִי אֶחָד וּמְחָצָה בְּכָלִי אַחֵר - מֵבִיא בְּכָלִי אַחֵר - לֹא יִצָּא. 'בְּשְׁנֵי כָּלִים' - מֵבִיא מְחָצָה בְּכָלִי אֶחָד וּמְחָצָה בְּכָלִי אַחֵר, וְאִם הֵבִיא שְׁשִׁים בְּכָלִי אֶחָד וְאַרְבָּעִים בְּכָלִי אַחֵר - יִצָּא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: אָמְרוּ לִי חֲבֵרִי, מִפְּנֵי מַה הָאוֹמֵר 'עַלִּי שְׁשִׁים עֶשְׂרוֹן' מֵבִיא

מֵאִיזוּ מִהֶן פִּרְשֵׁי - הָרִי זֶה מְבִיא חֲמֵשׁ מְנַחֹת מִחֲמֹשֶׁה מֵיָנִים שֶׁל שְׁשִׁים עֶשְׂרֹנוֹת, שֶׁהֵן שֶׁל מֵאוֹת עֶשְׂרֹנוֹת. 'פִּרְשֵׁי מְנַחֶה שֶׁל עֶשְׂרֹנוֹת וְאֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁל כִּמָּה עֶשְׂרֹנוֹת פִּרְשֵׁי' - הָרִי זֶה מְבִיא מְנַחֹת שֶׁל עֶשְׂרֹנוֹת, מֵאַחַד וְעַד שְׁשִׁים, שֶׁהֵן אֶלֶף וּשְׁמוֹנֶה וּשְׁלֹשִׁים עֶשְׂרֹנוֹת; דְּבָרֵי רַבִּי וּחְכָמִים אוֹמְרִים: שֶׁל שְׁשִׁים עֶשְׂרוֹן. פִּרְשֵׁי מְנַחֶה שֶׁל עֶשְׂרֹנוֹת, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֵאַיִזָּה מִן פִּרְשֵׁי, וְכִמָּה עֶשְׂרֹנוֹת פִּרְשֵׁי - הָרִי זֶה מְבִיא חֲמֵשׁ מְנַחֹת מִחֲמֹשֶׁה מֵיָנִים, שֶׁל שְׁשִׁים עֶשְׂרוֹן, מֵאַחַד וְעַד שֶׁהֵן תְּשַׁעֲהָ אֲלָפִים וּמֵאַה וּחְמִשִּׁים עֶשְׂרֹנוֹת; דְּבָרֵי רַבִּי וּחְכָמִים אוֹמְרִים: חֲמֵשׁ מְנַחֹת מִחֲמֹשֶׁת הַמֵּיָנִים, שֶׁלֹּשִׁים עֶשְׂרוֹן שֶׁהֵן שֶׁל מֵאוֹת עֶשְׂרוֹנִים. הָרִי עָלֵי לְבוֹנָה - לֹא יִפְחוֹת מִן הַקֶּמֶץ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִשְׁקַל עֶשְׂרֶה דִּינָרִין. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה אוֹמֵר: כֹּהֵן מְקַדְּשָׁה בְּכָלִי שָׁרֵת, וּמְקַטְרֶהָ. אַחֲרֵים אוֹמְרִים: 'הָאוֹמֵר הָרִי עָלֵי בְּרָל' - לֹא יִפְחוֹת מִכְּלֵיא עוֹרֵב שֶׁבַּהֲכֵל.

מִסְכַּת מְנַחֹת פֶּרֶק שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר

יג, א 'הָרִי עָלֵי עוֹלָה מִן הַבֶּקֶר' - זָכִיא עֲגָל. 'מִן הַצֹּאֵן' - זָכִיא כֶּבֶשׂ. 'הָרִי עָלֵי תוֹרֶה וּשְׁלָמִים מִן הַבֶּקֶר' - זָכִיא עֲגָל. 'מִן הַצֹּאֵן' - זָכִיא כֶּבֶשׂ. אִמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן: אִם יֹאמֵר לָךְ אָדָם כְּדָבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא עֲגָל - קִבֵּל הַיִּמְנוֹ. אֵיל - קִבֵּל הַיִּמְנוֹ. כֶּבֶשׂ - קִבֵּל הַיִּמְנוֹ, שֶׁבְּכֹלֶן הִיָּה רַבִּי עֲקִיבָא נוֹתֵן אֶת הַטַּעַם, עֲגָל - שִׂיד הַגְּבוּהָ עַל הָעֲלוּיָנָה, אֵיל - לֹא גְדוֹל וְלֹא קָטָן אֶלָּא בִּינוּנִי. כֶּבֶשׂ - הַמוֹצִיא מִחֲבֵרוֹ עָלָיו הָרֵאִיָּה, כִּשְׁם שֶׁהַמְּקַדֵּשׁ סֹתֵם הָרִי זֶה מְבִיא אֶת הַגְּדוֹל שֶׁבָּהֶן, כִּךְ הָאוֹמֵר 'הָרִי עָלֵי סֹתֵם' - הָרִי זֶה מְבִיא אֶת הַגְּדוֹל שֶׁבָּהֶן. 'הָרִי עָלֵי לְמִזְבֵּחַ' - זָכִיא לְבוֹנָה, שֶׁסֹּתֵם הַקֹּדֶשׁ לְמִזְבֵּחַ - לְבוֹנָה. 'הַפִּרְשֵׁי לְמִזְבֵּחַ וְאֵינִי יוֹדֵעַ עַל מַה הַפִּרְשֵׁי' - הָרִי זֶה מְפָרֵשׁ וְהוֹלֵךְ, עַד שֶׁיִּפְרִישׁ, שֶׁיָּבִיא מִכָּל מִן וּמִן הַקֶּרֶב לְמִזְבֵּחַ. 'סֹלַע זוֹ לְמִזְבֵּחַ' - זָכִיא בָּה עֲגָל. 'הַפִּרְשֵׁי לְמִזְבֵּחַ וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְמִי הַפִּרְשֵׁי' - הָרִי זֶה מְפָרֵשׁ כִּנְגֵדָה וְהוֹלֵךְ, עַד שֶׁיָּבִיא

בְּכָלִי אֶחָד. שְׁשִׁים שְׁשִׁים וְאַחַד - מְבִיא שְׁשִׁים בְּכָלִי אֶחָד, וְאַחַד בְּכָלִי אַחֵר? וְאַמְרֵי לֵהֵן: אִמְרוּ אִתְּם! אִמְרוּ: שֶׁכֵּן הַצְּבוּר מְבִיא בְּיוֹם טוֹב הָרֵאשׁוֹן שֶׁל חַג שֶׁחָל לְהִיּוֹת בַּשַּׁבָּת שְׁשִׁים. אִמְרֵי לֵהֵן: וְהֵלֵא שְׁשִׁים וְאַחַד מְקַרְבִּין?! אִמְרוּ לִי: מַעַט יָחִיד מִן הַצְּבוּר אֶחָד. אִמְרֵי לֵהֵן: וְהֵלֵא אֵלּוּ קֶרְבִּין בְּבֶקֶר, וְאֵלּוּ קֶרְבִּין בֵּין הָעֲרֻבִים. דְּבַר אַחֵר: וְהֵלֵא יֵשׁ שֵׁם מְנַחֹת פָּרִים וְאֵילִים וּכְבָשִׁים, וְאֵין מְעַרְבִּין מְנַחֹת פָּרִים וְאֵילִים וּכְבָשִׁים זֶה בְּזֶה. אִמְרוּ לִי: אִם לֹא, אִמְרוּ אִתְּהָ! אִמְרֵי לֵהֵן: תִּלְמוּד לֹאמֵר (בְּמִדְבָר כַּח, יג): "סֹלַת מְנַחֶה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן" - מְנַחֶה שְׁשׁוֹלֵט בָּהּ לְבוּלָלָה. אִמְרוּ לִי: בְּשְׁשִׁים - שׁוֹלֵט, בְּשְׁשִׁים וְאַחַד - אֵינוֹ שׁוֹלֵט? אִמְרֵי לֵהֵן: כָּל הַשְּׁעוּרִים שֶׁבַּתוֹרָה קְצוּבִין הֵן, בְּאַרְבָּעִים סָאָה - הוּא טוֹבֵל, בְּאַרְבָּעִים סָאָה חֶסֶר קָרְטוּב - אֵינוֹ יוֹכֵל לְטַבֵּל בָּהֶן. כִּפְיָצָה מְטָמָא טְמָאת אוֹכְלִין חֶסֶר אֶפְלוֹ שׁוּמְשׁוּם - אֵין מְטָמָא טְמָאת אוֹכְלִין. שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה טָמָא מְדָרְס, שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה חֶסֶר נִימָא אַחַת - אֵין מְטָמָא טְמָאת מְדָרְס. הוּי כָּל הַשְּׁעוּרִין שֶׁבַּתוֹרָה קְצוּבִין הֵן.

ד. הַמַּתְנַדֵּב יֵין כְּדָבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא - נוֹתֵנִין לְסֹפְלִים שְׁמֵן, כְּדָבְרֵי רַבִּי טְרַפּוֹן, קָרֵב עַל גְּבֵי הָאֲשִׁים. הַמַּתְנַדֵּב יֵין כְּדָבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא, אֵינוֹ מְבִיא, לֹא אֶחָד וְלֹא שְׁנָיִם וְלֹא חֲמֹשֶׁה, אֶלָּא מְבִיא שְׁלֹשָׁה כְּדֵי שִׁיקְרָבוֹ עִם הַכֶּבֶשׂ. אַרְבָּעָה - כְּדֵי שִׁיקְרָבוֹ עִם הָאֲשִׁים. שֵׁשָׁה - כְּדֵי שִׁיקְרָבוֹ עִם הַפֶּר. שִׁבְעָה - כְּדֵי שִׁיקְרָבוֹ עִם הָאֵיל וְעִם הַכֶּבֶשׂ, מִכָּאֵן וְאֵילָךְ, אִתְּהָ יוֹכֵל לְחַוֵּלְקוֹ.

ה. 'פִּרְשֵׁי מְנַחֶה וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה פִּרְשֵׁי' - הָרִי זֶה מְבִיא חֲמֵשׁ מְנַחֹת לְחֲמֹשֶׁה מֵיָנִים. 'הָרִי עָלֵי מִן מְנַחֹת' - מְבִיא שְׁתֵּי מְנַחֹת מִמֵּין אֶחָד. 'שְׁנֵי מֵיָנִים מְנַחֹת' - מְבִיא שְׁתֵּי מְנַחֹת מִשְׁנֵי מֵיָנִים. 'הָרִי עָלֵי מִן עֶשְׂרֹנוֹת' - מְבִיא שְׁנֵי עֶשְׂרֹנוֹת מִמֵּין אֶחָד. 'מֵיָנִי עֶשְׂרֹנוֹת' - מְבִיא שְׁנֵי עֶשְׂרֹנוֹת מִשְׁנֵי מֵיָנִים. 'פִּרְשֵׁי מְנַחֶה שֶׁל עֶשְׂרֹנוֹת וְאֵינִי יוֹדֵעַ

מִכָּל מִין וּמִיַּן הַקָּרֵב לְמִזְבֵּחַ. 'עֲגַל זֶה לְמִזְבֵּחַ, עֲגַל זֶה לְמִזְבֵּחַ' - יְבִיאָנוּ עוֹלָה. 'הַפְּרָשְׁתִּי לְמִזְבֵּחַ', וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְמִי הַפְּרָשְׁתִּי - יִרְעָה עַד שְׁיִסְתָּאב, וְיִמְכַר וְיַפְרִישׁ כְּנִגְדּוֹ וְהוֹלֵךְ, עַד שְׂכִיבֵא מִכָּל מִין וּמִיַּן הַקָּרֵב לְמִזְבֵּחַ.

ב. 'הָרִי עָלֵי קְרוּן' וְהִבִּיא נִימוֹס, 'נִימוֹס' וְהִבִּיא קְרוּן - מָה שֶׁהִבִּיא הִבִּיא וְיָדִי חוֹבְתוֹ לֹא יֵצֵא. 'הָרִי עָלֵי שׁוֹר בְּמֵאתִים' וְהִלְךְ וְהִבִּיא שְׁנֵי שׁוֹרִים בְּמִנָּה מִנָּה - לֹא יֵצֵא. 'הָרִי עָלֵי שׁוֹר בְּמֵאָה' וְהִלְךְ וְהִבִּיא שׁוֹר בְּמֵאתִים - יֵצֵא, שֶׁבְכָלֵל מֵאתִים מִנָּה. רַבִּי אֹמֵר: לֹא יֵצֵא. 'שׁוֹר זֶה עוֹלָה וְנִסְתָּאב' - לֹא יִבִּיא בְּדָמָיו אֵיל, אֲבָל מִבִּיא בְּדָמָיו שְׁנֵי אֵילִים, וְרַבִּי אוֹסֵר, שְׂאִינָה הִיא חֲבִילָה. 'אֵיל זֶה עוֹלָה וְנִסְתָּאב' - לֹא יִבִּיא בְּדָמָיו כְּבֶשׂ, אֲבָל מִבִּיא בְּדָמָיו שְׁנֵי כְּבָשִׁים, וְרַבִּי אוֹסֵר, שְׂאִינָה הִיא חֲבִילָה. 'כְּבֶשׂ זֶה עוֹלָה' וְנִסְתָּאב, אִם רָצָה - יִבִּיא בְּדָמָיו אֵיל. 'אֵיל זֶה עוֹלָה וְנִסְתָּאב' - רָצָה יִבִּיא בְּדָמָיו כְּבֶשׂ, אֲבָל מִבִּיא בְּדָמָיו שְׁנֵי כְּבָשִׁים, וְרַבִּי אוֹסֵר, שְׂאִינָה הִיא חֲבִילָה. 'כְּבֶשׂ זֶה עוֹלָה!' וְנִסְתָּאב, אִם רוּצָה - יִבִּיא בְּדָמָיו אֵיל. 'אֵיל זֶה עוֹלָה!' וְנִסְתָּאב, רָצָה - יִבִּיא בְּדָמָיו עֲגַל. 'עֲגַל זֶה עוֹלָה!' וְנִסְתָּאב, רָצָה - יִבִּיא בְּדָמָיו שׁוֹר. 'שׁוֹר מִן שׁוּרְיוֹ עוֹלָה', וְכֵן שׁוֹר שֶׁל עוֹלָה שֶׁנִּתְעַרַב בְּשׁוּרָיו - הָרִי זֶה מִבִּיא אֶת הַגְּדוֹל שֶׁבָּהֶן עוֹלָה. וְהִשְׁאָר - יִמְכְּרוּ לַחֲיָבֵי עוֹלוֹת, וְדָמָיו חֲלִין.

ג. 'הָרִי עָלֵי עוֹלָה' - יִקְרִיבָנָה בְּמִקְדָּשׁ, וְאִם הִקְרִיבָה בְּבֵית חוּנְיוֹ - לֹא יֵצֵא, וְחֲיָבִין עֲלֶיהָ כֶּרֶת. 'הָרִינוּ נִזִּיר' - יִגְלַח בְּמִקְדָּשׁ, וְאִם גִּלַּח בְּבֵית חוּנְיוֹ - לֹא יֵצֵא, וְחֲיָבִין עַל זְבָחֵי כֶּרֶת. הַכֹּהֲנִים שֶׁשָּׁמְשׁוּ בְּבֵית חוּנְיוֹ, אוּ בְּמִקְוֹמוֹת אֲחֵרִים, בְּשַׁעַת אֲסוּר הַבְּמָה - אֲסוּר. בְּשַׁעַת הַתֵּר הַבְּמָה - מֵתֵר, שְׁנֵאָמֵר (מְלַכִּים-ב כג, ט): 'אֵךְ לֹא יַעֲלוּ כֹהֲנֵי הַבְּמֹת עַל מִזְבֵּחַ ה' בִּירוּשָׁלַם כִּי אִם אֲכָלוּ מִצּוֹת בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶם'; יְכוּל אִם אֲכָלוּ מִצּוֹת בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶן - יִהְיֶה אֲסוּרִין, אִם לֹאוּ - יִהְיֶה מֵתֵרִים? אֲמוּר מַעֲתָה: כְּשֶׁרִין לַחֲלֹק וּפְסוּלִין לְקָרֵב, בְּבַעֲלֵי

מוֹמִין. הָרִי שֶׁהִיָּה טְהוֹר בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה, וּבְשַׁעַת זְרִיקַת דָּמַיִם, וּבְשַׁעַת הַקָּטֵר חֲלָבִים, נְטֵמָא - הָרִי זֶה חוֹלֵק בְּבֶשֶׂר. רַבִּי נְהוֹרַאי אֹמֵר: אֲפֹלוּ טְהוֹר בְּשַׁעַת זְרִיקָה וּבְשַׁעַת הַקָּטֵר חֲלָבִים, נְטֵמָא, אֵין חוֹלֵק בְּבֶשֶׂר. לְעוֹלָם אֵין חוֹלֵק בְּבֶשֶׂר, עַד שְׂיֵהָ טְהוֹר בְּשַׁעַת שְׁחִיטָה וּבְשַׁעַת זְרִיקַת דָּמַיִם וּבְשַׁעַת הַקָּטֵר חֲלָבִים. כִּהֵן בָּא וּמְקַרִּיב קִדְשֵׁי בְּמִשְׁמֵר שְׂאִינוּ שְׁלוֹ - עוֹרָן וְעַבְדָּתָן שְׁלוֹ, וְאִם הָיָה יָקָן אוּ חוֹלָה - נוֹתֵן לְכָל כִּהֵן שְׂרִיצָה, עוֹרָן וּבִשְׂרָן שְׁלוֹ. וְאִם הָיָה בַעַל מוֹם - נוֹתֵן לְאֲנָשֵׁי מִשְׁמֵר, עוֹרָן וְעַבְדָּתָן שְׁלוֹ. וְגִזְלֵי הַגֵּר - נוֹתֵן לְכָל כִּהֵן שְׂרִיצָה, וְשָׂדֵה אַחֲזוּזָה - נוֹתֵן לְאֲנָשֵׁי מִשְׁמֵר שְׂבִרָאֵשׁ הַשְּׁנָה, שֶׁהַיּוֹבֵל נִכְנָס לְתוֹכָהּ.

ד. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מְכַנְּסִין עוֹרוֹת קִדְשִׁים לְלִשְׁכַת בֵּית הַפְּרוּהַ, וְהָיוּ מְחַלְקִין אוֹתוֹ בְּעֵרְבִית לְכָל בֵּית אָב שְׂבֵאוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהָיוּ גְדוּלֵי כֹהֲנָה בְּאֵין וְנוֹטְלִין אוֹתָן בְּזוֹרֵעַ, הַתְּקִינּוּ, שֶׁיְהוּ מְחַלְקִין אוֹתוֹ בְּעֵרְבֵי שַׁבַּת לְכָל מִשְׁמֵר וּמִשְׁמֵר, וְעֵדִין הָיוּ גְדוּלֵי כֹהֲנָה בְּאֵין וְנוֹטְלִין אוֹתָן בְּזוֹרֵעַ, עֲמָדוֹ בְּעֵלִים וְהַקְדִּישׁוּם לְשָׁמַיִם. אָמְרוּ, לֹא הָיוּ יָמִים מוֹעֵטִין עַד שֶׁחִפּוּ כֹהֲנִים פְּנֵי כָל הָאוֹלָם בְּטַבְּלָאוֹת שֶׁל זֶהָב, מָאָה עַל מָאָה, וְעַל עֵבִי דִינָר זֶהָב, מָה שֶׁמַּחְפִּין עַד הַרְגֵל, וּבְהַרְגֵל, מְקַפְּלִין אוֹתָן וּמְנִיחִין אוֹתָן עַל גְּבֵי מַעְלוֹת בְּהַר הַבַּיִת, כְּדִי שְׂרִאוּ הָעַם אֶת מְלֹאכְתוֹ שֶׁהִיא נְאָה. וְשִׁלָּא נָטָה בָּהּ כְּלוֹם אַחַר הַרְגֵל - חוֹזְרִין וְקוֹבְעִין אוֹתָם בְּמִקְוֹמָם. אֲבָא שְׂאוּל אֹמֵר: קוֹרוֹת שֶׁקָּמָה הָיוּ בִּירְיָחוֹ, וְהָיוּ בְּעֵלֵי אַגְרוֹף בְּאֵין וְנוֹטְלִין אוֹתָן בְּזוֹרֵעַ, עֲמָדוֹ בְּעֵלִים, וְהַקְדִּישׁוּם לְשָׁמַיִם. אָמְרוּ, לֹא הַקְדִּישׁוּ בְּעֵלִים לְשָׁמַיִם אֲלָא קוֹרוֹת שֶׁקָּמָה בְּלִבָּהּ, עַל אֲלוֹ, וְעַל כִּיּוֹצֵא בָּהֶן, וְעַל דּוּמָה לָהֶן, וְעַל הַעוֹשִׁין כְּמַעֲשֵׂיהֶן, הָיָה אֲבָא שְׂאוּל בֶּן בְּטַנְיָה, וְאֲבָא יוֹסִי בֶן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַם אֹמֵר: אוּ לִי מִבֵּית בִּיתוֹס! - אוּ לִי מֵאֶלְתָּן! אוּ לִי מִבֵּית קֶתְרוֹס! - אוּ לִי מִקְלָמוֹסן! אוּ לִי מִבֵּית אֶלְחָנָן! - אוּ לִי מִבֵּית לַחִישְׁתָּן! אוּ לִי מִבֵּית אֶלִישֵׁעַ! - אוּ לִי מִקְלָמוֹסן! אוּ לִי מִבֵּית יִשְׁמַעֵאל בֶּן

בְּלִילָה, בֵּין בְּסַפִּינָה בֵּין בְּרֹאשׁ הַגֶּג. בְּכָל שׁוֹחֲטִין: אֶפְלוּ בְּצוּר, אֶפְלוּ בְּזֹכוכִית, אֶפְלוּ בְּקִרְוֵית שֶׁל קְנֵה. בְּכָל שׁוֹחֲטִין: בֵּין בְּדָבָר הַמְּחַבֵּר בְּקִרְקַע, וּבֵין בְּתִלוּשׁ מִן הַקִּרְקַע, בֵּין שְׁהַעֲבִיר סָכִין עַל גְּבִי צְנֹאֵר, וּבֵין שְׁהַעֲבִיר צְנֹאֵר עַל גְּבִי סָכִין וְשַׁחַט - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה.

ג. הַמְּרַגֵּיל לְעוֹר וְשַׁחַט - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. שֵׁן תְּלוּשָׁה אוֹ צִפְרָן תְּלוּשָׁה - שׁוֹחֲטִין בָּהּ. מְגַל קְצִיר כְּדֶרֶךְ הַלִּיכְתָּה: בֵּית שְׁמַאי פּוֹסְלִין, וּבֵית הַלַּל מְכַשְׂרִין. אִם הִתְּלִיקוּ שְׁנִיָּה - הָרִי זֹו כְּסָכִין. תְּחַב סָכִין בְּאַרְץ, בְּאַטְלַס, וְשַׁחַט בָּהּ - שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה. סָכִין שֵׁשׁ בָּהּ פְּגִימוֹת פְּגִימוֹת - הָרִי זֹו כְּמַגְרָה. אִם יֵשׁ בֵּין פְּגִימָה לַחֲבֵרְתָּה, כְּמֵלֵא שְׁנַיִם בְּצְנֹאֵר - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. אִין בָּהּ אֶלֶא פְּגִימָה אַחַת, אִם הִיתָה מְסַכֶּסֶת וְשׁוֹחֲטָה - כְּשֶׁרָה. אִם חוֹנֶקֶת - פְּסוּלָה.

ד. זֶרֶק אֶת הַסָּכִין וְאֶת הַפְּגִיזוֹן, וְשַׁחַט - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. מִשּׁוֹם רַבִּי נִתֵּן אֲמָרוֹ: כְּדֶרֶךְ הַלִּיכְתָּה - כְּשֶׁרָה. וְשֵׁלֵא כְּדֶרֶךְ הַלִּיכְתָּה - פְּסוּלָה.

ה. מִצּוֹת שְׁחִיטָה: מוֹלִיף וּמְבִיא. הוֹלִיף וְלֹא הִבִּיא, אוֹ הִבִּיא וְלֹא הוֹלִיף - כְּשֶׁרָה. וּבִלְבַד שִׁיָּהָ בְּסָכִין כְּדִי הוֹלִיכָה וְהוֹבָאָה. אִם הוֹלִיף וְהִבִּיא, אִף עַל פִּי שְׂאִין בְּסָכִין מְלֵא שְׁנַיִם בְּצְנֹאֵר - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה.

ו. מִצּוֹת שְׁחִיטָה: מִן הַטְּבַעַת וְעַד הַרְּאָה. מְגַרְמַת - פְּסוּלָה. רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן אֲנִיטְיָנוּס מְכַשֵּׂיר. שִׁיר בָּהּ כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה סְמוּךְ לְרֹאשׁ, מְקַף אֶת כְּלָה - כְּשֶׁרָה. רַבִּי יוֹסִי בֶּן

פְּאָבִי! שְׁהֵם כְּהַנִּים גְּדוֹלִים, וּבְנִיָּהִם גְּזָרִים, וְחַתְּנִיָּהִן אֲמֶרְפְּלִין, וְעַבְדֵיהֶן בְּאִין וְחוֹבְטִין עֲלֵינוּ בְּמַקְלוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן תּוֹרְתָא: מִפְּנֵי מָה חָרְבָה שִׁילָה? - מִפְּנֵי בְדִין קְדוּשִׁים שְׁבִתוֹכָה. יְרוּשָׁלַיִם, בְּנִין הִרְאִישׁוֹן, מִפְּנֵי מָה חָרְבָה? - מִפְּנֵי עֲבוּדַת כּוֹכָבִים וְגִלּוּי עֲרִיוֹת וְשִׁפְכוֹת דָּמִים שֶׁהָיוּ בְּתוֹכָה. אָבֵל בְּאַחְרֹנָה, מִפִּירִין אָנוּ בְּהֵן, שֶׁהֵן עֲמִלִים בַּתּוֹרָה וְזִהְרִין בְּמַעֲשָׂוֹת, מִפְּנֵי מָה גִלוּ? - מִפְּנֵי שְׂאוּהֵבִין אֶת הַמָּמוֹן, וְשׁוֹנְאִין אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, לְלַמְדָּךְ, שֶׁקְּשָׁה שְׁנֵאת אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ לְפָנֵי הַמְּקוֹם, וְשֶׁקְּלָה הַכְּתוּב כְּנֶגֶד עֲבוּדַת כּוֹכָבִים, וְגִלּוּי עֲרִיוֹת, וְשִׁפְכוֹת דָּמִים. אָבֵל בְּבִנְיָן הַאֲחֵרוֹן, שְׁעַתִּידָה לְבָנוֹת בְּחַיֵּינוּ וּבְיָמֵינוּ, מָה נֶאֱמַר בּו? "וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הַר בֵּית ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים וְגו', וְהִלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לְכוּ וְנַעֲלֶה אֶל הַר ה' וְאֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב" וְגו' (יְשַׁעְיָה ב, ג). וְאָמַר (יְרֵמְיָה לֹא, ה): "כִּי יֵשׁ יוֹם קָרָאוּ נְצָרִים בְּהַר אֶפְרַיִם קוֹמוּ וְנַעֲלֶה צִיּוֹן אֶל ה' אֱלֹהֵינוּ".

מִסְכַּת חֵלִין פְּרָק רֵאשׁוֹן

א. הַכֹּל כְּשֶׁרִין לְשַׁחוּט, אֶפְלוּ כּוֹתִי, אֶפְלוּ יִשְׂרָאֵל עֶרֶל, וְאֶפְלוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִמִּיר דָּתוֹ לְעֲבוּדַת כּוֹכָבִים. שְׁחִיטַת עוֹבֵד כּוֹכָבִים - הָרִי זֹו פְּסוּלָה. וְשְׁחִיטַת הַקּוֹף - הָרִי זֹו פְּסוּלָה; שְׁנֵאֲמַר (דְּבָרִים יב, כא): "וְזִבַחְתָּ וְאָכַלְתָּ" - לֹא שְׁזַבַח הַעוֹבֵד כּוֹכָבִים, וְלֹא שְׁזַבַח הַקּוֹף, וְלֹא שְׁנֵזַבְחָהּ מֵאֲלֵיהָ. יִשְׂרָאֵל שְׁשַׁחַט וּמִרְק עוֹבֵד כּוֹכָבִים שְׁחִיטָה עַל יָדוֹ - שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה. שַׁחַט בָּהּ שְׁנַיִם אוֹ רַב שְׁנַיִם - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. עוֹבֵד כּוֹכָבִים שְׁשַׁחַט וּמִרְק יִשְׂרָאֵל שְׁחִיטָה עַל יָדוֹ - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. שַׁחַט בָּהּ דְּבַר שְׂאִינוֹ עוֹשֶׂה אוֹתוֹ טְרֵפָה, וְיִשְׂרָאֵל בָּא וְגוֹמְרָה - מִתְּרַת בְּאֶכִילָה. יִשְׂרָאֵל וְעוֹבֵד כּוֹכָבִים שֶׁהָיוּ אוֹחֲזִין בְּסָכִין וְשׁוֹחֲטִין, אֶפְלוּ אֶחָד מִלְּמַעְלָה וְאֶחָד מִלְּמַטָּה - שְׁחִיטָתָן כְּשֶׁרָה.

ב. וְכֵן סוּמָא שִׂידַע לְשַׁחוּט - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. קָטָן שִׂידַע לְשַׁחוּט - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. לְעוֹלָם שׁוֹחֲטִין: בֵּין בְּיוֹם וּבֵין

רבי יהודה אומר: אם היה רבך מקף כלבנה¹ - כשרה. כל הצואר כשר לשחיטה.

ז. שחטה מלמעלה - שחיטתו כשרה. מלמטה ומן הצדדין - שחיטתו פסולה. ומן הערף - כשר למליקה. מלק מלמעלה - מליקתו כשרה. מלמטה מן הצדדין - מליקתו פסולה. שחיטה בכלי, מליקה ביד. נמצאת אומר: כשר בשחיטה - פסול במליקה. כשר במליקה - פסול בשחיטה. שחיטת העוף בפנים - פסולה, ומליקה - כשרה. מליקת העוף בחוץ - פסולה, ושחיטה - כשרה. נמצאת אומר: מקום כשר בשחיטה - פסול במליקה. מקום כשר במליקה - פסול בשחיטה.

ח. דם חטאת בהמה למעלה, ודם כל הזבחים למטה. נמצאת אומר: כשר בחטאת - פסול בכל הזבחים. כשר בכל הזבחים - פסול בחטאת. כשר במזבח החיצון - פסול במזבח פנימי. כשר במזבח פנימי - פסול במזבח חיצון. כשר באלים - פסול בכבשים. כשר בכבשים - פסול באלים. הפלגים² - בזה ובה פסול.

ט. כשר בפרה - פסול בעגלה. פסול בפרה - כשר בעגלה. עבודה - פוסלת בזה ובה. בני יונה - משיעלעלו³ או עד שיעהיבו. תורין - משיפריחו. אפלו הן זקנים. נמצאת אומר: כשר בתורין - פסול בבני יונה. כשר בבני יונה - פסול בתורין.

י. כהנים, משיביאו שתי שערות, ואפלו הן זקנים - כשרים, והמום פוסל בהם. הלויים, מכן שלשים שנה ועד בן חמשים שנה - כשרים, ואין המום פוסל בהם. נמצאת

אומר: כשר בכהנים - פסול בלויים. כשר בלויים - פסול בכהנים. במה דברים אמורים? באהל מועד שבמדבר! אבל בבית עולמים - אין הלויים נפסלין, אלא בקול. כשר בכהן גדול - פסול בכהן הדיוט. כשר בכהן הדיוט - פסול בכהן גדול. כשר בבגדי זהב - פסול בבגדי לבן. כשר בבגדי לבן - פסול בבגדי זהב.

יא. מנורה, אין כשרה אלא מן העשת. עשאה מן הגרוטאות - פסולה. ומשאר מיני מתכות - כשרה. חצוצרות, אינה כשרה אלא מן הכסף. עשאה מן הגרוטאות - פשרה. משאר מיני מתכות - פסולה. נמצאת אומר: פסול במנורה - כשר בחצוצרות. פסול בחצוצרות - כשר במנורה.

יב. אור כלי חרס - טמא, וגבו טהור. אור כל הכלים - טהור, וגבו טמא. נמצאת אומר: טהור בכלי חרס - טמא בכל הכלים. טמא בכל הכלים - טהור בכלי חרס. פשוטי כלי עץ טהורין, וגולמיהן טמאין. פשוטי כלי מתכות טמאין, וגולמיהן טהורין. נמצאת אומר: טהור בכלי עץ - טמא בכלי מתכות. טהור בכלי מתכות - טמא בכלי עץ. והמביא ארונות ותנורין, ספלין וכלי חרס, מחוצה לארץ עד שלא הוסקו - טמאין משום ארץ העמים, וטהורין משום כלי חרס. משהוסקו - טמאין משום כלי חרס וטהורין משום ארץ העמים. נמצאת אומר: בשעה שטמאין משום ארץ העמים - טהורין משום כלי חרס. ומשעה שטמאין משום כלי

הטבעת יהיה במקום אחד כהקף הלכנה שהיא כאחד.

² בן י"ג חדש.

³ כששומטים ממנו נוצה בא דם.

¹ הלכנה קדם שהיא מלאה, נראית כמו שהיא מקפת איזה שטח. ואומרת ההלכה בתוספתא: שצריך שרב הנשחט בתוך

- שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה. שָׁחַט אֶת הַיֶּשֶׁט, וְנִמְצָא הַגְּרֵגֶרֶת שְׁמוּטָה, סִפֵּק עַד שֶׁלֹּא נִשְׁחַטָה סִפֵּק מִשְׁנִשְׁחַטָה, זֶה הִיָּה מַעֲשֵׂה וּבָאוּ וְשָׂאוּ חֲכָמִים, וְאָמְרוּ: כָּל סִפֵּק שְׁמוּטָה פְּסוּלָה.

ב. נִגְנְבָה תְּרַנְגְּלָתוֹ וּבָא וּמִצָּאָה שְׁחוּטָה, נִגְנְבָה בְּהִמְתּוֹ וּבָא וּמִצָּאָה שְׁחוּטָה; רַבִּי חֲנַנְיָה בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי פּוֹסֵל, וְרַבִּי יְהוּדָה מְכַשֵּׁיר. אָמַר רַבִּי: נִרְאִין דְּבַרֵּי חֲנַנְיָה בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי, בְּשִׂמְצָאָה בְּתוֹךְ הַבֵּית. וְדַבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה בְּשִׂמְצָאָה בְּאִשְׁפָּה. הַמּוּצָא תְּרַנְגְּלָת שְׁחוּטָה בְּשׁוֹק, וְכֵן מִי שֶׁנִּתְּן תְּרַנְגְּלָת לְאֶחָד מִן הַשׁוֹק לְשְׁחוּט, וְאִינוּ יוֹדֵעַ מִה טִיבוֹ - הוֹלְכִין אַחֵר הָרַב. נִפְלָה סִכִּין וְשִׁחַטָה, אוֹ שֶׁדָּרַס עָלֶיהָ וְשִׁחַטָה, אוֹ שֶׁטְּבַחָה מֵאֲלֵיהָ - נִבְלָה וּמִטְמָאָה בְּמִשָּׂא. הִיָּה שׁוֹחֵט וְהִרְתִּית, אוֹ שֶׁעָף, אוֹ שֶׁדָּחָה חֶבְרֹ, אוֹ שֶׁדָּחְתוּ הַרוּחַ, אוֹ שֶׁנִּפְלָה סִכִּין מִיָּדוֹ וְהִגְבִּיחָהּ, אוֹ שֶׁנִּפְלָה קֶרֶן טְלִיתוֹ וְהִגְבִּיחָהּ, וְשָׁהָה כְּדֵי שֶׁחִיטָה אַחֲרָת - פְּסוּלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: כְּדֵי בִקּוּר בְּהֵמָה אַחֲרָת. שָׁחַט אֶת הַיֶּשֶׁט, וְשָׁהָה כְּדֵי שֶׁחִיטָה, וְאַחֵר כֶּף פֶּסֶק אֶת הַיֶּשֶׁט, אוֹ שֶׁחֲחִלִּיד אֶת הַסִּכִּין תַּחַת הַיֶּשֶׁט וּפְסָקוֹ, אוֹ שֶׁחֲחִלִּיד אֶת הַסִּכִּין תַּחַת הַגְּרֵגֶרֶת וּפְסָקָה, אוֹ שֶׁחֲחִלִּיד אֶת הַסִּכִּין תַּחַת שְׁמִיחָהּ וּפְסָקוֹ. רַבִּי יִשְׁבֵּב אֹמֵר: נִבְלָה וּמִטְמָאָה בְּמִשָּׂא. רַבִּי עֲקִיבָה אֹמֵר: טְרַפָּה וְשִׁחִיטָתָהּ מְטַהֲרָתָהּ. אָמַר לוֹ רַבִּי יִשְׁבֵּב: אֵי אִתָּהּ זְכוּר, שֶׁהִיָּה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ שׁוֹנֵה - כָּל שֶׁנִּתְּנָבְלָה בְּשִׁחִיטָתָהּ - נִבְלָה וּמִטְמָאָה בְּמִשָּׂא; קִדְּם לְשִׁחִיטָתָהּ - טְרַפָּה וְשִׁחִיטָתָהּ מְטַהֲרָתָהּ! חֲזוּר רַבִּי עֲקִיבָא לְהִיּוֹת שׁוֹנֵה כְּדַבְרֵי רַבִּי יִשְׁבֵּב. שָׁחַט מַעוּטוֹ שֶׁל יֶשֶׁט, וְשָׁהָה כְּדֵי שֶׁחִיטָה, וְאַחֵר כֶּף שָׁחַט

חֶרֶס - טְהוּרִין מִשׁוּם אֶרֶץ הָעַמִּים. הַחֹתֶם⁴, טְמֵא בִיבְשָׁה - טְהוּר בְּרִטְב. גְּרַעֲיִין⁵ - טְמֵאָה בְּרִטְב וְטְהוּרָה בִיבְשָׁה. נִמְצָאָת אֹמֵר: טְהוּר בִיבְשָׁה - טְמֵא בְרִטְב, טְהוּר בְּרִטְב - טְמֵא בִיבְשָׁה. שְׂקָדִים הַמְרִים, קְטָנִים - חֲיִבִּין. גְּדוּלִין - פְּטוּרִין. וּמִתּוֹקִין, גְּדוּלִים - חֲיִבִּין. קְטָנִים - פְּטוּרִין. נִמְצָאָת אֹמֵר: חֵיב בְּשְׂקָדִים הַמְרִים - פְּטוּר בְּמִתּוֹקִין. חֵיב בְּמִתּוֹקִין - פְּטוּר בְּמְרִים.

יג. כֶּשֶׁר בַּגֹּט - פְּסוּל בְּפְרוּזָבוּל. כֶּשֶׁר בְּפְרוּזָבוּל - פְּסוּל בַּגֹּט. כֶּשֶׁר בְּאִשָּׁה - פְּסוּל בִּיבְמָה. כֶּשֶׁר בִּיבְמָה - פְּסוּל בְּאִשָּׁה. כֶּשֶׁר בְּגְרוּשָׁה - פְּסוּל בְּחֻלּוּצָה. כֶּשֶׁר בְּחֻלּוּצָה - פְּסוּל בְּגְרוּשָׁה.

יד. בְּכָל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ תְּקִיעָה - אֵין הַבְּדֵלָה. וְכָל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ הַבְּדֵלָה - אֵין תְּקִיעָה. בְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל לְהִיּוֹת עָרַב שַׁבָּת - תּוֹקְעִין וְלֹא מְבַדְּלִין. אַחֵר שַׁבָּת - מְבַדְּלִין וְלֹא תּוֹקְעִין. כִּיצַד תּוֹקֵעַ? תּוֹקֵעַ פְּשׁוּטָה אַחַת וְלֹא מְרִיעַ.

מִסְכַּת חֵלִין פָּרָק שְׁנִי

א. הַשׁוֹחֵט שְׁנֵי חֲצָאִין בְּעוֹף - שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה, וְאֵין צְרִיךְ לֹמַר שְׁנֵי חֲצָאִין בְּבֵהֵמָה. רַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל לְעוֹלָם, עַד שֶׁיִּשְׁחַט אֶת הַיֶּשֶׁט וְשְׁנֵי הַיֶּרִידִין. שָׁחַט חֲצֵי גְרֵגֶרֶת בְּעוֹף, וְשָׁהָה כְּדֵי שֶׁחִיטָה, וְאַחֵר כֶּף שָׁחַט אֶת כְּלָה - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. אֶחָד אוֹ רוֹב אֶחָד בְּעוֹף, אִף עַל פִּי שֶׁהִיא לְזֵמַן מְרַבָּה - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. הִיָּה שׁוֹחֵט וְחָתַךְ אֶת הָרֹאשׁ בְּבַת אַחַת, אִם נִתְּפוֹן לְכֵן - שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה. וְאִם לֹאוֹ - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. שָׁחַט אֶת הַיֶּשֶׁט, וְאַחֵר כֶּף נִשְׁמָטָה הַגְּרֵגֶרֶת - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. נִשְׁמָטָה הַגְּרֵגֶרֶת, וְאַחֵר כֶּף שָׁחַט אֶת הַיֶּשֶׁט

⁵ גְּרַעֲיִין שֶׁל תְּמָרָה לְחָה רְאוּי לְמוֹץ אוֹתָהּ, וּמִצְטָרֵף עִם הָאֶכֶל וְהוּא טְמֵא.

⁴ בְּגֵרִיר שֶׁל עֲנָבִים וְתְמָרִים יֵשׁ "חֹתֶם" שְׁחוּתֶם אֶת נֶקֶב הַפְּרִי וּבְרֹאשׁ הַחֹתֶם - עֲקָן. וְכִשְׁהוּא יֵבֵשׁ הוּא מִצְטָרֵף, דְּחָשִׁיב נִגְמַר, וְחֲזִי לְאֶכִּילָהּ עִם הַתְּמָרָה.

תשלם. טוב מזה ומזה - מביא כבשות לעזרה, וסומך עליה ושוחט.

ו. השוחט לשם חמה, לשם לבנה, לשם כוכבים, לשם מזלות, לשם מיכאל שר צבא הגדול, ולשום שלשול קטן - הרי זה בשר זבחי מתים. אין שוחטין: לא לתוך ימים, ולא לתוך נהרות, ולא לתוך מים עכורין. אבל שוחט לתוך אגן של מים. ובספינה, על גבי כלים. ואם אין לו מקום בספינה - שוחט לתוך הים. ואם אין רוצה לטנף את ביתו - שוחט לתוך כלי, או לתוך גומא. ובשוק לא יעשה כן, מפני שעושה את חקי העובדי כוכבים. אם עשה כן - צריך בדיקה. בשך שנמצא ביד עובד כוכבים - מתר בהנאה. ביד המין - אסור בהנאה. היוצא מבית המין - הרי זה בשר זבחי מתים, מפני שאמרו: שחיטת המין לעבודת כוכבים! ופתן - פת עובדי כוכבים. ויינם - יין נסך. ופירותיהן - טבלים. וספריהן - ספרי קוסמין. ובניהם - ממזרים. ואין מוכרין להם, ואין לוקחים מהם, ואין נושאים מהם, ואין נותנין להם, אין מלמדין את בניהם אמנות, ואין מתרפאים מהן, לא רפוי ממון ולא רפוי נפשות. מעשה ברבי אליעזר בן דמא בן אחותו של רבי ישמעאל שהכישו נחש, ובא יעקב איש כפר סכניא לרפאותו, ולא הניחו רבי ישמעאל, אמר לו: אי אתה רשאי בן דמא. אמר לו: אני אביא לך ראיה שירפאני, ולא הספיק להביא ראיה עד שמת. אמר רבי ישמעאל: אשריך בן דמא שיצאת בשלום (מן) העולם, ולא פרצת גדרן של חכמים, שכל הפורץ גדרן של חכמים - סוף פרענות בא עליו. שנאמר (קהלת י, ח): "ופורץ גדר ישכנו נחש". מעשה ברבי אליעזר שנתפס על דברי מינות, והעלו אותו לבמה לדון, אמר לו אותו הגמון: זקן כמותך יעסק בדברים הללו? אמר לו: נאמן דין עלי, כסבור אותו הגמון, שלא אמר רבי אליעזר, אלא לו. ולא נתכונן רבי אליעזר אלא נגד אביו שבשמים. אמר לו הואיל והאמנתני

את שניהם, או שנקב הושט ואחר כך שחט את שניהם - טרפה, ושחיטתה מטהרתה.

ג. רבי שמעון אמר משום רבי אליעזר: השוחט בלילה, ובשחר עמד ומצא כתלים מלאים דם - כשרה, בידוע שזנקה! רבי יוסי אמר: רבי מאיר היה אומר - אם הגיעה בשעת שחיטה - כשרה. רבי אליעזר ברבי יוסי אמר משמו: הרופפת בעיניה, והמוציאה רעי בשעת שחיטה - כשרה. פשטה ידיה ולא החזירה - פסולה, שאינה אלא כהוצאת נפש. וברגל, פשטה ולא החזירה, החזירה ולא פשטה - כשרה. במה דברים אמורים? בדיקה! אבל בגסה, בין ביד ובין ברגל, פשטה ולא החזירה, החזירה ולא פשטה - כשרה. במה דברים אמורים? בבהמה, אבל בעוף, אפלו לא כשכשה אלא בראש גפה, ובראש זנבה - כשרה.

ד. השוחט את הבהמה לזרק את דמה לעבודת כוכבים, ולהקטיר חלבה לעבודת כוכבים - הרי זה בשר זבחי מתים. אם מששחטה, וזרק את דמה לעבודת כוכבים, והקטיר חלבה לעבודת כוכבים - זה היה מעשה בקסרי, ובאו ושאלו את חכמים, ולא אמרו לא אסור ולא התר. השוחט בעזרה בהמה חיה ועופות טמאין - אסורין בהנאה. ואין צריך לומר באכילה. בהמה חיה ועופות טהורין - מתרין בהנאה. השוחט את הטרפה, וכן השוחט ונמצאת טרפה, רבי מאיר אוסר בהנאה, ורבי שמעון מתיר בהנאה. השוחט לרפואה, לאכילת עובד כוכבים, ולאכילת כלבים - אסור בהנאה. השוחט ונתנבלה בידו, והנוחר והמעקר, שחיטת עובד כוכבים - מתר בהנאה. השוחט בעזרת נשים בהמה חיה ועופות טהורין - מתרין באכילה, ואין צריך לומר בהנאה.

ה. רבי מאיר אמר: "טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם" (קהלת ח, ה) - טוב מזה ומזה שלא תדור כל עקר. רבי יהודה אומר: טוב אשר לא תדור משתדור ולא

עֲלֶיךָ, אִף אֲנִי כִּךְ אֶמְרָתִי. אֶפְשֶׁר שֶׁהִסְבּוֹת⁶ הִלְלוּ טוֹעִים בְּדַבָּרִים הִלְלוּ, דִּימוּס! - הֲרִי אַתָּה פְּטוּר. וּכְשֶׁנִּפְטַר מִן הַבְּמָה הִיָּה מְצַטְעֵר שֶׁנִּתְפַּסַּע עַל דְּבָרֵי מִינּוֹת, נִכְנָסוּ תַלְמִידָיו לְנַחֲמוֹ, וְלֹא קִבְּלוּ. נִכְנַס רַבִּי עֲקִיבָא וְאָמַר לוֹ: רַבִּי! אִמַר לְפָנֶיךָ דָּבָר, שְׂמָא אִין אַתָּה מְצַר? אָמַר לוֹ: אָמַר לוֹ: אָמַר לוֹ: שְׂמָא אַחַד מִן הַמִּינִין אָמַר לְךָ דְּבָר שֶׁל מִינּוֹת וְהִנָּאֲךָ? אָמַר לוֹ: הֵן! אָמַר לוֹ: הַשְּׂמִים! הִזְכַּרְתָּנִי, פַּעַם אַחַת הֵייתִי מֵהַלֵּךְ בְּאַסְתֵּרְטִיא שֶׁל צְפוּרִי, מְצֹאֲתִי אִישׁ כֶּפֶר סְכַנְיָא, וְאָמַר דְּבָר שֶׁל מִינּוֹת, וְהִנָּאֲנִי וְנִתְפַּשְׁתִּי עַל דְּבָרֵי מִינּוֹת, שְׁעִבְרָתִי עַל דְּבָרֵי תוֹרָה (מְשַׁלִּי ה, ח): "הִרְחַק מֵעֲלִיָּה דְרַכְךָ וְאַל תִּקְרַב אֶל פֶּתַח בֵּיתָהּ כִּי רַבִּים חֲלָלִים הִפְּיִלָּה" וְגו'; שְׁהִיָּה רַבִּי אֲלֵיעֶזֶר אוֹמֵר: לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם בּוֹרַח מִן הַכַּעוֹר וּמִן הַדּוּמָה לְכַעוֹר.

ז. הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם עוֹלָה, לְשֵׁם שְׁלָמִים, לְשֵׁם אֶשֶׁם תְּלוּי, לְשֵׁם פֶּסַח, לְשֵׁם תּוֹרָה - שְׁחִיטָתוֹ פְּסוּלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַשִּׁיר, לְפִי שְׂאִין כִּיּוֹצֵא בְּהֵן מִתְנַדְּבִין. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁם עוֹלָה - הֲרִי זוֹ אֵינָה עוֹלָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: מַה אִם אָמַר 'הֲרִי עֲלֵי עוֹלָה', 'שְׂאֵקְרִיבָנָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן' שְׂמָא עוֹלָה הִיא? לְפִיכֵךְ הַשּׁוֹחֵט לְשׁוֹם עוֹלָה - הֲרִי זוֹ אֵינָה עוֹלָה. הַשּׁוֹחֵט לְשׁוֹם חֲטָאֵת, לְשׁוֹם אֶשֶׁם וְדָאִי, לְשׁוֹם בְּכוֹר, וְלְשׁוֹם מַעֲשֶׂר, וְלְשׁוֹם תְּמוּרָה - שְׁחִיטָתוֹ כְּשֶׁרָה. זֶה הַכֹּל: דְּבָר שְׁגָדֵר וְנָדָב - הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁמוֹ פְּסוּל. וְדְבָר שְׂאִין נָדָר וְנָדָב - הַשּׁוֹחֵט לְשֵׁמוֹ כְּשֶׁר.

⁶ הַזְּקָנִים.

<p>24</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>כו 26</p>	<p>עלות השחר _____ 5:41 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:41 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:41 שקיעה _____ 4:32 בבלי: נדה לב • ירושלמי: שבת פג • תוספתא: מנחות ט ב"ר: משלי יא-יב • רמב"ם: מכירה ג</p>
<p>25</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כז 27</p>	<p>עלות השחר _____ 5:42 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:42 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:42 שקיעה _____ 4:31 בבלי: נדה לג • ירושלמי: שבת פג • תוספתא: מנחות י ב"ר: משלי יג-יד • רמב"ם: מכירה ד</p>
<p>26</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כח 28</p>	<p>עלות השחר _____ 5:43 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:42 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:42 שקיעה _____ 4:31 בבלי: נדה לד • ירושלמי: שבת פד • תוספתא: מנחות יא ב"ר: משלי טו-טז • רמב"ם: מכירה ה</p>
<p>27</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כט 29</p>	<p>יום כפור קטן עלות השחר _____ 5:44 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:43 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:43 שקיעה _____ 4:30 בבלי: נדה לה • ירושלמי: שבת פה • תוספתא: מנחות יב ב"ר: משלי יז-יח • רמב"ם: מכירה ו</p>
<p>28</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>ל 30</p>	<p>א' דראש חודש כסלו Rosh Chodesh Kislev עלות השחר _____ 5:45 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:44 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:44 שקיעה _____ 4:30 בבלי: נדה לו • ירושלמי: שבת פו • תוספתא: מנחות יג ב"ר: משלי יט-כ • רמב"ם: מכירה ז</p>
<p>29</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>א 1</p>	<p>ב' דראש חודש כסלו Rosh Chodesh Kislev עלות השחר _____ 5:46 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:45 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:44 שקיעה _____ 4:30 בבלי: נדה לז • ירושלמי: שבת פז • תוספתא: חלין א ב"ר: משלי כא-כב • רמב"ם: מכירה ח</p>
<p>30</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>ב 2</p>	<p>תולדות עלות השחר _____ 5:47 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:45 סו"ז תפלה - מג"א _____ 9:45 שקיעה _____ 4:29 בבלי: נדה לח • ירושלמי: שבת פח • תוספתא: חלין ב ב"ר: משלי כג-כד • רמב"ם: מכירה ט</p>

Candle Lighting 4:12 ודלקת הנרות

Shabbos Ends 5:42 זמן מוצש"ק

מָעַן קָעַן דְּעִרְקָעֵנְעֵן וְוֹאָם דְּעֵר מְעַנְטָשׁ אִיז, וְוֵעַן מָעַן קוֹקֵט צו וועמָעַן דְּעֵר מְעַנְטָשׁ אִיז מְקוֹרֵב.

(ספֿר המדות אות צדיק סימן צ"ח)